APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL XXIV, NR. 252 iulie-august
http://apostolul.slineamt.ro 2022

Magistrul Leon Mrejeriu

Cultura transformă sufletul, lărgeşte orizontul moral, dă exemple de imitat, înviorează voinţa, creează ţeluri morale, pregăteşte pentru viaţă în cadrul alcătuirii statului, al societăţii... O şcoală bună, activă, educativă (...) pregăteşte elemente pentru toate ramurile de activitate: dă, cu alte cuvinte, cheia cu care se pot descuia toate încuietorile. Moralitatea, ordinea, igiena, alimentaţia, o bună stare economică, meşteşugurile, comerţul, ştiinţele, literele, artele din toate întreprinderile practice sunt ajutate de cultură. Drumul şi scopul lor se luminează, iar activitatea pentru realizări se intensifică şi se sistematizează prin şcoală.
(**Leon Mrejeriu**)

Învăţătorul Leon Mrejeriu a fost **întâiul** în toate. Şi-a format o personalitate care întrunea calităţile cele mai nobile. Toată viaţa sa a muncit mult întru învăţătura şi sprijinul oamenilor. Neînchipuit de bun, integru, demn de orice împrejurare, combativ, era, potrivit celor care l-au cunoscut, asemenea mării în veşnica ei mişcare. Mult apreciat de Regele Carol I[1], de Ministrul Şcoalelor Spiru Haret (*Fie ca munca rodnică de până acum să fie din plin şi pe viitor*[2]) şi de Ministrul Instrucţiunii

Violeta MOŞU

(continuare în pag. 12)

Aceşti frumoşi învăţători şi congresele lor...

Câteva sute de învăţători se adună în fiecare an la un congres.

Pentru câteva sute de dascăli acesta este cel mai aşteptat moment din an.

Unii văd în acest eveniment sărutul lui Cuza pe un obraz, care prea multe palme primeşte de la viaţă sau împrejurări pe parcursul unui an.

Unii vin pentru a-şi încărca bateriile dintr-un loc care degajă energii pozitive, care dezvoltă stima de sine a dascălului.

Mulţi vin pentru a-şi desăvârşi pregătirea profesională într-un loc în care alte sute de confraţi din ţară şi de peste hotare aduc cu ei exemplele de bună practică după încă un an la catedră, unde vor intra în contact cu importanţi furnizori de material didactic, carte şcolară, servicii de formare profesională etc.

Alţii vor să fie la curent cu trendul din sistemul pe care îl slujesc, ascultând conferinţele unor personalităţi care dau ora exactă în domeniul ştiinţelor educaţiei.

Sunt mulţi care vin hotărâţi să provoace schimbări în bine la nivelul legislaţiei şi au deja dovada că acest eveniment are deja această capacitate.

Există şi din aceia care vin să-şi umple agenda cu noi date de contact ale unor confraţi, cu care dezvoltă mai apoi proiecte comune.

Suntem onoraţi an de an cu participarea unor nume importante de pe scena vieţii publice: academicieni, senatori, deputaţi, miniştri, secretari de stat, cercetători din domeniul ştiinţelor educaţiei. Prin prezenţa acestora realizăm că ne-am câştigat respectul lor, iar aceasta ne determină să continuăm pe acest drum al vieţii asociative la nivelul AGIRo.

Sunt sigur că şi acest congres va fi un succes chiar dacă ne-ar dezamăgi toată lumea şi dacă ne-am alege doar cu noi date de contact în agenda noastră. Este sigur că sunt nume care merită toată osteneala şi cheltuiala fiindcă la aceste congrese îi regăsim pe dascălii care trăiesc cel mai intens profesia lor.

Viorel DOLHA, Preşedintele AGIRo

Nasc şi la Moldova oameni

Profesorului **Gheorghe Amaicei** i se potrivesc toate vorbele bune cu care, de-a lungul vremii, a fost blagoslovit un dascăl. Din păcate, tot mai puţine în ultima vreme. Mai ales din partea celor care cred că a blagoslovi înseamnă a înjura. Despre glorioasele sale fapte de arme, de pe baricada catedrei sau din tranşeele Asociaţiei Învăţătorilor, s-a scris mult în cei peste 20 de ani ai seriei noi a revistei, şi s-a mai scris şi în acest număr. Dar şi Bădiei Ghiţă îi plăcea să scrie. Şi să vorbească. Şi să citeze din poeţii lui preferaţi.

Îi plăcea să scrie despre Armata Învăţătorilor, despre Ziua Eroilor – aşa cum erau ele păstrate în memoria *Apostolului* – despre Grigore Moisil, despre Spiru Haret sau Leon Mrejeriu, modelele lui nemăr-

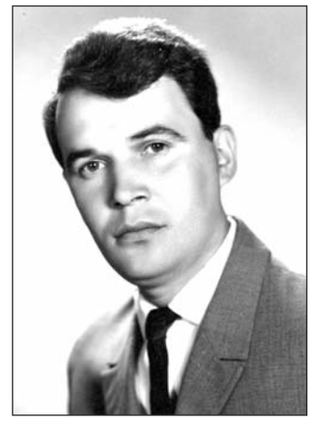

turisite, dar ades invocate. De fapt, a trăit şi a lucrat mereu în acel „spirit haretist”, chiar şi atunci când unele lucruri se cereau revizuite sub presiunea prezentului şi, mai ales, a viitorului…

Parafrazând un titlu de Sextil Puşcariu (*Călare pe două veacuri*), putem spune că şi Bădia Ghiţă a stat călare pe două milenii, trăind crâncen, mai ales în dictatoriala epocă de aur. Dar nu mai puţin palpitant, şi în era postdecembristă.

A fost un om care a iubit enorm Şcoala, Neamul şi Glia. Şi Istoria. Şi Basarabia. Şi Familia. A trăit demn, discret şi frumos, dedicându-se deplin

Mircea ZAHARIA

(continuare în pag. 14)

Al XLIV - lea Congres AGIRo: SĂ RECLĂDIM NORMALITATEA ÎMPREUNĂ

Bine aţi venit în judeţul Neamţ! Al XLIV- lea Congres al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România se desfăşoară în acest an în judeţul Neamţ, gazdă fiind Asociaţia Învăţătorilor din judeţul de la poalele Ceahlăului. Municipiul Piatra-Neamţ precum şi comunele Agapia, Humuleşti şi Vânători îi aşteaptă pe cei peste 200 de invitaţi, cadre didactice de pe cuprinsul ţării noastre, dar şi pe colegii noştri dragi din Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Ungaria.

Vă urăm „Bun venit!” în Neamţ, un judeţ „*de credinţă, de vitejie, de cărturărie şi de artă*”, după cum scria Leon Mrejeriu la 1940. În acest ţinut încărcat de legendă şi de strălucirea marilor voievozi timpul capătă noi dimensiuni şi deşteaptă în noi nostalgia vremurilor de altădată. Veniţi din toată patria limbii române, veţi putea poposi lângă Pietricica, la Turnul lui Ştefan cel Mare, mergând apoi spre Mănăstirea Bistriţa unde vă veţi întâlni cu Alexandru cel Bun şi Icoana Sfintei Ana, făcătoare de minuni, care ocroteşte nu numai valea de la care şi-a luat numele, dar şi Moldova întreagă. Şi drumul curge spre Bicaz, de unde ne putem îndrepta fie spre Cheile Bicazului şi Lacul Roşu, fie, trecând peste baraj, să urmăm malul Lacului Izvorul Muntelui până la Durău, la poalele Cehlăului. Şi nu uitaţi că la Petru Vodă ne „aşteaptă” părintele Iustin Pârvu!

Consiliul Director al AÎNT

(*continuare în pag. 4*)

SINDICATUL LIBER AL LUCRĂTORILOR DIN ÎNVĂŢĂMÂNT ŞI CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ – NEAMŢ ROMÂNIA

INFORMARE

În data de 05.07.2022, a avut loc la sediul Ministerului Educatei, o întâlnire a reprezentanţilor Sindicatului din învăţământ Neamţ şi ai F.S.L.I., cu Secretarul de Stat, domnul Ionel-Florian Lixandru şi Directorul General, domnul Mihai Păunică.

Din partea S.L.L.I.C.S. Neamţ au participat Gabriel Ploscă – preşedinte, Gabriela Grigore – secretar general, Ionel Hociung – vicepreşedinte, iar din partea F.S.L.I., Cornelia Popa-Stavri – secretar general. Facem precizarea că la discuţiile din cadrul întâlnirii a participat şi contabilul şef al I.S.J. Neamţ, doamna Focşăneanu Elena.

În cadrul acestei întâlniri au fost prezentate câteva probleme, specifice salariaţilor din Învăţământul nemţean, pe care le vom evidenţia mai jos:

1. Punerea în executare „in integrum" a sentinţelor civile privind sporul de stabilitate de 15% acordat personalului didactic auxiliar de conducere (secretar şef / contabil şef) nesoluţionată, nici până la această dată – deşi au fost întreprinse şi alte demersuri pentru deblocarea programului EDUSAL.

Referitor la acest aspect s-a convenit următoarea procedură:

• Unitatea de învăţământ care are salariaţi beneficiari ai acestei hotărâri judecătoreşti, înaintează către I.S.J. Neamţ o adresă prin care prezintă obligaţia de repunere în plată a sporului de stabilitate de 15% din salariul de bază, aşa cum a fost stabilită prin dispozitivul sentinţei civile (pe care o anexează în copie), numele persoanelor pentru care s-a dispus aceasta obligaţie şi data de la care se operează executarea.

• Compartimentele: juridic, audit, salarizare şi contabilitate din cadrul I.S.J. Neamţ, avizează punerea în executare a prevederilor sentinţei şi transmite către Ministerul Educaţiei solicitarea pentru deblocarea aplicaţiei EDUSAL, doar pentru beneficiarii hotărârilor judecătoreşti.

2. Referitor la restanţele privind plata dobânzilor, am semnalat faptul că la nivelul judeţului Neamţ au fost unităţi de învăţământ care au acordat, **incorect**, dobânda remuneratorie, în loc de dobânda penalizatoare, aducându-se, astfel, prejudicii financiare salariaţilor.

Pentru corectarea situaţiei, în aceste unităţi de învăţământ se impune recalcularea dobânzii penalizatoare şi stabilirea diferenţelor restante (dintre dobânda penalizatoare, calculată şi dobânda remuneratorie, plătită) care vor fi solicitate Ministerului Educaţiei prin J.S.J. Neamt, avându-se în vedere că aceste sume **nu provin** din finanţarea stabilită pe baza costului standard.

3. Legat de plata îndemnizaţiei de concediu, solicitată de angajat, conform legii, cu cel puţin o lună înainte de data intrării în concediu, răspunsul a fost că acest lucru nu este, deocamdată, posibil, din motive de buget insuficient.

Preşedinte S.L.L.I.C.S. Neamţ, Prof. Gabriel PLOSCĂ

Comunicare și Leadership – formare sindicală

În cadrul proiectului „SOCIAL PARTNERS PROMOTING TRADE UNIONS RENEWAL" – 2020/510940 – „PARTENERII SOCIALI PROMOVEAZĂ REÎNNOIREA SINDICATELOR", proiect finanţat prin Granturile SEE şi Norvegiene 2014-2021, **Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ (FSLI)** a organizat şi desfăşurat în acest an şcolar, cursul de formare „**Comunicare şi Leadership**" în toate centrele regionale din ţară.

Astfel, în judeţul Neamţ, s-au desfăşurat sesiuni de formare pentru două grupe de participanţi – lideri de sindicat (14 cursanţi/ Grupa 1 – 20-22 iunie 2022 şi 16 cursanţi/Grupa 2 – 27-29 iunie 2022). Prin participarea la acest curs, se urmăreşte **îmbunătăţirea competenţelor de comunicare eficientă în cadrul organizaţiei, dezvoltarea competenţelor de leadership şi negociere şi înţelegerea modalităţilor de relaţionare asertivă intergenerațională.**

Având oportunitatea să fiu formator al acestor grupe, alături de colegii mei **dl. Mitică Iosif** (formator FSLI, preşedinte al SLI Constanţa) şi **dl. Tiberiu Man** (formator FSLI, profesor la Colegiul Naţional „Grigore Moisil" – Urziceni, Ialomiţa), am trăit experienţe profesionale memorabile, remarcând implicarea activă a tuturor participanţilor, deschiderea, dorinţa de a învăţa unii de la ceilalţi prin valorificarea experienţei fiecăruia.

Activităţile din cadrul cursului s-au derulat în manieră non-formală, această abordare a creat situaţii de învăţare diferite de cele

Prof. Ramona-Mihaela ROŞU

(*continuare în pag. 15*)

CONFEDERAŢIA SINDICATELOR DEMOCRATICE DIN ROMÂNIA

Nr.109/06.07.2022

Către,

Membrii Consiliului Naţional

În anul 2011, prin asumarea răspunderii Guvernului României (prim-ministru dl. Emil Boc) în faţa Parlamentului a fost adoptată Legea dialogului social nr. 62/2011, act normativ prin care au fost abrogate legile existente în domeniul relaţiilor de muncă şi industriale (Legea sindicatelor nr. 54/2003, Legea nr. 168/1999 privind soluţionarea conflictelor de muncă, Legea nr. 130/1996 privind contractul colectiv de muncă, Legea patronatelor nr. 356/2001, Legea nr. 109/1997 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social şi HG nr. 369/2009 privind constituirea şi funcţionarea comisiilor de dialog social la nivelul administraţiei publice centrale şi locale) şi crearea unui nou cadru legislativ în materie.

Efectele acestui act normativ sunt dezavantajoase atât pentru sindicate cât şi pentru lucrători în privinţa negocierii colective şi protejarea drepturilor acestora, prin suprimarea Contractului Colectiv de Muncă Unic la Nivel Naţional (principalul izvor de drept pentru contractele colective de muncă subsecvente şi desigur pentru contractele individuale de muncă), precum şi blocarea negocierii contractelor colective de muncă la nivelul sectoarelor de activitate şi unitate.

După apariţia legii, demersurile confederaţiei noastre, alături de celelalte confederaţii sindicale din România, au drept obiectiv esenţial abrogarea acestui act normativ şi revenirea la reglementările anterioare prin demersuri în plan intern şi internaţional.

În plan intern am participat la discutarea unor modificări ale legii, iar ulterior la proiectul unei noi legi a dialogului social, iniţiativă legislativă (Pix 715/2018), depusă la Parlamentul României.

În plan internaţional au fost întreprinse demersuri către Organizaţia Internaţională a Muncii (OIM), şi organizaţiile sindicale unde suntem afiliaţi internaţional, Confederaţia Europeană a Sindicatelor (ETUC) şi Confederaţia Internaţională a Sindicatelor (ITUC), care au reprezentat şi reprezintă un real sprijin.

Având în vedere situaţia existentă în anul 2018, cu ocazia Conferinţei Internaţionale a Muncii, a fost depusă o plângere semnată de confederaţiile sindicale CSDR, CNS Cartel Alfa şi SNS, privind încălcarea de către România a Convenţiei nr. 98/1949 privind dreptul de organizare şi negociere colectivă. Urmare a plângerii conform procedurilor, Comisia pentru aplicarea standardelor şi normelor OIM cu ocazia a 109-a sesiune a Conferinţei Internaţionale a Muncii, Geneva, 2021, a solicitat Guvernului României să adopte modificările legislative pentru ca legislaţia naţională să fie în concordanţă cu normele OIM şi acceptarea unei misiuni tehnice, care s-a desfăşurat în luna mai 2022.

Rezultatul dezbaterilor proiectului de lege şi forma finală adoptată de Comisia de muncă şi protecţie socială din Camera Deputaţilor a fost transmisă prin adresa nr. 107/04.07.2022.

În data de 4 iulie 2022, la sediul confederaţiei s-a desfăşurat o reuniune de lucru a reprezentanţilor celor cinci confederaţii sindicale, în vederea susţinerii comune a unor modificări la proiectul de lege.

În urma discuţiilor, prin aportul reprezentanţilor Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România, dl. Iacob Baciu, preşedinte şi dl. Sabin Rusu, secretar general, a fost adoptat (acceptat de patru confederaţii sindicale mai puţin CNSLR-Frăţia) şi transmis către preşedintele Comisiei de muncă şi protecţie socială din Camera Deputaţilor documentul pe care îl anexăm.

Cu stimă, Preşedinte Iacob BACIU

Către

CAMERA DEPUTAŢILOR
Comisia pentru muncă şi protecţie socială

Confederaţiile sindicale reprezentative la nivel naţional susţin adoptarea proiectului legii dialogului social <u>cu amendamentele admise conform Raportului depus de Comisia pentru muncă şi protecţie socială (coloana 3)</u>, cu următoarele propuneri de modificare:

1. Reducerea pragului de reprezentativitate la nivel de unitate la 35%;
2. Eliminarea - pc. 297 marginal (art. 110, alin.(3) din proiect);
3. Reintroducerea Contractului colectiv de muncă unic la nivel naţional cu posibilitate recunoscută legal.

De asemenea, reiterăm solicitarea ca în cadrul dezbaterilor politice şi/sau în plenul Camerei Deputaţilor cu ocazia discutării proiectului de lege, să se aibă în vedere concluziile Comitetului pentru aplicarea standardelor OIM, adoptat cu ocazia Conferinţei Internaţionale a Muncii, sesiunea 109, Geneva 2021 privind nerespectarea de către România a C98/1948, privind dreptul de organizare şi negociere colectivă, Memorandumul tehnic al misiunii OIM, adoptat în anul 2018, precum şi Acordul privind salariul minim încheiat între Parlamentul European şi statele membre ale UE în vederea adoptării Directivei europene privind salariile minime adecvate în UE, în care este instituită obligaţia statelor membre să asigure ca prin convenţiile (contractele) colective de muncă să protejeze ca grad de acoperire cel puţin 80% din forţa de muncă la nivel naţional.

Anexăm tabelele cu propunerile de ajustare a amendamentelor de pe coloana 3.

C.N.S. Cartel ALFA – Preşedinte, Bogdan Iuliu Hossu
B.N.S. – Preşedinte, Dumitru Costin
C.S.D.R. – Preşedinte, Iacob Baciu
C.S.N. MERIDIAN – Preşedinte, Ion Popescu

Bucureşti,
05 iulie 2022

1. Reducerea pragului de reprezentativitate la nivel de unitate la 35%

129.	**ART. 54.** - (1) Sunt reprezentative organizaţiile sindicale care îndeplinesc cumulativ următoarele condiţii:	**La art.54, alin.(1), pc.C, lit.c)** **C. La nivel de unitate:** c) numărul de membri ai sindicatului reprezintă cel puţin **<u>35%</u>** din numărul total al angajaţilor unităţii **cu contract individual de muncă sau raport de serviciu.**	Condiţionarea extinderii contractului la nivel sectorial la acoperirea la minim 50% din salariaţii din sector lipseşte de eficienţă norma legală privitoare la aplicabilitatea contractelor sectoriale, din proiect şi anume art.101, lit.c (pct. 267), ceea ce determină ca în practică legea să nu producă efectele în sensul de a creşte numărul de contracte sectoriale încheiate de partenerii sociali.

2. Eliminarea – PCT.297 marginal (art.110, alin.(3) din proiect)

297.	Art.110 (3) În cazul contractelor negociate la nivelul sectoarelor de activitate, contractul colectiv de muncă va fi înregistrat la nivelul respectiv numai în situaţia în care numărul de angajaţi din unităţile membre ale organizaţiilor patronale semnatare este mai mare decât jumătate din numărul total al angajaţilor din sectorul de activitate. În caz contrar, contractul va fi înregistrat drept contract la nivel de grup de unităţi.	~~(3) În cazul contractelor negociate la nivelul sectoarelor de activitate, contractul colectiv de muncă va fi înregistrat la nivelul respectiv numai în situaţia în care numărul de angajaţi din unităţile membre ale organizaţiilor patronale sau numărul de angajaţi reprezentaţi de organizaţiile sindicale semnatare este mai mare decât jumătate din numărul total al angajaţilor din sectorul de activitate. În caz contrar, contractul va fi înregistrat drept contract la nivel de grup de unităţi semnatare.~~ SE ELIMINĂ	Condiţionarea extinderii contractului la nivel sectorial la acoperirea la minim 50% din salariaţii din sector lipseşte de eficienţă norma legală privitoare la aplicabilitatea contractelor sectoriale, din proiect şi anume art.101, lit.c (pct. 267), ceea ce determină ca în practică legea să nu producă efectele în sensul de a creşte numărul de contracte sectoriale încheiate de partenerii sociali.

3. Reintroducerea Contractului colectiv de muncă unic la nivel naţional ca posibilitate recunoscută legal.

267.	ART.101. – (1) Clauzele contractelor colective de muncă produc efecte după cum urmează:	La alin.(1) se introduce o nouă literă e) **<u>e) pentru toţi angajaţii/ lucrătorii din economia naţională, în cazul contractului colectiv de muncă la nivel naţional.</u>**	Contractul colectiv naţional trebuie să fie o opţiune pentru partenerii sociali în scopul de a asigura o acoperire cât mai largă prin contractele colective a lucrătorilor. A se vedea şi Acordul între Parlamentul European şi statele membre UE privind acoperirea cel puţin 80% din numărul total de lucrători la nivel naţional prin contracte colective de muncă.
271.	Art.102 (1) Părţile contractului colectiv de muncă sunt angajatorul şi angajaţii, reprezentaţi după cum urmează:	**La alin.(1), lit.A şi B – se introduce o nouă literă e)** **A.** **<u>e) la nivel naţional, de către confederaţiile patronale legal constituite şi reprezentative potrivit legii;</u>** **B.** **<u>e) La nivel naţional, de către confederaţiile sindicale reprezentative potrivit prezentei legi.</u>**	Corelat cu argumentarea de mai sus
285.	Art.107. – (1) În scopul asigurării participării la negocierea contractelor colective de muncă la nivel de unitate, la nivel de grup de unităţi şi la nivel de sector de activitate, după caz, angajatorul, **reprezentat** conform art.102, transmite în scris tuturor părţilor îndreptăţite să negocieze contractul colectiv de muncă anunţul privind intenţia de începere a negocierilor colective, cu cel puţin 15 zile înainte de începerea acestora.	**Art.107 se modifică şi va avea următorul cuprins:** Art.107. – (1) În scopul asigurării participării la negocierea contractelor colective de muncă la nivel de unitate, la nivel de grup de unităţi, la nivel de sector de activitate **<u>şi la nivel naţional</u>**, după caz, angajatorul, **reprezentat** conform art.102, transmite în scris tuturor părţilor îndreptăţite să negocieze contractul colectiv de muncă anunţul privind intenţia de începere a negocierilor colective, cu cel puţin 15 zile înainte de începerea acestora.	Corelat cu argumentarea de mai sus
296.	Art.110	b) contractele colective de muncă încheiate la nivelul grupurilor de unităţi, al sectoarelor de activitate **<u>şi la nivel naţional</u>**, la ministerul responsabil cu dialogul social.	Corelat cu argumentarea de mai sus
319.	Art.121	(2) Contractele colective de muncă se pot negocia la nivel de unităţi, la nivel de grupuri de unităţi, la nivel de sectoare de activitate şi **<u>la nivel naţional</u>**.	Corelat cu argumentarea de mai sus

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

SĂ RECLĂDIM NORMALITATEA ÎMPREUNĂ

(*urmare din pag. 1*)

A doua zi vă invităm în „ţinutul mănăstirilor”: Almaş, Horaiţa, Văratec, Agapia, Neamţ, Secu, Sihăstria, Sihla etc.

Dar nu putem să nu ne oprim la Băltăţeşti, renumita staţiune cu cele 14 izvoare de apă minerală, la Humuleştii lui Creangă şi trecând Ozana „cea frumos curgătoare şi limpede ca cristalul” să poposim în oraşul Târgu Neamţ, la poalele Cetăţii Neamţului.

Şi am uitat de Rezervaţia de Zimbri „Dragoş Vodă” din comuna Vânători, de Muzeul „Neculai Popa” de la Târpeşti şi de comuna Ghindăoani, unde în 1845 vedea lumina zilei marele filosof, scriitor, ministru, Vasile Conta sau de Negreştii lui Dumitru Almaş.

E mult?

„Răbdare... răbdare... răbdare... Fără răbdare, fără milostenie şi fără rugăciune nu se poate mântui omul!” ne povăţuieşte arhimandritul Cleopa de la Sihăstria.

Şi dacă tot suntem pe drumuri să ne oprim şi la Hanul Ancuţei, să ascultăm poveştile lui Sadoveanu, la o cană de vin şi cu nişte plăcinte „poale-n brâu” aburinde.

De aici ne îndreptăm spre cetatea Romanului unde ne aşteaptă Miron Costin, care a trăit şi a sfârşit tragic aici, episcopul Melchisedec Ştefănescu şi Otilia Cazimir şi Cezar Petrescu şi Sergiu Celibidache şi mulţi alţii.

Am obosit?! Nu! Dar ce facem cu marele Congres AGIRo?

Nădăjduim că prin prezenţa şi prin intervenţiile dumneavoastră să aşezăm sau să reaşezăm câte „o piatră” pe un nou fundament al şcolii româneşti. Pentru că, nu-i aşa, vorba unui fost ministru al învăţământului, fiecare an şcolar reprezintă „cu adevărat acel început de care avem nevoie. Eforturi conjugate vor trebui orientate spre reclădirea normalităţii şi întoarcerea la valorile autentice...”

Pentru noi reprezintă o onoare prezenţa dumneavoastră la Piatra-Neamţ, la un nou Congres AGIRo. Să aveţi parte de zile şi de experienţe plăcute!

Urăm succes lucrărilor congresului şi sperăm că veţi pleca acasă cu mulţumirea lucrului bine făcut!

Argument pentru valoarea dascălului român

Ne aflăm într-un moment istoric, în care judeţul Neamţ promovează valoarea Dascălului Român.

Cu o bogată tradiţie în recunoaşterea dascălilor de calitate, Congresul Internaţional al Cadrelor Didactice din România şi al Cadrelor Didactice de Etnie Română de peste Hotare – al 44-lea congres al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România este susţinut, în acest an, de Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ. Cu stimă pentru fiecare participant, urăm *Bun venit!* oaspeţilor, recunoaştem şi admirăm eforturile organizatorilor, respectăm şi promovăm fiecare dascăl de vocaţie! Să vă fie şederea deschidere spre succes, cale de perfecţionare, sursă de stabilire a unor noi relaţii interpersonale şi moment de satisfacţie profesională!

Acest Congres este un eveniment care onorează învăţământul nemţean, iar învăţământul nemţean poate fi, la rândul său, simbolul Congresului. Aceste meleaguri au dat ţării, lumii chiar, dascăli de prestigiu. Aici s-a creat primul Abecedar, de aici au plecat scriitori, oameni de ştiinţă, elevi care s-au impus în universităţile de prestigiu. La baza formării fiecărui om de succes a stat un învăţător devotat. În memoria celor care *au fost* dascăli, dar astăzi nu mai sunt în această lume, în cinstea învăţătorilor de *astăzi,* prezentăm omagiile instituţiei pe care o coordonez pentru acestă meserie care formează destine, schimbă vieţi, face ştiinţă din neştiinţă, lumină din întuneric, victorii din lupte purtate pentru desăvârşirea personalităţii.

Să rămâneţi aceiaşi oameni frumoşi, demni, deschişi! Să modelaţi destine cu aceeaşi dăruire! Să nu plecaţi fruntea niciodată! Să produceţi valori! Să fiţi iubiţi şi respectaţi!

Succes!

Prof. Florentina LUCA-MOISE,
Inspector Şcolar General, Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ

La ceas aniversar

Felicitări la ceas aniversar echipei de excepţie ce formează Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ!

Ca membră a asociaţiei, e o onoare să mă regăsesc în acest templu al deschizătorilor de minţi şi drumuri în viaţă, alături de toţi cei care împărtăşesc această misiune nobilă de a dezvolta educaţia şi formarea profesională a tinerelor generaţii.

Mulţi ani de activitate valoroasă cu aceeaşi rigoare şi pasiune ca până acum!

Prof. Mihaela TANOVICI
Colegiul Naţional „Roman Vodă”

Lecţia de istorie ❐ Luna iulie ❐ Lecţia de istorie ❐ Luna iulie ❐ Lecţia de istorie ❐ Luna iulie

Iulie, 2022

■ 2/1933 – n. **Alexandrina-Camelia Al. Mancaş**, la Chilia, Talpa, Neamţ (d. 28 mai 2022, Nevers, Franţa) profesoară, prozatoare, memorialistă. A urmat Liceul „Petru Rareş” din Piatra-Neamţ şi Facultatea de Educaţie Fizică şi Sport din Bucureşti. Cariera didactică: la Liceul Teoretic din Bicaz şi la Liceul „Petru Rareş”. A debutat editorial cu romanul „Eternitate de trei ani”, prefaţat de Dumitru Almaş. Alte cărţi: „Iepurii de la Iepureni” (colab.), 1997; „Alb”, versuri 1997; „Şerbeştii lui Talpă”, monografie (colab.) 2004. Colaborări: „Apostolul”, „Asachi”, „Ateneu”, „Revista de educaţie fizică şi sport” ş. a.

■ 4/1896 – n. **Mihai Onofrei,** la Băreşti, Iaşi (d. 1980, Bucureşti), pictor, sculptor. A absolvit Academia de Arte Frumoase, Iaşi. Cu sprijinul lui

Rememorări nemţene

G. T. Kirileanu, Socrat Lalu şi G. D. Lalu, studiază la Roma, împreună cu Aurel Băeşu. Revenit în ţară, se stabileşte la Piatra-Neamţ (1928). În 1929, pleacă la Academia „La Grande Chaumière” din Paris, expune, apoi, la Budapesta (1947) şi la Bruxelles (1968). Este autorul altoreliefului Calistrat Hogaş şi al basoreliefurilor lui Ion Negre şi Mihai Stamatin, fixate în faţa Colegiului Naţional „Petru Rareş”.

■ **6/1958 –** n. **Adrian Alui Gheorghe**, la Topoliţa, Neamţ, scriitor. Facultatea de Filologie, Iaşi, dr. în filologie. Distins cu Premiul Naţional al U. S şi cu Ordinul Meritul Cultural, în Grad de Cavaler şi de Ofiţer. Fondator al Colocviilor Naţionale de Poezie. Cărţi: „Ceremonii insidioase”, „Titanic şvaiţer”, „Bătrânul şi Marta”, „Frig”, roman epistolar, în colaborare cu Aurel Dumitraşcu (editura „Conta” 2008), „O dramă la vânătoare”, „Paznicul ploii”, „Contribuţii la estetica umbrei”, „Urma”, „Laika” ş. a. A îngrijit multe cărţi din creaţia lui Aurel Dumitraşcu.

■ 15/1954 – n. **Ioan Popei, la Agapia, Neamţ**, artist plastic. A absolvit Şcoala Populară de Artă, participă la expoziţii de grup cu artiştii

→

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Ce poate fi mai înălţător şi mai profund decât posibilitatea de a adresa urări unei asociaţii dragi, din care simţi că faci parte cu totul!? Nimic şi, datorită acestui fapt, mă înclin cu recunoştinţă în faţa tuturor dascălilor care şi-au oferit şi îşi oferă puterea şi iscusinţa educării tinerelor mlădiţe ale acestui neam!

La a 110-a aniversare a Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ, o asociaţie vie, un stup cu activitate permanentă, o scenă ce permite tuturor „actorilor" să se manifeste personal, vin şi eu, umil dascăl şi mândru învăţător, cu urări de viaţă lungă, mănoasă, împliniri şi realizări care să ne umple de bucurie, sănătate şi apropiere.

Sub egida acestei asociaţii, s-au desfăşurat ordonat activităţi de profil educativ cu impact deosebit asupra formării şi dezvoltării profesionale a participanţilor, acţiuni caritabile şi de voluntariat venite în sprijinul celor ce aveau nevoie, schimburi de bune practici care au profesionalizat activitatea la catedră, schimburi de opinii şi de perspective educaţionale cu cadre didactice din alte ţări, înfrăţiri cu alte asociaţii de profil din lume şi, mai ales, cu cadrele didactice de etnie română de peste hotare.

Un asemenea eveniment va avea loc, în curând, la Piatra-Neamţ: Congresul Internaţional al Cadrelor Didactice din România şi al Cadrelor Didactice de Etnie Română de peste hotare, fapt care va pune în lumină evoluţia şcolii nemţene şi a celei româneşti.

Gânduri din inimă şi suflet...

Ne-am strâns sub aripa Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ cu gândul la predecesorii noştri în domeniul educaţiei de calitate, cei care au dat

din lumina lor copiilor avizi de învăţătură, indiferent de greutăţile întâmpinate, cei care au susţinut gratuitatea învăţământului şi extinderea lui în cele mai mici cătune, cei care au dorit oferirea şanselor egale şi copiilor din zone defavorizate, cei care au urmărit ridicarea, evoluţia spirituală şi morală a neamului românesc. Şi nu sunt vorbe mari, sunt **adevăruri**! Pentru cei plecaţi dintre noi, **pios omagiu**!

Consider că noi, dascălii, suntem zămisliţi din har, dăruire, flacără şi împreună simţire, pentru că ne dorim cu ardoare o lume mai bună, o lume tolerantă, o lume sănătoasă, o lume încăpătoare şi senină. Sunt mândru pentru că am rădăcini de învăţător, sunt mândru pentru că ard pentru învăţământul românesc, sunt mândru pentru că fac parte din Asociaţia Învăţătorilor din Neamţ, respectiv AGIRo, **SUNT MÂNDRU**!

Fiţi şi voi **mândri**, toate cadrele didactice din România şi de etnie românească din lume, făcând împreună urarea de „La mulţi ani cu sănătate şi împliniri!" Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ, la a 110-a aniversare!

Învăţător-profesor psihopedagog,
Ioan MILEA,
Director al Palatului Copiilor Piatra-Neamţ

Vocaţia de dascăl, un destin asumat

Atunci când cineva alege profesia de Dascăl, este cert faptul că o face din vocaţie! Nu ar putea fi suspectat de încercarea de a obţine foloase materiale, nici de afirmare socială, nici de obţinere a puterii. E doar vocaţie! Şi această certitudine aduce Dascălului nevoia de a-şi asuma destinul: o viaţă de osteneală, o continuă perfecţionare, o permanentă luptă cu istoria, cu timpul, cu sine chiar.

Odată asumat acest destin, Dascălul închină viaţa Copilului. An după an, trimite în societate generaţii de elevi care poartă amprenta învăţătorului lor. Se dăruieşte lumii pe sine...

Această dăruire nu aşteaptă răsplată, nici mărire, poate doar respect şi recunoaştere a valorii.

Ceea ce nu trebuie să uite Dascălul de astăzi este faptul că face parte dintre valorile societăţii! Până la o reaşezare socială, noi trebuie să optăm pentru o aşezare firească, personală, prin care să avem conştiinţa că suntem absolut necesari, că progresul fără educaţie este doar o intenţie abstractă, fără suport real. Schimbarea viziunii începe cu noi!

Dintr-o modestie caracteristică destinului asumat, Dascălul nu-şi vede puterea, ci doar datoria! În societatea contemporană, atât de încercată, cadrul didactic trebuie să aibă mai multe calităţi decât oricând: să fie informatician, să monitorizeze starea de sănătate a elevilor, să cerceteze, să anticipeze, să tehnoredacteze, să ia decizii şi, peste toate, să facă educaţie de calitate. Oricâte i s-ar da de făcut, el dovedeşte mereu că poate. Nu dintr-o putere supraomenească, ci dintr-un destin asumat.

Aşa este Dascălul Român!

Pentru toate câte a dovedit că poate în istoria acestei ţări, pentru ceea ce este, pentru devotament, forţă şi asumare, pentru toate câte sunt în fiinţa sa, îl felicităm cu respect şi recunoaştere a valorii!

Dumnezeu să dăruiască tuturor învăţătorilor ani mulţi, putere de a rezista şi de a se adapta, inspiraţie, răbdare, bucurie! Să fie Dascălul român simbolul unei societăţi care a reuşit!

Prof. Steluţa POSTOLICĂ, Inspector şcolar pentru activităţi extraşcolare, Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ

Lecţia de istorie ❒ Luna iulie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna iulie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna iulie

Rememorări nemţene

din Piatra-Neamţ şi la taberele de creaţie. Este autor de pictură religioasă, cu care se afirmă în ţară şi în străinătate. Expoziţii: Franţa, Olanda, Australia, Austria, Germania, Ungaria. Are lucrări în colecţii din Europa, Australia şi S. U. A. A primit Marele Premiu al Expoziţiei Taberei de Creaţie Botoşani, Premiul pentru Portret la Concursul „Arthur Verona" ş. a.

■ 15. 07. 1976 – n. **Daniel Dieaconu**, la Piatra-Neamţ, profesor mentor pentru istorie, doctor în istorie (2007), membru al Consiliului Ştiinţific al Parcului Naţional Ceahlău, membru al Consiliului Director al Forumului Montan Român, Filiala Neamţ. Cărţi: „Legendele Muntelui Ceahlău", „Evreii din Moldova de Nord, cu privire specială asupra Judeţului Neamţ / De la primele aşezări până în anul 1938", „Realitatea unui mit: Corneliu Zelea Codreanu", „Mitologie şi creştinism la Muntele Ceahlău" ş. a.

■ 18/1933 – n. **Mihai-Emilian Mancaş**, la Dobreni, Neamţ, profesor, poet, prozator, dramaturg, eseist. A absolvit Liceul „Petru Rareş", Piatra-Neamţ şi Facultatea de Filologie a Universităţii Bucureşti. Profesor la Bicaz şi Piatra-Neamţ. Deputat (1990). A debutat în „Iaşul nou". A colaborat la revistele: „Luceafărul", „Asachi", „Ateneu". Volume: „Freamătul luminii" (colab. 1958); „Iepurii de la Iepureni" (colab.), „Sine ira", „Bistriţă, apă vioară" (2010), „Mămăliga" (2011), „Poezii din junete" (2012), „Teatru" (2012); „Zilele: Lumea lui Iţă (2013), „Moara lui Tudoran" (2014) ş. a.

■ 16/1970 – n. **Ciprian Istrate**, la Piatra-Neamţ, artist plastic, absolvent al Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae" din Iaşi (2008). Între 1996 şi 2008, expune la Centrul Culturii Franceze, Galeriile „Top Art", Galeriile „Vert", Galeriile „Lascăr Vorel", toate în Piatra-Neamţ; Centrul Ecumenic Durău, Galeria „Arta" Bucureşti, Palatul Parlamentului (2014). A pictat 16 biserici şi 12 catapetesme în judeţele Iaşi, Suceava, Bacău, Neamţ, Harghita. I s-a acordat distincţia „Cuvioasa Parascheva" a Patriarhiei Române (1999), distincţia „Stephanus Magnus Defensor Fidei Cristiani", Iaşi (2002), Premiul special la Bienala „Lascăr Vorel" (2007).

Red.

(*continuare în pag. 6*)

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ – o casă durabilă, frumoasă şi adevărată

Cele mai multe profesii au asociaţii în care se întâlnesc, organizează evenimente împreună, îşi prezintă activităţile la care au obţinut rezultate interesante, stabilesc ghiduri de bune practici pentru profesia respectivă, dezvoltă programe comune.

Cadrele didactice din judeţul Neamţ au Asociaţia Învăţătorilor. Solidarizarea şi organizarea învăţătorilor într-o comuniune nu a fost numai o măsură de apărare şi dobândire de drepturi şi avantaje, ci mai mult, a reprezentat colaborarea tuturor pentru a găsi şi folosi cele mai potrivite mijloace pentru educarea copiilor neamului românesc.

Înfiinţată în 1912, Asociaţia noastră a fiinţat până în anul 1944. Apoi, la sfârşitul anului 1990 s-a hotărât reluarea activităţii, conform noilor reglementări legale. Aşa a reapărut Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ, o organizaţie apolitică şi neguvernamentală având drept scop promovarea prestigiului şcolii şi al cadrelor didactice, recuperarea tradiţiei asociative învăţătoreşti, creşterea eficienţei actului educativ prin dezvoltare personală şi profesională, ameliorarea legislaţiei, a programelor, manualelor şi a materialului didactic, apărarea intereselor economice, sociale, profesionale, culturale şi sportive ale lucrătorilor din învăţământ.

Cadrele didactice din Neamţ aveau nevoie de o organizaţie care să-i reprezinte? De ce? Pentru ce?

Pentru că eram datori să recuperăm şi să punem în valoare tradiţia de solidaritate, patrimoniul spiritual şi material realizat de înaintaşi.

Pentru că fiecare învăţător şi profesor trebuia să dobândească conştiinţa de apartenenţă la o comunitate care ar putea fi o valoare şi un garant al împlinirii profesionale şi personale.

Pentru a dezvolta proiecte/programe proprii sau în parteneriat, în scopul creşterii eficienţei actului educativ.

Pentru a fi mai receptivi la ceea ce se întâmplă în jur, pentru a ne bucura de succesele colegilor noştri, pentru a primi un sfat, un îndemn, o vorbă bună.

Pentru a ne păstra echilibrul, care vine din îmbinarea fericită a vieţii de familie cu împlinirea profesională şi cu participarea socială.

Pentru respect, înţelegere, colaborare, recunoştinţă...

Mulţi dintre noi am găsit răspunsurile la aceste întrebări prin activităţile desfăşurate: ateliere didactice, sesiuni de comunicări, proiecte educative, schimburi de experienţă, prezentarea de bune practici în şcoala proactivă, saloane expoziţionale, excursii didactice etc.

Nu suntem prea mulţi, dar vrem să fim o familie care îşi zideşte şi îşi îngrijeşte „casa", încât să fie durabilă, puternică, adevărată.

S-a muncit în aceşti ani pentru a ţine Asociaţia pe linia de plutire; am elaborat împreună proiecte, strategii, regulamente. Am încercat să fim în prim plan şi să-i mobilizăm pe toţi colegii pentru a spori capitalul de imagine (pozitivă) al şcolii şi al oamenilor care o slujesc.

Din păcate trăim într-o societate unde cultura dialogului şi a comunicării n-au atins cote prea mari şi încă urmează să mai învăţăm cum să ne ascultăm şi să ne respectăm convingerile, opiniile, părerile, chiar dacă acestea sunt diferite. Vom fi mai buni când vom fi convinşi că putem jertfi interesele minore pentru a salva interesele majore ale profesiei noastre.

Am încercat să devenim un factor de stabilitate organizaţională pentru membri noştri. Un „actor" cunoscut şi recunoscut în comunitate. Să ne construim şi să ne afirmăm propria identitate, treptat, prin activităţile şi programele derulate.

Precum o casă are nevoie de grijă zilnică, la fel şi o asociaţie se construieşte treptat, se îngrijeşte astfel încât să ne bucure. Va invităm să construim împreună ceea ce poate deveni „casa noastră".

Dumnezeu să ne ajute!

Prof. Liviu-Constantin RUSU,
Preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor
din Judeţul Neamţ

APOSTOLUL
SINDICATELE DIN ÎNVĂŢĂMÂNT NU MAI NEGOCIAZĂ PROMISIUNI DEŞARTE ŞI MINCINOASE. DOMNILOR GUVERNANŢI!
NU LA REFORMA CEA MARE!
ŞCOALA NU E TALCIOC, NICI CASĂ DE MODĂ
ION CREANGĂ ŞI LUMEA ÎN CARE TRĂIM

APOSTOLUL
COLOCVIUL „DASCĂLI NEMŢENI DE ALTĂDATĂ"
ASOCIAŢIA ÎNVĂŢĂTORILOR REDIVIVUS?
Drepturi salariale câştigate în instanţă

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
ŞCOALA CE O CATEDRALĂ DE CUVINTE
AŞA A FOST ACUM ZECE ANI
Să ne trăiești, APOSTOL drag
SCURT INVENTAR SENTIMENTAL

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
SĂ ÎI CEREM IERTARE
OMAGIU ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI
Precum Ana lui Manole, mereu...

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
CENTENARUL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR din judeţul Neamţ
OCTAVIAN GOGA
CREANGĂ - APOSTOLUL

Lecţia de istorie ❒ Luna iulie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna iulie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna iulie

(*urmare din pag. 5*)

■ 20/1939 – n. **Mihail Apăvăloae** la Averești. Neamț. Absolvent al Facultății de Biologie-Geografie din Iași. Profesor, cercetător la Staţiunea „Stejarul" din Pângăraţi. A publicat în reviste şi tratate din ţară şi din străinătate, peste 80 de lucrări ştiinţifice. Cărţi: „Ghid de practică geologică, geografică şi biologică în partea centrală a Carpaţilor Orientali" (cap. Climatologie); „Geografia României, I, Geografia fizică" (cap. Clima); mai multe studii monografie ale localităţilor Piatra-Neamţ, Stăniţa; Pângăraţi, Tarcău, despre biserici şi Protopopiatul Piatra-Neamţ.

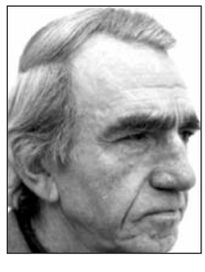

■ 23/1913 – n. **Ioan Iacob de la Neamţ**, la Crăiniceni, Horodiştea, Botoşani (d. 5. 08. 1960), a urmat, liceul, la Cozmeni-Cernăuţi şi în 1932, rudele vor să-l dea la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, dar el a refuzat şi după un an a intrat în

Rememorări nemţene

obştea Mănăstirii Neamţ, ostenindu-se ca bibliotecar şi îngrijitor la bolniţă. Este tuns în cinul călugăresc. Pleacă în Ţara Sfântă la Mănăstirea Sf. Sava (paracliser, infirmier), se nevoieşte într-o peşteră aproape de Marea Moartă (1939-1940), într-un lagăr pe Muntele Măslinilor (1940-1941), se întoarce la Mănăstirea Sf. Sava, e hirotonit diacon (1947), preot în biserica Sfântului Mormânt; în obştea Mănăstirii Sf. Gheorghe Hozevitul (1952), se retrage în peştera Chilia Sf. Ana (1953, 7 ani). A trecut în veşnicie, trupul său, după 20 de ani, a fost aşezat într-o raclă de chiparos şi a fost trecut în rândul sfinţilor (20-21. 06. 1992).

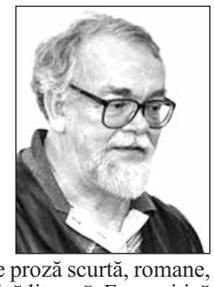

■ 23/1950 – n. **Lucian Strochi**, la Petroşani, Hunedoara, profesor, doctor în filologie, scriitor, critic literar şi de artă. Absolvent al Facultăţii de Filologie a Universităţii Bucureşti. Editorial a debutat cu „Penultima partidă de zaruri", proză scurtă (1985). Este autor a peste treizeci de volume de proză scurtă, romane, poezie, teatru, teorie şi critică literară. Face critică de artă plastică. Director al Revistei „Asachi". Este membru al U. S. şi al U. A. P. Alte cărţi: „Gambit"; „Cuvântul cuvânt"; „Cicatricea"; „Sonete"; „Teatru"; „Poesii vechi şi nouă" ş. a.

→

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Căutând un drum propriu în multitudinea asociaţiilor şi organizaţiilor de breaslă, grupurile locale ale învăţătorimii noastre au parcurs o istorie bogată în fapte meritorii, izbutind finalmente, în hotarele României Mari, să se adune laolaltă şi să devină o mare asociaţie polivalentă – AGIRo. Învăţătorii nemţeni, începând cu cei din generaţia 1900, în frunte cu Leon Mrejeru, şi apoi, în perioada interbelică, în grup numeros, antrenat de Constantin Luchian şi Mihai Avădanei, au avut o vizibilă participare la această îndelungată croire de cale.

Ca multe altele din România, în deceniile comunismului viu, asociaţia învăţătorimii a fost lichidată. Iar renaşterea de după 1989, împotriva tuturor piedicilor tradiţionale, puternice şi nici acum demolate în totalitate, s-a produs, mersul AGIRo marcând cu plus numeroase puncte din statut, deplin câştigate.

Ne aflăm acum angrenaţi, fără să ni se ceară părerea totdeauna, într-o dublă mişcare, plină de curenţi perturbatori, a şcolii mondiale şi naţionale.

Viteza uimitoare căpătată în ultimele decenii de unele ştiinţe, începând cu matematica, şi globalizarea informaticii, cu toate consecinţele pe toate planurile vieţii pe Terra, au pus şcoala în starea de urmăritor, nu de deschizător de drum, cum a fost mereu de-a lungul secolelor.

Se naşte sub ochii noştri, implicând progrese uimitoare, dar şi pericole apocaliptice, o nouă lume. Era maşinilor bazate pe matematică ne duce repede către apariţia unei inteligenţe artificiale cu puteri imense, în stare să se autoîntreţină şi să se dezvolte fără intervenţie umană. Energia atomică, benefică în reactoarele nucleare, a pus bomba atomică la dispoziţia armatelor şi poate provoca anihilarea omenirii. Libertatea, pentru care au luptat minţile luminate şi au pierit milioane de oameni, lasă cale deschisă unor imense pericole sociale, între are analfabetizarea generală, care a început deja.

Şi ce are această avalanşă de

Şi mai departe?

pericole cu AGIRo? Cum să nu aibă? Am băgat cu toţii de seamă ce

se petrece, fără de voia noastră, dar şi prin indiferenţa noastră, în bătrâna şcoală a lumii.

Este destul de vizibilă nevoia de a găsi un nou model de instituţie care educă actualele generaţii, indiferent cum o vom numi. Încă de la mijlocul veacului trecut s-au ivit primele semne ale nevoii de abandonare a vechiului model, caracterizat sumar prin câteva trăsături elementare: grupul de elevi în faţa profesorului, într-o sală mare, având postată pe peretele din faţa elevilor o tablă neagră pe care se scrie cu cretă sau, acum, electronic. Acolo, în doi timpi, se aduce noul de către învăţător/profesor – primul timp, şi se cântăreşte ce au reţinut elevii, prin note sau calificative – timpul al doilea.

Molima de covid, de care este plină lumea acum, ne-a arătat cam cum este şcoala din care lipsesc şi decorul şi gruparea de mai sus, totul fiind rezolvat prin intercomunicare electronică. Evaluările naţionale din aceşti ani ne spun doar, din păcate, ce bine sunt pregătiţi pentru tot felul de baremuri elevii care au urmat „autoşcoala". Ceea ce este prea puţin, aproape nimic.

Prinşi de viteza cu care ni se iau ochii, nu ne gândim că suntem păcăliţi, fiindcă nu cunoaştem din lăuntru noul mecanism bazat doar pe logica matematică. Şi nu ne mai întrebăm foarte serios care este locul nostru, al educatorilor, în procesul de formare a omului creator, de azi şi de mâine.

Tipul şcolii socratice ne poate oferi o cale. Cum? vor striga unii, ulceraţi. Ne întoarcem la antichitate? Ei, cum asta? Nu la antichitate mă gândesc, ci la calea MENTORIALĂ a şcolii socratice.

În această instituţie nouă, posibilă, formatorul sau grupurile de formatori, tot învăţători sau profesori, vor trebui să fie produsul cel mai nou şi mai temeinic al ştiinţei mentoriale, asta însemnând nu o reformă, ci o autentică REVOLUŢIE.

Asociaţia noastră este prima interesată vital să ajungem la această nouă viziune asupra formării. Dacă nu o deschiem noi, încă de pe acum, devenim inutili prin ineficienţă, fiindcă modelul clasic al învăţătorului va fi forţat să dispară.

În aşa zisele inovaţii, puse la cale de inşi care nu au la bază studii aprofundate de psihologie şi de logică, inclusiv de logică matematică, totul se bazează pe forme, nu pe conţinuturi. Nu formele, prin sine, conduc la caducitate, ci mai ales ce turnăm în acestea, conţinuturile.

Pentru a nu mai irosi inteligenţa umană şi a ne preda ca învinşi calculatoarelor, care deocamdată nu au interese, şi e bine aşa, va trebui să înlocuim ceva fundamental.

Va trebui să trecem efectiv de la principiul „a învăţa pentru a şti" la un altul – „a învăţa pentru A ŞTI SĂ". Este o revoluţie!

De exemplu, să nu mai „predăm" istoria pentru ca elevul să o „înveţe", să o „ştie" şi să ia o notă sau un calificativ, ci să parcurgem ÎMPREUNĂ cu elevul timpii istorici pentru ca el, cel venit pentru a fi format, să aibă apoi în felul său de gândire şi acţiune, la dispoziţie, elementele care îi conturează personalitatea şi poziţia, atât faţă de fenomenul istoric, cât şi (Foarte important!) faţă de prezent şi de viitor!

La fel, dar cu trăsăturile şi mijloacele specifice, şi pentru celelalte ştiinţe şi arte ...

Asta înseamă că NOI trebuie să ÎNVĂŢĂM CUM şi SĂ LUPTĂM PENTRU NOU!

Dacă Asociaţia, prin forţa noastră persuasivă, de grupare masivă a intelectualităţii, nu impune ORDINEA şi LOGICA NOULUI în şcoală, curând chiar şi numele AGIRo, la care ţinem foarte mult, poate deveni un termen din limbajul pasiv, un arhaism. Şi nici măcar atât!

Novam te pro victoria eius pugnante saluta! – cum îmi spunea convingător profesorul universitar Marius Alexianu.

Mihai-Emilian MANCAŞ

Lecţia de istorie ❒ Luna august ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna august ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna august

August, 2022

■ 2/1891 – n. **Mihail Jora**, la Roman (d. 10. 05. 1971, Bucureşti), compozitor, dirijor, membru al Academiei Române (1955). A absolvit Conservatorul şi Facultatea de Drept, Iaşi, Conservatorul din Leipzig. Fondator al Societăţii Compozitorilor Români; membru al Institutului „Max Reger" din Bonn (1948). Creaţia: balete („Curtea veche", „La piaţă", „Când strugurii se coc" ş. a.), suita simfonică „Privelişti moldoveneşti", muzică de cameră („Cvartetul de coarde") lieduri, pe versuri ale poeţilor români ş. a.

■ **8/1907 –** n. **Gheorghe I. Cartianu**, la Borca, Neamţ (d. 26. 06. 1982, Bucureşti), inginer, profesor universitar doctor docent (1970), membru corespondent al Academiei (1964). Absolvent al Şcolii Politehnice, Bucureşti, asistent la Şcoala Politehnică (1934), la Societatea de Radiodifuziune pentru Studioul Bucureşti. Publică articole privind stabilitatea sistemelor electrice liniare şi neliniare, a formulat noul criteriu de stabilitate, criteriul Cartianu-Loewe. Primele insta-

Rememorări nemţene

laţii româneşti de emisie de radio cu modulaţie de frecvenţă, pe unde metrice, în România (1947); primul releu pe unde metrice (1952) dispecer radiotelefonic pentru galerii de mină (1966), sisteme de transmitere a orei exacte. Cărţi: „Modulaţia de frecvenţă"; „Bazele radiotehnicei"; „Analiza şi sinteza circuitelor electrice"; „Sinteza în domeniul frecvenţei"; „Semnale, circuite, sisteme". Colaborări: „Telecomunicaţii", „Buletinul Institutului Politehnic din Bucureşti", „Memorii şi Monografii" ale Academiei.

■ **9/1977 –** n. **Gianina Cărbunariu**, la Piatra-Neamţ, regizor dramaturg. A absolvit Facultatea de Litere, Bucureşti (2000), Facultatea de Teatru, secţia Regie de Teatru (2004) şi a făcut Masterul de scriere dramatică la UNATC I. L. Caragiale Bucureşti (2006). Îşi susţine tot aici (2011) teza de doctorat cu lucrarea „Regizorul dramaturg" (Magna Cum Laude). Membru fondator al grupului „dramAcum"; burse şi rezidenţe de dramaturgie la Wiesbaden, Londra, Valence. S-a remarcat cu piesa

(*continuare în pag. 8*)

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Casa Corpului Didactic – Un cămin al Asociaţiei Învăţătorilor nemţeni

Educatoare, învăţător sau profesor, ÎNVĂŢĂTORUL este cel care educă, instruieşte, îndrumă, care formează personalităţi, care dezvoltă abilităţi de viaţă, care prin felul lui de a fi inspiră şi este model pentru discipolii săi.

ÎNVĂŢĂTORUL... are tact pedagogic. Este făcut pentru meseria de dascăl... o preţuieşte, „e o lumânare care arde luminându-i pe alţii", aşa cu spune Tudor Arghezi.

ÎNVĂŢĂTORUL... trebuie să cunoască. El trebuie să înveţe toată viaţa pentru a-i putea educa pe elevi. Citeşte, se informează, află cine, unde şi cum a predat ceva într-un fel sau în altul. Aplică, experimentează, cercetează care metodă este mai eficientă la clasă. Se adaptează mereu la schimbările survenite, adaptează cunoştinţele la nivelul elevului. Se formează periodic pentru a afla noutăţi, pentru a personaliza şi dezvolta aptitudini cerute de societate, preocupat fiind în acelaşi timp de ce poate şi cât poate fiecare elev în parte.

ÎNVĂŢĂTORUL... manifestă un comportament asertiv, încurajează schimbul deschis al ideilor la clasă, creează relaţii interpersonale armonioase bazate pe colaborare, comunicare, încurajare permanentă a elevilor.

ÎNVĂŢĂTORUL... este creativ, interesat în a forma elevilor capacităţi de cunoaştere şi aplicare a cunoştinţelor în viaţa de zi cu zi.

ÎNVĂŢĂTORUL... cunoaşte elevii din punct de vedere psihopedagogic şi relaţional, adaptând permanent strategiile didactice la nevoile acestora pentru a asigura accesul la performanta şcolară.

ÎNVĂŢĂTORUL... asigură un cadru de învăţare calm, liniştit, relaxant, bazat pe încredere.

ÎNVĂŢĂTORUL... studiază factorii psihosociali care pot influenţa comportamentul elevilor, încheie parteneriate educaţionale şi desfăşoară activităţi extraşcolare cu agenţii sociali care pot interveni în dezvoltarea psiho-socială a elevului.

ÎNVĂŢĂTORUL... se formează. Învaţă mereu, zilnic, pentru a căpăta noi roluri, pentru a-şi forma alte competenţe şi abilităţi cerute de extinderea rolului pe care şcoala îl are în comunitate, pentru a avea o pregătire pedagogică şi psihologică de înaltă calitate, spre a aplica o educaţie modernă, centrată pe nevoile fiecărui elev.

Formarea profesională a învăţătorului este făcută cu scopul de a îndeplini actul didactic cu succes, conform curriculumului şi noilor abordări în managementul educaţiei.

În acest sens, avându-se în vedere faptul că societatea se află într-o continuă schimbare, formarea profesională continuă duce la realizarea schimbărilor din sistemul educaţional, facilitând astfel aplicarea unor noi strategii. Este un proces în care, ne place să credem, Casa Corpului Didactic are un rol esenţial. Astăzi, tradiţionala Casă a ... învăţătorului devine centru de resurse şi asistenţă educaţională şi managerială, promovează inovaţia şi reforma în educaţie, asigură cadrul pentru dezvoltarea personală şi profesională a personalului din învăţământul preuniversitar, în corelaţie cu standardele profesionale pentru profesiunea didactică, standardele de calitate şi competenţele profesionale, precum şi în conformitate cu politicile şi strategiile naţionale în domeniul educaţiei.

În acest demers educaţional, Casa Corpului Didactic a aflat întotdeauna un partener de nădejde în Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ, prieten de drum lung, cu idealuri împărtăşite şi acţiuni concretizate în proiecte educaţionale de impact la nivel judeţean, naţional şi internaţional.

Cel de al 44-lea Congres al AGIRo desfăşurat astăzi la Piatra-Neamţ nu poate să ne aducă decât un prilej de bucurie şi de mândrie: Da, suntem, ne străduim să fim, urmaşii demni şi competenţi ai dascălilor Leon Mrejeru şi Gheorghe Amaicei, părinţii iluştri ai Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ.

Iar Casa Corpului Didactic este onorată de invitaţia de a-i fi partener în desfăşurarea activităţilor, care vizează dezvoltarea unei educaţii autentice, aducând plus valoare sistemului de educaţie.

Elena-Roxana IRINA

Apostoli pentru patriotism

Învăţătorii trebuie să fie oameni cinstiţi, de acţiune şi cu râvnă, modele vii ale virtuţilor pe care trebuie să le cultive la alţii. **(I. A. Comenius)**

Dragostea de ţară este unul dintre sentimentele cele mai adânci, „instinct natural", după cum spunea R. Martin du Gard, sentiment puternic care nu se învaţă, ci se trăieşte. Deci, prioritar şi important este ca dascălii să trezească sentimentele de dragoste faţă de patrie, de glie strămoşească, de tradiţii elevilor, nu prin însuşirea fadă a unor date, locuri sau nume istorice, ci prin evocarea unor pagini exemplare, a unor fapte deosebite, a unor personalităţi, evenimente din istoria neamului nostru.

Asociaţia Învăţătorilor Neamţ a organizat, pe data de 5 octombrie 2018, prima ediţie a Conferinţei Internaţionale *Apostoli pentru patriotism*. *Contribuţia dascălilor la formarea şi cultivarea patriotismului la elevi,* eveniment ce a avut o rezonanţă puternică la nivelul comunităţii, demonstrând că tema aleasă a fost una de interes deosebit.

Parteneri în proiect au fost instituţii şi şcoli din judeţ: Consiliul Judeţean Neamţ, Consiliul Local Piatra-Neamţ, Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ, Casa Corpului Didactic Neamţ, Complexul Muzeal Neamţ, Biblioteca Judeţeană G. T. Kirileanu Neamţ, Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ, Asociaţia Profesorilor de Istorie Neamţ, Şcoala Gimnazială Nr. 3, Piatra-Neamţ, Colegiul Naţional „Gheorghe Asachi", Piatra-Neamţ, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret", Piatra-Neamţ, Şcoala Gimnazială „Nicolae Apostol", Ruginoasa.

Ideea acestei manifestări a pornit de la convingerea că este datoria noastră a ne aminti că suntem români, că aparţinem acestui sfânt pământ, că este nevoie să ne cunoaştem trecutul naţional şi local şi, mai mult decât atât, să ştim a transmite elevilor noştri dragostea faţă de neam şi ţară.

→

(*urmare din pag. 7*)

„Irealităţi din Estul sălbatic" la Concursul „Camil Petrescu". Piesa „Stop the Tempo", pusă în scenă de „Trupa Douche Froide", regizor Manu Moser, a fost prezentată la Geneva şi la Neuchâtel. Piesele sale, „Stop the Tempo", „mady-baby.edu/ Kebab",'(montate de ea la Teatrul Luni de la Green Hours şi Teatrul Foarte Mic) şi „Tipii ăştia seamănă cu părinţii noştri", traduse, publicate şi montate în Germania, Franţa, Irlanda, Polonia, Marea Britanie, Italia. În prezent este director al Teatrului Tineretului.

■ 16/1950 – n. **Mircea-Titus Romanescu**, la Piatra-Neamţ, pictor, a absolvit Institutul Politehnic Bucureşti şi Universitatea de Arte. Master în „management şi impresariat în arte vizuale", Membru al U. A. P. din România, al Asociaţiei Internaţionale a Artiştilor Plastici UNESCO şi ARIPA din Torino. Expoziţii: Bacău, Bârlad, Bucureşti, Chişinău, Piatra-Neamţ, Timişoara, Austria, Bruxelles, Cehia, Veneţia, Olanda, Germania. Premiul I la Festivalul Naţional şi câştigător al Concursului Cooymans-

Rememorări nemţene

Covalenco.

■ 19/1879 – n. **Lascăr L. Vorel**, la Copou, Iaşi (d. februarie 1918, München, Germania), pictor postimpresionist. Şi-a petrecut prima parte a vieţii la Piatra-Neamţ. După Şcoala de Arte Frumoase din Iaşi, studii în Germania. Expune uleiuri şi guaşe în cadrul Societăţii Tinerimea Artistică. Singura expoziţie personală Galeria „Golz" din München (1931). În prezent, Muzeul de Artă din Piatra-Neamţ deţine o parte a lucrărilor reprezentative din creaţia lui şi organizează Bienala de Pictură „Lascăr Vorel".

■ 19. 08. 1934 – d. **Nicu I. Albu** (n. 1872, Piatra-Neamţ, avocat, funcţionar de stat, publicist. A absolvit Şcoala Primară Nr. 1 din localitatea natală, Liceul Internat şi Facultatea de Drept din Iaşi; ajutor de judecător, apoi avocat la baroul din Piatra-Neamţ, secretar al Consiliului Judeţean (1899), ajutor de primar

→

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Sărbătoare. Ceas aniversar: 110 ani de la înfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din Judeţul Neamţ.

Colegii mei vorbesc cu drag despre domnul profesor Gheorghe Amaicei, pe care am avut onoarea să-l ascult în diverse ocazii, despre domnii Gheoghe Vadana şi Adrian Armencea şi alţi dascăli care s-au dedicat Asociaţiei.

Mă gândesc... suntem dascăli, mândri de ceea ce facem, dedicaţi, înflăcăraţi şi, adeseori, extenuaţi. E o meserie care îţi cere să dai totul. Ştiu asta foarte bine. Ce m-a făcut să înţeleg? Poate munca la catedră, poate elevii mei... şi, cu siguranţă, cei care m-au învăţat cum să fiu dascăl.

Despre ei vreau să vă vorbesc astăzi. Despre cei care au format zeci de generaţii de dascăli minunaţi, care, asemeni profesorilor lor, au înţeles ce binecuvântare şi ce sarcină grea au, zi de zi, la catedră.

E uşor de zis că eşti dascăl, dar e o provocare să fii cu adevărat.

Am înţeles acest lucru din prima zi de practică pedagogică. Eram cu toţii extrem de încântaţi. Domnul profesor de Pedagogie, distinsul Paul Vasiliu, ne-a adus încolonaţi la Şcoala de Aplicaţii. Când era dumnealui prezent simţeai că totul e extrem de bine făcut. Noi, nişte adolescenţi. Dar dumnealui avea ceva, acel ceva care nu te lăsa să râzi fără rost, nu-ţi permiteai să nu fii atent, să nu tratezi totul cu maximă seriozitate. Nu-mi amintesc să ne fi certat vreodată. Şi asta nu pentru că eram noi elevi exemplari, ci pentru că ştia cum să ne vorbească aşa încât să ne atingă cu vorbe învelite în blândeţe. Pentru clasa noastră cuvântul lui era literă de lege. De la dânsul am învăţat să fim asumaţi şi fermi şi blânzi, toate deodată.

Mă gândesc cu drag la doamna profesoară Viorica Hanaru: ne citea texte cu atât de mult drag încât nu ne săturam s-o ascultăm. Iubea

Despre dascălii mei

elevii, se preocupa de starea noastră sufletească. Pe lângă literatură, limbă şi metodică ne vorbea despre viaţă, prietenie, dragoste. Era o mamă exigentă, dar iubitoare şi plină de empatie. Dumneaei ne-a învăţat să fim femei demne, elegante şi atente la cei din jur.

Am fost elevii doamnei Mihaela Gherghelescu. Nu-ţi puteai lua privirea de la ea fiindcă tot ce ne spunea era interesant. O sursă nesecată de informaţii, foarte bine organizate, clare şi pline de sens. Ştia totul. Şi avea răspunsuri pentru orice. Şi sfaturi bune. Pentru orice problemă. Ne-a învăţat să fim riguroşi, bine pregătiţi şi mereu informaţi.

Nu-l vom uita pe domnul profesor Eugen Vasiliu. Era mereu de partea noastră. Filosofia, psihologia, logica... totul era foarte uşor dacă era la catedră. Şi atractiv. Ştia să ne fie alături, să ne desluşească marile dileme adolescentine cu mult simţ al umorului. Aşa am învăţat să rezolvăm problemele pas cu pas.

Ne-a fost alături doamna profesoară Mariana Minuţ. Cu rigurozitatea dumneaei, cu corectitudine şi atenţie la detalii. Ne privea mereu cu drag, cu înţelegere. Eram sub lupa ei de biolog. Şi am crescut frumos pentru că a ştiut să ne dea tot ce aveam nevoie. De la dumneaei am învăţat ce mult contează să fii corect cu tine şi cu ceilalţi.

Şi exerciţiile de matematică rezolvate cu doamna Eugenia Costiniuc păreau o joacă de copii. Uneori ne jucam de mai multe ori ca să le dăm de capăt. Avea mult tact pedagogic. Ştia să fie acel profesor care transformă totul din greu în uşor. Cu multă răbdare. Cu mult drag. Astfel, am aflat că, dacă ai stăruinţă şi perseverenţă, nu există problemă de nerezolvat.

Am desenat cu domnul profesor Augustin Cristea şi ne-a învăţat să fim artişti, să privim viaţa altfel şi s-o reprezentăm chiar şi cu susul în jos.

Am cântat cu domnul profesor Nicolae Teiş. Exigenţa e al doilea nume al dumnealui. Corul şcolii, însă, nu avea niciodată linii melodice pe care să le cânte greşit. Şi eram mereu mândre că am cântat corect, că am urmat indicaţiile dirijorului care era total implicat.

Desigur, toţi profesorii noştri au lăsat ceva din sufletul lor în fiecare dintre noi.

La ceas aniversar, mulţumim domnilor profesori care ne-au învăţat să fim şi dascăli şi oameni!

Ioana POEŢELEA,
învăţătoare, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”,
Piatra-Neamţ

Apostoli pentru patriotism

Centenarul Marii Uniri a fost o bună ocazie de a restabili legăturile cu istoria şi un prilej bun de a trezi elevilor sentimentul patriotic. Tânăra generaţie nu trebuie să-şi uite rădăcinile, iar cadrele didactice, apostoli ai neamului, să-i facă să vibreze în cadrul unor lecţii de patriotism, asemeni Domnului Trandafir, din opera lui Sadoveanu.

Conferinţa a oferit participanţilor idei şi exemple de metode şi mijloace prin intermediul cărora dascălii pot trezi în elevi sentimentul de patriotism, mândria de a fi român. Prin încurajarea exprimării libere a opiniilor pertinente despre patriotism şi Marea Unire, cu accent pe contribuţia factorului local, evenimentul a reunit deopotrivă, elevi şi profesori.

Au răspuns invitaţiei noastre un număr de aproximativ 100 de cadre didactice şi elevi din ţară şi străinătate, lucrările acestora fiind publicate într-un volum dedicat celebrării Centenarului Marii Uniri, sursă de inspiraţie pentru cei ce vor să contribuie la formarea conştiinţei şi conduitei patriotice în rândul elevilor.

Ne dorim organizarea celei de-a doua ediţii anul acesta, în luna octombrie, şi invităm cititorii revistei ***Apostolul*** să ne fie alături.

Prof. înv. primar
Elena-Carmen OLTEANU

Lecţia de istorie ❐ Luna august ❐ Lecţia de istorie ❐ Luna august ❐ Lecţia de istorie ❐ Luna august

Rememorări nemţene

(1903), apoi, din 1911, avocat al statului, pensionat în 1929. Decorat cu „Crucea României”. A publicat în: „Îndrumarea”, „Biruinţa”, „Telegraful”, „Avântul”. Autor: „Proba scrisă în materia civilă în dreptul roman şi român”, Iaşi, 1896.

■ 20. 08. 1944, **Parasca Agape** (n. Boca), în satul Răchiţi, Judeţul Suceava. A expus pictură şi grafică în expoziţii personale (design vestimentar la Bicaz şi Piatra-Neamţ), împreună cu Mihai Agape şi în expoziţii colective organizate de Filialele Bacău şi Neamţ ale U. A. P. (1975-2014). A participat la Bienala „Lascăr Vorel”, la „Voroneţiana” din Suceava, la mai

multe tabere de creaţie. Lucrări în colecţii din ţară şi din: S.U.A., Germania, Italia, Spania.

■ 20/1975 – n. **Lucian Gogu-Craiu**, la Piatra-Neamţ, artist plastic, absolvent al Liceului de Artă din Piatra-Neamţ şi al Academiei de Arte Vizuale „George Enescu” din Iaşi (1999). Din 2002, membru al U. A. P. din România. Personale la Piatra-Neamţ. Colective şi de grup: Piatra-Neamţ, Târgu-Neamţ, Iaşi, Bicaz, Bucureşti, World Art Media, Contemporary Istambul Art Fair – Turcia, CIGE – China International Gallery Expozition, ART Basel, Miami Beach ş. a. Realizează grafică de carte şi de presă. Lucrări în colecţii din ţară şi străinătate.

■ 30/1960 – n. **Ştefan Potop**, la Tazlău, Neamţ, profesor, artist plastic. Absolvent al Academiei de Arte „George Enescu”, Iaşi (1987). Este profesor la Liceul de Artă „Victor Brauner” din Piatra-Neamţ şi deţine funcţia de preşedinte al Filialei Neamţ a U. A. P. din România. Expoziţii: Bacău, Baia Mare, Bucureşti, Buzău, Gura Humorului, Iaşi, Piatra-Neamţ, Târgu-Mureş, Veneţia, Praga. Tabere de creaţie: Ardeluţa, Brateş, Viişoara, Borca, Dumbrava, Potoci, Durău, Văratic, Tarcău, Tazlău. (**N. R.** – Prelucrare după *Personalităţi ale culturii din judeţul Neamţ, un calendar alcătuit de Constantin Tomşa*, Editura Crigarux&Cetatea Doamnei, Piatra-Neamţ, 2014).

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

„Adevăraţii învăţători sunt aceia care se folosesc pe ei înşişi ca poduri peste care îşi invită elevii să treacă; apoi, facilitând trecerea acestora, prăbuşindu-se cu bucurie, îi încurajează să le creeze pe ale lor."(**Nikos Kazantzakis**)

La poarta vieţii mele de acum, cea de profesor pensionar, şi-au făcut loc amintirile ce bat mereu spre a retrăi copilăria, tinereţea, maturitatea şi pentru a alunga îndoielile acestei vârste.

Printre primii, în galeria mea cu amintiri, intră învăţătorul meu, Domnul Tudan, un refugiat ca mulţi alţii din familiile ce locuiau în Prisaca Dornei, fostul Eisenau.

Bucovina a fost destul de greu şi de mult încercată, nenorociri de tot felul s-au abătut peste aceste meleaguri de vis şi localnicii au fost nevoiţi, mai ales în vremea războiului, să se refugieze „în Regat" adică în partea liberă a României. Primii locuitori ai satului, format în 1807, în lunca împădurită de sub culmea Hurghişului, au fost colonişti germani, aduşi ca minieri din Slovacia şi din alte locuri ale Imperiului Habsburgic, după ce Bucovina fusese anexată la acest imperiu, în 1775. I s-a dat numele de Eisenau (Prisaca Dornei), şi care – se pare – provine de la prisăci, locuitorii fiind şi crescători de albine.

Aşa a făcut şi bunica mea: şi-a luat cei doi copii – fiul şi fiica (mama mea) şi au plecat în refugiu ca să scape de asuprirea germană, soţul ei (bunicul meu) fiind luat pe front unde a şi murit. Am rămas mereu cu un dor nestins de bunicul meu, pe care l-am cunoscut doar din descrierile mamei şi ale bunicii şi din fotografii şi iată de ce, învăţătorul venit din zona Basarabiei ca să predea la şcoala noastră, a fost perceput de mine ca fiind un sol, un emisar al bunicului meu.

Domnul meu învăţător, aşa cum cu mândrie şi cu fermitate se lăudau ţâncii (oare o mai fac la fel şi acum?) era un bărbat înalt, cu ochii căprui catifelaţi, cu părul des, pieptănat spre spate, cu voce calmă şi profundă de parcă era un sunet de ecou din Rarăul ce ne străjuia.

Chipul lui sadovenian era înconjurat de o aură liniştitoare ce calma spaimele din ochii noştri şi aşa cum eram noi: mici şi speriaţi că mai păstram în minte urmele asupririi, îndrăzneam să-l privim, iar când plama lui ne mângâia pe creştet, toate cele rele treceau. Ştia desigur că eram nişte şcolărei cuminţi, traumatizaţi sufleteşte de urmările ocupaţiei germane şi, fiind şi dumnealui din zona basarabeană, avea un drag de noi, ca un adevărat părinte.

Păşea rar printre băncile noastre, ne citea, ne scria la tablă, ne dicta, ne mângâia dar... vai şi-amar cu Caligrafia! Eu am avut mare chin cu litera E mare de mână, degetele mele firave neputând stăpâni încăpăţânatul creion şi apoi, pe cel şi mai şi, stiloul cu cerneală!

Şi chinul devenea tot mai mare când, de acolo sus, de la catedră, privirea Domnului

Luminătorul de drum din Eisenau

Tudan mă pătrundea precum o rază fierbinte cemi topea orice urmă de vlagă până când lacrimi nevinovate cădeau peste litera mea, făcând-o şi pe ea să plângă... cum să-i reziste Domnul meu învăţător unei aşa suferinţe? Imediat apărea un zâmbet larg şi auzeam o repetată urare făcută mie:

– Ninuţă, trebuie să mânânci mai mult, să creşti şi să ai putere în lupta cu scrierea literelor! (Era cunoscută supărarea mamei mele pentru că eu nu voiam să mănânc mai nimic! Doar cartofi prăjiţi şi ceai!)

Ca focul mă ardeau cuvintele învăţătorului meu, iar dragostea lui pentru lăcaşul unde mintea şi sufletul lui lucrau pentru luminarea noastră, a făcut ca toţi să devenim nişte elevi foarte buni care au reuşit să ia examenele de absolvire la „şcoli înalte".

Domnul meu învăţător (sigur, mulţi cititori trăiţi acest nevinovat, dar respectuos sentiment al „proprietăţii" asupra unei dragi fiinţe: Doamna sau Domnul învăţător) m-a făcut să-l cunosc pe domnul Trandafir încă dinainte de-a învăţa despre el pentru că, Domnul meu Tudan era o întruchipare a Domnului Trandafir!

Deşi străin de acele locuri, Domnul Tudan a reuşit repede să câştige simpatia, respectul şi preţuirea noastră şi a familiilor noastre, ba chiar pot spune că era un mentor al comunităţii. Mersul lui elegant, postura aristocratică, ochii pătrunzători şi zâmbetul însoţit de o delicată înclinare a capului, l-au făcut îndrăgit şi respectat de toată suflarea comunităţii. Păşea mereu sigur pe el, ducând pe umerii largi vremurile grele pe care le-a trăit şi le împărtăşea cu noi, bucovinenii de dincolo şi de dincoace de Prut!

Acum, Domnul meu învăţător, la fel ca mulţi alţii ca el, s-a dus să doarmă sub crinii ce au lăstărit alţi crini înalţi cu luceferi în vârf! Aşa s-au născut un Eminescu, un Porumbescu, un Enescu... care, fără un Domn învăţător sau Doamnă învăţătoare ar fi rămas acolo, undeva...

Atât de mult dăinuie respectul şi iubirea învăţăceilor pentru Luminătorii de drum, dascălii lor, încât, noi, cei care am fost călăuziţi de Luminătorul nostru îi asigurăm nemurirea fie prin amintirea neştearsă, fie prin scrieri anume, iar durerea pierderii lor este trăită ca durerea pierderii unui părinte.

Marele Eminescu suferă mult la moartea Domnului său, Aron Pumnul, făcându-l nemuritor prin scriere şi prin dimensiunea universală a Luceafărului nostru, şi el un fost învăţăcel:

„Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,/Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;/C-acuma din pleiada-ţi auroasă şi senină/Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,/ Se stinse-o dalbă stea!" („La mormântul lui Aron Pumnul")

La ceas de sărbătoare, la Congresul internaţional al învăţătorilor găzduit la Piatra-Neamţ, se cuvine să încrustăm cu litere şi tablouri de aur numele şi chipurile învăţătorilor noştri care au fost, care sunt acum şi care vor deveni!

A lor este meritul desluşirii scrisului, cititului şi socotitului precum şi, încă acea perioadă nevinovată şi caldă în care, copilul mamei devine învăţăcelul ascultător şi îndrumat cu tact şi dragoste de mâna caldă, de glasul blând şi de chipul luminos al Doamnei sau al Domnului învăţător!

Fiecare din noi, pe lângă numele ce-l purtăm, mai avem ştanţat în inimă, tiparul după care ne-au format Luminătorii neamului nostru!

Respect şi mulţumiri tuturor dascălilor şi succes lucrărilor Congresului!

Prof. Niculina NIŢĂ

L-am cunoscut pe... Domnul Trandafir!

De-a lungul carierei mele de învăţător am descoperit oameni frumoşi, provocări interesante, am trăit emoţii frumoase. Sunt convinsă că, pe drumul presărat cu satisfacţii profesionale, voi întâlni poveşti de viaţă care îmi vor lărgi orizontul cunoaşterii.

Numele meu se leagă de o personalitate a ţinutului Neamţului. Prima amintire ce îmi vine în minte este un borcan cu miere. Am avut prilejul să întâlnesc un domn prezentabil, grizonat, vesel, sfătos, amabil, care mi-a oferit, în casa sa, un borcan cu miere. Pasiunea cu care îmi povestea despre albinele lui, despre beneficiile mierii de albine, m-au atras în lumea lui. Ştiam despre unchiul Amaicei (din legătura de alianţă prin căsătoria mea cu nepotul lui) că a fost profesor de matematică. Destinul face ca, fiind cadru didactic în Şcoala Gimnazială Nr. 3, Piatra-Neamţ, să aflu şi de la părinţii copiilor mei, despre personalitatea dumnealui. „Ştiţi că l-am avut profesor, aici, în şcoală, doamna învăţătoare! Am învăţat matematică de la dumnealui!"; „Mă bucur că sunteţi învăţătoarea copilului meu, că şi eu l-am avut pe dl profesor Amaicei ca diriginte!". Atunci mi-am dat seama că „noblesse oblige". Eram conştientă că numele greu, Amaicei, mă va urmări în Şcoala 3, că ştacheta ridicată de domnul profesor trebuie să o menţin acolo, sus. În memoria foştilor elevi, acum părinţi, profesorul Amaicei avea o definiţie clară: director de şcoală, diriginte, profesor sever, dar care le-a insuflat elevilor săi pasiunea pentru matematică.

Timp de 47 de ani a fost profesor şi, în anumite perioade, director adjunct al Şcolii Gimnaziale Nr. 3 Piatra-Neamţ, coordonând construcţia actualei clădiri (1969-1974). Ca profesor la Piatra-Neamţ (1960-1997) a avut o carieră rodnică. Activitatea didactică i-a fost presărată de satisfacţii profesionale: gradele didactice II şi I, titlul de profesor evidenţiat, preşedinte al Comisiei Judeţene pentru Organizarea Olimpiadelor Şcolare.

→

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

„– Doamna, să ştiţi că **nu** am afinităţi cu Limba română, aş vrea să lucrăm aşa, pentru bac, să obţin o notă onorabilă, încolo, eu cu scrisul nu le prea am ... mă descurc bine la mate şi fizică. În zona ştiinţelor exacte îmi văd viitorul, cu româna n-am nicio treabă!”

Acestea au fost primele cuvinte pe care mi le-a spus Raluca.

Pe parcursul unui an, se pare, perspectiva s-a modificat, astfel încât am fost surprinsă când am aflat, înspre toamnă, că domnişoara a devenit studentă la Cluj, la ... Jurnalism. Era în 2018.

În anii următori am schimbat mesaje mai mult sau mai puţin protocolare, aşa cum se întâmplă adesea între profesor şi învăţăcel.

Pe la sfârşitul lui mai, 2022 am primit pe *Messenger* câteva rânduri: „Nu cred că ajungeam eu să studiez Jurnalism şi să îmi placă să scriu, dacă nu aveam un mentor aşa minunat ca dumneavoastră la momentul potrivit. Îmi cer scuze că vă informez aşa de târziu, dar sunt în plină scriere a lucrării de licenţă.”

Lucrare de licenţă, la Jurnalism! Am zâmbit în sine-mi, amintindu-mi de primele conversaţii în care ne situam, parcă, pe părţi opuse ale baricadei: eu apăram forţa şi delicateţea cuvântului, ea afirma puterea numerelor, a formulelor matematice, a calculelor exacte. Era ca într-un skanderbeg. Ne respectam opiniile, dar încercam să „învingem adversarul”. Pe atunci se părea că nu există un învingător.

Ieri (iunie 2022) am primit două fotografii, din care îmi zâmbeşte o frumoasă tânără cu braţele pline de flori, cu tocă, eşarfă albastră şi un zâmbet încrezător. Alături de imagini un mesaj: „Bună ziua! Voiam să vă transmit că «AM REUŞIT». Când am intrat la Jurnalism nu credeam că mă voi îndrăgosti atât de tare de «cuvinte şi litere», dar încă din clasa a XII-a, cu ajutorul dumneavoastră, am început să prind un mare drag de ele. Vă mulţumesc! Dumneavoastră aţi fost persoana care mi-a deschis un drum atât de frumos! Nu m-aş putea imagina acum în alt loc, în alt fel. Mii şi mii de mulţumiri!”

Alo, Fiscul? Când impozitaţi recunoştinţa?

Mărturisesc faptul că, privind imaginile şi citind vorbele, m-am simţit fericită. Cu siguranţă mulţi dascăli primesc astfel de mesaje şi le percep ca pe nişte mici comori. Există câteva profesii pentru care plata muncii nu se face doar în moneda naţională, în contul curent, la Banca X. Părintele, doctorul, dascălul pot primi şi o superplată, care se numeşte răsplată. Ea nu e legată de statele de plată, nici de legi, nici de ordonanţe, ori revizuiri şi adăugări. Şi – curios – nu se depreciază în raport cu dolarul!

Circulă de la un suflet la altul, vine uneori imediat, alteori odată cu trecerea timpului şi nu are corespondent în vreo monedă sau cryptomonedă, fie ea naţională sau internaţională. Este ilustrarea perfectă a legii rezonanţei sugerată încă din Biblie prin aserţiunea: „ceea ce dai aceea primeşti”.

Recunoştinţa elevilor este pentru omul de la catedră „valoarea adăugată” şi de o parte şi de cealaltă.

Probabil este şi cea mai importantă plată, dacă avem în vedere salarizarea cadrelor didactice. „Dusul cu zăhărelul” este, cred, expresia cea mai potrivită pentru relaţia stabilită în ultimele decenii între salahorul de la catedră şi nesfârşitele hoarde de guvernanţi.

Ce să mai vorbim ... dacă am fi avut drept preşedinte al ţării un profesor (sic!) ... ehei! ... altfel ar sta lucrurile în învăţământ. „Pas cu pas” s-ar fi evidenţiat rolul crucial al educaţiei, care ar trebui să fie un „lucru bine făcut”…

Dar aşa ... ne bucurăm când cei, care au luat în drumul lor câte o frântură din sufletul şi din viaţa noastră, îşi aduc aminte şi ne transmit vorbe de preţ, bunuri pline de valoare pentru noi. Oare şi acestea ar trebui declarate la fisc? S-or fi impozitând? Tezaurizând recunoştinţa facem cumva evaziune?

M. C.

L-am cunoscut pe... Domnul Trandafir!

A coordonat cercul de matematică al elevilor din şcoală şi a obţinut premii la concursurile şcolare judeţene şi naţionale, situând catedra de matematică şi, implicit, Şcoala Nr. 3, Piatra-Neamţ pe primul loc. A organizat şi a condus taberele de matematică la Ceahlău şi la Borca, 21 de ediţii. A fost metodist la Casa Corpului Didactic, colaborator al revistelor *Gazeta de matematică*, *Preocupări didactice*, *Cărţi matematice*.

În anul 1995, Consiliul de Conducere al Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ a hotărât numirea profesorului Gheorghe Amaicei ca preşedinte. Implicarea dumnealui, alături de echipa sufletistă a Asociaţiei, a dus la importante realizări: editarea lucrărilor „Locuri, oameni şi şcoli de pe plaiuri nemţene”, scrisă de Constantin Luchian (1996), promovată de dl profesor un an mai târziu, în cadrul Simpozionului „Portrete de Dascăli de altădată”. În perioada 1999-2002 s-a reuşit redobândirea imobilului din strada Mihail Sadoveanu, din Piatra-Neamţ, unde, în prezent, se află sediul Asociaţiei. Totodată trebuie punctat parteneriatul dintre AÎNt şi Asociaţii similare din Republica Moldova, participarea în delegaţii la Congresele AGIRO. Numărându-se printre animatorii Asociaţiei, continuând acţiunea înaintaşilor, domnul profesor Amaicei a trăit momentul centenarului Asociaţiei Învăţătorilor (1912-2012). Reafirmarea Asociaţiei i se datorează, suflul dăscălimii implicate fiind cunoscut la nivel naţional.

Gheorghe Amaicei şi-a dedicat viaţa şcolii – o viaţă de dascăl presărată de provocări de-a lungul perioadelor istorice tulburi trăite. Dar a îmbinat înclinaţiile sale spre ştiinţele exacte cu acţiuni de însufleţire a dascălilor nemţeni şi, mai ales, cu pasiunea sa pentru natură, pentru ţinutul Neamţului. Elevii lui de atunci îşi amintesc de drumeţiile prin munţii Ceahlăului cu profesorul lor de matematică, atât de apropiat de ei. „Ştafeta munţilor” a rămas o amintire vie printre foştii săi elevi care au avut privilegiul să participe la expediţiile montane organizate de domnul profesor Amaicei. Cu atâta patos mi-au povestit de implicarea lui pentru a susţine şi a încuraja echipajul în concurs, încât parcă am fost şi eu prezentă acolo. Atracţia muntelui le-a stârnit-o multora, inclusiv nepoţilor săi, printre care şi soţului meu. Deseori, în drumeţiile noastre pe muntele Ceahlău, se opreşte în anumite locuri în care amintirea unchiului său încă este vie. Parcă e acolo, printre noi, ghidându-ne, încurajându-ne „matematic”. Atras de drumeţiile montane, înfiinţează în 1980, împreună cu Gheorghe Iacomi, Asociaţia „Prietenii Ceahlăului”.

Recitind cartea „Gheorghe Amaicei – Bădia Ghiţă o viaţă de dascăl şi nu numai...” a lui Mihail Apăvăloae, l-am descoperit din nou pe unchiul Amaicei, l-am înţeles mai bine pe omul Amaicei, şi zic „Jos pălăria, domnule profesor!”

„Nu este meserie mai frumoasă decât să fii grădinar de suflete umane. Să stai între cei mici şi să-i vezi cum se ridică şi cum vor să meargă în viaţă. De ar şti ce-i aşteaptă...” – spunea în cartea amintită.

Datoria noastră este să ducem mai departe suflul tânăr al unui dascăl care s-a dedicat dăscălimii. Cât trăim pe acest pământ este important să facem bine. Şi dacă nu putem face bine, cel puţin să nu facem rău. Cred că aceasta este esenţa vieţii acestui Domn Trandafir, pentru care mă înclin, cu respect!

Profesor pentru învăţământ primar,
Mihaela Roxana AMAICEI BILBOR,
Şcoala Gimnazială Nr. 3, Piatra-Neamţ

Sub semnul celui de al XLIV - lea Congres AGIRo

Proiectul a fost lansat de domnul Mircea Zaharia, redactorul-şef al revistei. La începutul anului 2016 ne-am mobilizat şi ne-am înţeles între noi, Sindicatul din învăţământ Neamţ, Asociaţia Învăţătorilor Neamţ şi Consiliul de redacţie al revistei.

Premiile revistei *Apostolul* se vor acorda anual, pe 30 iunie, cu prilejul Zilei Învăţătorului. Aceasta înseamnă nu doar că Sindicatul din Învăţământ Neamţ recunoaşte această sărbătoare a Asociaţiei Învăţătorilor, ci că i se şi alătură, încercându-se astfel ca împreună să dea un plus de importanţă şi solemnitate evenimentului.

Nota comună a premiilor este că ele nu se decernează pentru activitatea de la catedră – asta o fac alţii – ci încearcă să sesizeze şi să puncteze performanţa şi pasiunea de dincolo de sala de clasă. Numele premianţilor vor fi susţinute cu argumente prezentate de colegii noştri profesori şi publicate în revistă. Premiile decernate vizează activitatea literară, plastică, muzicală, sportivă, de cercetare şi valorificare a spiritualităţii nemţene. *Într-o lume în care toată societatea românească se uită chiorâş la şcoala românească, ea trebuie apărată, lăudată, îngrijită. Curtea noastră nu-i plină numai de răgălii – cum citim, cum vedem la TV, cum se pererează în parlament sau la Cotroceni. Mai există Domni/Doamne Trandafir, mai există modele de oferit viitorului. Este o încercare de reabilitare şi de recondiţionare a imaginii şi statutului apostolilor noştri*, spunea Mircea Zaharia.

Credem că decernarea anuală a premiilor a devenit o sărbătoare a şcolii nemţene. După patru ediţii, 2016, 2017, 2018 şi 2019 proiectul, ca multe altele s-a întrerupt. Pandemia, bat-o vina!

Vă prezentăm laureaţii celor patru ediţii, sperând că vom relua această sărbătoare, foarte curând.

Premiile revistei *Apostolul*

Ediţia I – 2016

MONICA CRISTEA – pentru cultivarea limbii române şi promovarea tinerelor condeie nemţene; **CRISTINA PIETRARIU** – pentru cultivarea talentului tinerilor plasticieni nemţeni, pentru promovarea imaginii României peste hotare; **DANIEL DIEACONU** – pentru pasiunea şi partea de suflet dăruite Muntelui Ceahlău, pentru ataşamentul la valorile spiritualităţii nemţene; **PETRU SANDU** – pentru management, pentru rezultatele obţinute şi implicarea în performanţele sportului romaşcan şi naţional; **MIHĂIŢĂ ALBU** – pentru cultivarea valorilor şcolii muzicale nemţene şi promovarea lor europeană.

Ediţia a II-a – 2017

DIANA BEJAN – pentru excelenţă în munca de la catedră şi performanţe internaţionale în promovarea valorilor Colegiului Naţional de Informatică Piatra-Neamţ; **ALOMA VEISS –** pentru performanţa olimpică obţinută cu elevii Colegiului Naţional „Petru Rareş” Piatra-Neamţ; **NADIA CÂRCU** – pentru excelenţă în munca de la catedră şi performanţe internaţionale în promovarea valorilor Colegiului Tehnic „Danubiana” şi Colegiului Naţional „Calistrat Hogaş” Piatra-Neamţ; **ANGELA IATEŞEN** – pentru partea de suflet dăruită promovării tradiţiilor şi artei populare româneşti la Şcoala Gimnazială Vânători Neamţ; **ADRIAN SESCU –** pentru excelenţă la catedră şi în activitatea managerială la Colegiul Tehnic „Petru Poni” Roman.

Ediţia a III-a – 2018

CRISTINA IONESCU – pentru excelenţă în învăţământul preşcolar şi promovarea Asociaţiei Pedagogice Educatoarea; **SABINA PETRARIU** – pentru partea de suflet dăruită Liceului Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau”, comuna Vânători – Neamţ; **DAN ŢÂRDEA** – pentru partea de suflet dăruită cultivării talentului tinerilor plasticieni nemţeni şi pentru promovarea României peste hotare; **VIOREL VANZARIUC** – pentru partea de suflet dăruită cultivării valorilor şcolii artistice romaşcane; **FLORIN MOLDOVANU** – pentru promovarea tinerilor informaticieni romaşcani.

Ediţia a IV-a – 2019

PAUL ALEXANDRU – pentru cultivarea limbii române şi performanţă la catedră la Colegiul Naţional „Roman Vodă” Roman; **MIHAELA GHERGHELESCU –** pentru partea de suflet dăruită istoriei şi Colegiul Naţional „Gheorghe Asachi” Piatra-Neamţ; **GHEORGHE APETREI –** pentru performanţele manageriale la cea mai mare unitate şcolară din judeţ, Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamţ; **DOREL HARALAMB –** pentru performanţa olimpică obţinută cu elevii Colegiului Naţional „Petru Rareş” Piatra-Neamţ; **FLORIN NICOLAU –** pentru excelenţă în munca la catedră şi partea de suflet dăruită implementării proiectelor europene.

Liviu-Constantin RUSU

Magistrul Leon Mrejeriu

(*urmare din pag. 1*)

Publice dr. Constantin I. Angelescu (*A fost cel mai mare constructor de localuri de şcoli din România interbelică*[3]), Leon Mrejeriu s-a fixat în conştiinţa publică prin chiar modul său exemplar de existenţă.

De statură potrivită, uscăţiv, dar vânjos, puţin adus de spate – ceea ce denotă originea lui de muntean – cu ochi de vultur, pe cari-i roteşte ca pe doi cărbuni aprinşi, zâmbind şi salutând cu multă plecăciune în dreapta şi în stânga, dând din mâini şi gonind paşii ca la un atac, fluturându-şi ritmic poalele albe şi înflorate ale curatei lui cămăşi naţionale, pe care o poartă cu multă mândrie, Leon Mrejeriu îţi face impresia unui vas care clocoteşte, a unui motor care se mişcă împins de o puternică presiune. Numaidecât ghiceşti că ai în faţă un om distins, o personalitate aleasă.(...)

Înzestrat cu o inteligenţă vie şi scăpărătoare; cu o judecată dreaptă şi neînfluenţată; stăpân pe o frumoasă cultură profesională şi generală; posedând un puternic talent oratoric, cu care ştie să cucerească şi să mişte şi pe cel mai pretenţios auditoriu, de o cinste imaculată şi de o conştiinciozitate dusă până la sacrificiu; energic, entuziast şi muncitor până la istovire; caracter de bronz, necunoscând compromisuri şi şovăiri; temperament de luptător, de multe ori cu atitudini de erou; hotărât şi tenace, bravând orice atac, n-a cunoscut decât succese; foarte ambiţios, dar de o ambiţie nobilă: ţine şi caută să strălucească, să nu fie întrecut de nimeni, să cucerească întâiul loc şi să-l deţină; îi place să facă cerc în juru-i, dar să-l şi stăpânească; fin observator şi ironist, plin de duh şi glumeţ ca un Creangă, societatea lui este plăcută şi căutată[4] .

1923 – Mrejeriu alături de familie

Leon Mrejeriu s-a născut la 10 februarie 1879, în satul Cotrângaşi, comuna Broşteni. La Gimnaziul de la Fălticeni a fost coleg de clasă cu Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu şi Ion Dragoslav. De altfel, cu Mihail Sadoveanu a purtat ulterior o corespondenţă bogată. Spre exemplu, la 18 noiembrie 1907, scriitorul i-a propus, prin intermediul unei epistole, colaborarea la Revista *Răvaşul poporului*, publicaţie editată sub conducerea lui Sadoveanu, la Fălticeni.

Iubite Mrejeriu,

Îmi pare bine că-mi dai veşti aşa de bune despre dumneata: tot cu inimă, cum te ştiam, te găsesc şi acum. Văd, din când în când, câte ceva de dumneata, şi nu-i nevoie să-ţi spun cuvinte zadarnice pentru cele ce îndeplineşti spre luminarea celor mulţi. Cu cea mai mare dragoste te socot printre lucrătorii la mica foaie

→

Magistrul Leon Mrejeriu

Ce scoatem pentru nordul Moldovei. Sarcină materială nu vei avea. Dar sprijin pe cealaltă cale, «câte-un rând, două», cum spui singur, ne-ar fi de folos, fiindcă vine dela un om priceput…

Cu dragoste, Mihail Sadoveanu.[5]

Cu un an mai devreme (14 ianuarie 1906), Sadoveanu îi răspundea la o scrisoare care însoţea prima lucrare a lui Leon Mrejeriu – *O călătorie în Transilvania*, apărută în acelaşi an.

Iubite Mrejeriu,

Mă bucur că ţi-ai amintit de mine şi de vechile zile petrecute la Fălticeni. Încep a mi se părea depărtate acele vremuri, deci din ce în ce mai frumoase, învăluite într-un văl tot mai luminos de poezie. Haiduciile noastre de prin lunca Oprişenilor nu se uită aşa lesne; mai ales eu nu le-am uitat, nici pe ele, nici tovarăşii care au chiuit şi au auzit sgomotul pistoalelor. Pe toţi mi-i amintesc. Unii poate ar zâmbi batjocoritor la asemenea aduceri aminte; eu nu pot zâmbi decât cu înduioşare; zilele copilăriei au în ele ceva din sufletul nostru, ceva din căldura şi din entuziasmul cel mai nevinovat, şi dacă ne-a mai rămas ceva din curăţia sufletească de odinioară, legătura dintre trecut şi prezent rămâne vie…

Primeşte o călduroasă strângere de mână dela un vechiu coleg,

Mihail Sadoveanu[6]

Vârsta, profesorii, mediul, internatul, m-au pus în faţa unei vieţi noui, care a stârnit în sufletul meu hotărârea nesdruncinată de a ajunge învăţător, ca Mihai Lupescu[7] …, mărturisea Leon Mrejeriu. Mihai Lupescu a fost învăţătorul său de la Broşteni, urmaşul renumitului N. Nanu, la care a învăţat Ion Creangă. *Cartea era o preocupare serioasă, învăţătura nu era în suprafaţă, nu era memorizare, era pătrundere în adâncime, iar judecata era provocată la fiecare pas, cultivată şi desvoltată*[8] .

Ca învăţător, revizor şcolar, întemeietor şi preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ (1912-1936), vicepreşedinte în consiliul Asociaţiei Generale a Învăţătorilor, preşedinte al Uniunii Cooperativelor din Moldova, deputat, vicepreşedinte al Camerei Deputaţilor, prefect, s-a distins ca nimeni altul. *În timpul său s-au construit peste 100 de localuri de şcoli primare. Mrejeriu, fie ca deputat, fie ca prefect, a adus multe milioane de lei dela Ministerul de Instrucţie sau de la alte instituţii. Liceul de fete e creaţia sa, adausul dela Liceul de băieţi, asemenea, ridicarea celor două şcoli normale, la fel. Pentru Asociaţia Judeţeană a Învăţătorilor, în calitate de preşedinte, a strâns un fond de 300.000 de lei, în scopul clădirii unui cămin învăţătoresc şi în 1924 a obţinut aprobarea Băncii Învăţătoreşti, cea dintâi din ţară, o instituţie de ajutor reciproc*[9] .

Om complex, dăruit acţiunii publice, pătimaş când a fost cazul, a trăit şi a luptat pentru interesele învăţământului cu cea mai mare intensitate, devotament şi omenie. A rămas emblematic discursul pe care l-a rostit în Camera Deputaţilor în anul 1923, privind salariile *învăţătorimii.* Şi atunci, leafa institutorilor era derizorie, iar Leon Mrejeriu dorea o îmbunătăţire semnificativă a situaţiei materiale a învăţătorilor. *Viaţa s-a scumpit astăzi de aproximativ 34 de ori, faţă de cum era înainte de război. După unele calcule însă indicele real de scumpete ar fi de 46,42. (...) Învăţătorimea a rămas la sporirea de mai puţin 10 ori a salarului şi accesoriilor din 1916, care constituie singurele mijloace ale existenţei sale.* ***(…) E şi dureros şi ruşinos că învăţătorimea, acest factor cultural şi social cu înrâurire în progresul statului românesc, se găseşte în această stare de insuportabilă suferinţă şi, în orice caz, de inferioritate morală şi materială.*** *(...) Suferinţele ei sunt peste măsură de greu de suportat… învăţătorimea, istovită de sărăcie, îşi cere cu ultima energie dreptul la un trai omenesc…* Dl. ministru al Instrucţiunii publice Dr. C. Angelescu, răspunde domnului Mrejeriu, recunoscând dreptatea celor susţinute de domnia sa şi făgăduind că, împreună cu dl. ministru de finanţe, va cerceta şi va satisface dreptele cereri ale învăţătorilor[10] .

Învăţătorii: *N. Stoleriu, A. Vasiliu-Tătăruşi şi Simion Kirileanu* (fotografie din 1905).

Între anii 1906 şi 1940 a scris douăzeci şi două de cărţi, singur sau în tovărăşie cu alţi autori, fiind cooptat şi în comitetul de redactare a unor manuale şcolare de *cetire pentru cursul primar, urban şi rural*, alături de Mihail Sadoveanu, C. Stan, I. I. Teodoru, P. R. Petrescu şi I. Ciolan. A fost descoperitorul unei metode prin care elevii bulgari din Cadrilater au reuşit să înveţe limba română, izbutind, după un an şi jumătate de studiu, să dea examen de absolvire. A susţinut numeroase conferinţe, cuvântări, transmiţând, prin intermediul talentului său oratoric, mesaje care pot părea de necrezut pentru timpurile de atunci. De pildă, încă din 1907, Leon Mrejeriu milita pentru emanciparea femeii din satul tradiţional românesc:

Oricare ar fi mijloacele, gospodăria plugarului trebuie îmbunătăţită şi o îmbunătăţire a acestei gospodării, fără sprijinul luminat al femeei, nu-şi poate avea rostul. Să nu ne pară lucru de glumă: viitorul neamului este în mânele femeei şi aceste mâni trebuesc desprinse să ţese un viitor strălucit[11].

Avea pentru fiecare exact genul de comportare care se impunea pentru a-i insufla încredere, acordându-i posibilitatea de a-şi dezvălui calităţile, de a se manifesta în tot ce deţinea mai bun.

Leon Mrejeriu a fost pentru mine, în clipele grele când poate sufletu-mi slăbea, isvor dătător de energie şi de încredere pentru a urmări fără şovăire ţinta pe care o aveam înainte. (...) Şi localurile de şcoală, care se înalţă mândre la Dărmăneşti, vor vorbi de-a pururi de neprecupeţitul sprijin ce li s-a dat de acest vrednic fiu de ţăran român[12], spunea la omagierea sa prof. Vasile Ghiţescu, directorul Şcolii Normale de Învăţători. Recepţia a avut loc la 10 aprilie 1926, *de la ora 8 seara*, în sala Hotelului *Regal* din Piatra-Neamţ, colegii sărbătorindu-l în cadrul unei agape la care au participat *peste o sută de persoane din toate ramurile şi gradele de învăţământ. Tot timpul Orchestra Regimentului Războeni No. 15, a cântat frumoase şi alese bucăţi, între care şi câteva soluri de violoncel*[13].

Dar, Leon Mrejeriu a avut mereu şi un rol de frunte în pregătirea şi însufleţirea conştiinţei naţionale. Înainte de război, ca revizor clasa I în judeţul Dorostor, a pus pe baze temeinice şcoala românească de la Silistra unde a funcţionat până la 15 august 1916, când Romănia a intrat în război, iar el a fost încorporat şi trimis pe front. Pentru faptele sale de vitejie, pentru sacrificiul lui pe front a primit *Ordinul rusesc Sfânta Ana* în grad de ofiţer, *Ordinul Coroana României* în grad de Cavaler cu spade şi panglică, *Virtutea Militară, Crucea Comemorativă de Război, Ordinul Steaua României* în grad de Cavaler, cu spade şi panglică şi a fost înaintat la gradul de căpitan.

(*continuare în numărul viitor*)

---

[1] Regele Carol I a hotărât, prin testament, să lase un semn de amintire colaboratorilor săi. Astfel, la 27 septembrie 1915, Leon Mrejeriu primea o scrisoare şi un tablou de la mareşalul curţii regale.

Domnule institutor,

Din Înalt Ordin al Majestăţii Sale Regele, am onoarea de a vă trimite odată cu această scrisoare un tablou „Mandolinist fumând”, în amintirea mult regretatului Rege Carol I, conform dispoziţiilor sale testamentare.

Primiţi, vă rog, Domnule institutor, încredinţarea desosebitei mele consideraţiuni

Mareşalul Curţii, Henry Catargi.

[2] *Omagiul unei energii: Leon Mrejeriu*, Imprimeria Judeţului Neamţ, 1936, p. 35.

[3] Prangati Constantin, *Dicţionarul oamenilor de seamă din Judeţul Neamţ,* Editura Crigarux, 1999, p.169.

[4] *Omagiul unei energii: Leon Mrejeriu,* Imprimeria Judeţului Neamţ, 1936, p.3.

[5] Ibidem, pp.36-37.

[6] Ibidem, pp. 34-35.

[7] Ibidem, p. 24.

[8] Ibidem, p. 25.

[9] Ibidem, pp. 4-5

[10] Ibidem, pp. 67-69.

[11] Mrejeriu, Leon, *Gospodina şi fata de la ţară. Cum sunt şi cum ar trebui să fie. Rostul şcoalei în lupta de ridicare a gospodăriei ţărăneşti.* Tipografia Const. D. Lupaşcu, Bârlad, 1907, pp. 39-40.

[12] *Omagiul unei energii: Leon Mrejeriu*, Imprimeria Judeţului Neamţ, 1936, p.10.

[13] Ziarul *Reformatorul*, 19 aprilie 1926.

CALENDAR
– iulie 2022

0 6. **FAULKNER, William** (25 septembrie 1897 – 6 iulie 1962) – **60** de ani de la moartea romancierului american, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură;

07. **CHAGALL, Marc** (7 iulie 1887 – 28 martie 1985) – **135** de ani de la naşterea pictorului francez;

07. **DE SICA, Vittorio** (7 iulie 1902 – 13 noiembrie 1974) – **120** ani de la naşterea regizorului de film italian;

12. **VĂCĂRESCU, Ienăchiţă** (1740 – 12 iulie 1797) – **225** de ani de la moartea poetului;

14. **ARGHEZI, Tudor** (23 mai 1880 – 14 iulie 1967) – **55** de ani de la moartea poetului;

14. **PACIUREA Dimitrie** (23 noiembrie 1873 – 14 iulie 1932) – **90** de ani de la moartea sculptorului;

19. **MARCONI, Guglielmo** (25 aprilie 1874 – 19 iulie 1937) – **85** de ani de la moartea fizicianului italian, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică;

21. **GRIGORESCU, Nicolae** (15 mai 1838 – 21 iulie 1907) – **115** ani de la moartea pictorului;

22. **GHIAŢĂ, Dumitru** (22 septembrie 1888 – 3 iulie 1972) – **50** de ani de la moartea pictorului;

24. **DUMAS-tatăl, Alexandre** (24 iulie 1802 – 5 decembrie 1870) – **220** ani de la naşterea scriitorului francez;

27. **ŢUCULESCU Ion** (19 mai 1910 – 27 iulie 1962) **– 60** de ani de la moartea pictorului.

Red.

Nasc şi la Moldova oameni

(*urmare din pag. 1*)

a cestor iubiri. Îşi dorea ca lumea să fie mai bună şi o vedea de multe ori mai bună decât era. Mereu generos, în gând şi faptă, le dorea şi celorlalţi să fie mai buni. Nu reacţiona când nu era ascultat; se mulţumea să ofteze şi să scuture din cap cu amărăciune...

Cum zice Miron Costin, *nu sunt vremile supt cârma omului, ci bietul om supt vremi*. Şi mai zice cronicarul, în altă parte a Letopiseţului Ţării Moldovei, despre Ieremia Movilă că era *om întreg la toate, blând şi nemândru,* iar despre Gheorghe Ştefan, că se afla ca un *om deplin, cap întreg, hire adâncă, **cât poţi zice că nasc şi în Moldova oameni***.

În rândul moldovenilor, cu care am avut norocul să fiu contemporan, Ghiţă Amaicei ocupă un loc de onoare pe care nu i-l poate lua nimeni.

Bacalaureat 2022

Rezultate naţionale

Î **nainte de contestaţii**. Ministerul Educaţiei a publicat pe 27 iunie, rezultatele obţinute de absolvenţii studiilor liceale care au susţinut probele examenului naţional de bacalaureat în sesiunea iunie-iulie 2022.

Au promovat cu 2.928 de candidaţi mai mult decât anul trecut, deşi numărul celor înscrişi a fost mai mic cu 7.211 – comparativ cu 2021, rezultând o rată cumulată de promovare (înainte de contestaţii) de 73,3%, superioară cu 5,5% faţă de aceeaşi etapă de afişare din sesiunea iunie-iulie a anului trecut: 67,8%). În acelaşi timp, este cea mai mare rată de promovare din ultimii 10 ani (înainte de contestaţii).

Pentru promoţia curentă, rata de promovare este 78,3%, iar pentru promoţiile anterioare, 32,1%.

Au promovat 89.054 de candidaţi, dintr-un total de 121.470 de candidaţi prezenţi (108.450 de candidaţi prezenţi provin din promoţia curentă, respectiv 13.020 de candidaţi prezenţi din promoţiile anterioare).

162 de candidaţi au încheiat probele scrise cu media 10.

Pe discipline de examen, situaţia candidaţilor cu note de 10 este următoarea:

• Limba şi literatura română: lucrările a 1.116 candidaţi au fost notate cu 10;

• Limba şi literatura maternă: lucrările a 170 de candidaţi au fost notate cu 10;

• Proba obligatorie a profilului (*Matematică* – 3.336 / *Istorie* – 2.852);

• Proba la alegere a profilului şi a specializării: 5.761 (cele mai multe note de 10 au fost obţinute la biologie: 1.701).

Cele mai importante declaraţii ale ministrului Educaţiei Sorin Câmpeanu

• Este cel mai ridicat nivel de promovare, judecând după anii 2013, în ultimii 10 ani, înainte de contestaţii. 78,3% din promoţia curentă au promovat, 32,1% din promoţii anterioare.

• Cele mai ridicate rate de promovare au fost înregistrate în Cluj (85,1%), în Iaşi (81,7%), Galaţi (81,6%) şi Brăila (81,3%). Bucureştiul a avut o rată de promovare de 77,4%, peste medie, dar nu în top.

• Judeţele cu cea mai scăzută rată de promovare: Ilfov (47%), în creştere cu aproape 6% faţă de anul trecut, dar tot cea mai scăzută rată de promovare, Giurgiu (55%) şi Călăraşi (53%). Toate aceste trei judeţe aş vrea să vă spun că au număr mic de candidaţi la examen, circa 1.000 de candidaţi. Putem compara cu aproape 15.000 în Bucureşti, cu 5.000 în Iaşi sau Suceava, cu 4.000 în Cluj.

• Raportul rural-urban: În rural avem o promovare de 69,2%, iar în urban de 82,7%. Această comparaţie este făcută pentru promoţia curentă.

• Îi felicit şi pe cei 162 de candidaţi care au obţinut media 10. În top conduce Bucureştiul cu 30 de note de 10, urmează Prahova cu 15 note de 10, Galaţi şi Vâlcea cu câte 9 note de 10, iar Cluj şi Iaşi au câte 8 note de 10.

• Avem din păcate şi judeţe în care nu s-a înregistrat nicio medie de 10: Alba, Braşov, Argeş, Timiş, Ilfov, Călăraşi, Giurgiu şi Tulcea.

• Aceste rezultate pe care le apreciez ca fiind bune, sunt cele mai bune din ultimii 10 ani, se datorează şi simplificării materiei din care s-au eliminat acele conţinuturi care au fost predate pe parcursul perioadelor în care şcolile au fost închise.

După contestaţii. 49.091 de contestaţii au fost făcute anul acesta de candidaţii de la Bac 2022, cu 6.889 mai puţine decât anul trecut. Cele mai multe contestaţii au fost depuse la limba şi literatura română, 22.169 de contestaţii. La proba obligatorie a profilului, 13.218 contestaţii. 13.281 au fost depuse la proba la alegere a profilului şi specializării, iar la limba maternă 423 de contestaţii. La toate materiile s-au înregistrat mai puţine contestaţii decât anul trecut.

Rata de promovare a fost de 73,3%, cea mai mare de acest fel din ultimii 12 ani: 89.054 de elevi au promovat examenul, din cei 126.454 de absolvenţi de liceu înscrişi, din care 111.329 din promoţia curentă şi 15.125 din seriile anterioare

În 42 din cele 1.393 de licee din România rata de promovare a fost zero – niciun elev nu a reuşit să ia examenul. În urma contestaţiilor au fost modificate în continuare foarte multe note – peste 30.300 de note au fost mărite, iar peste 15.000 au fost micşorate.

Rezultatele în judeţul Neamţ

Înainte de contestaţii. La nivelul judeţului Neamţ, rata cumulată de promovare a fost de 75,86% (70,95% în sesiunea iunie-iulie 2021).

Au promovat 2.379 de candidaţi, dintr-un total de 3.136 de candidaţi prezenţi. Trei candidaţi au obţinut media 10. Pe discipline de examen, situaţia candidaţilor cu note de 10 este următoarea:

• 20 candidaţi au obţinut nota 10 la proba de Limba şi literatura română;

• 197 candidaţi au obţinut nota 10 la proba obligatorie a profilului;

• 201 candidaţi au obţinut nota 10 la proba la alegere a profilului şi a specializării.

După rezolvarea contestaţiilor. La nivelul judeţului Neamţ, rata promovabilităţii a crescut la 79,56%, înainte de contestaţii fiind de 75,86%.

Dintr-un total de 3.136 de candidaţi prezenţi la examen, în urma soluţionării contestaţiilor au fost promovaţi 2.424 de candidaţi, faţă de 2.379 candidaţi promovaţi înainte de contestaţii.

La Limba şi literatura română au fost depuse 518 contestaţii (384 de măriri; 49 nemodificate; 85 descreşteri). Cea mai mare creştere a fost de 1,70 puncte, iar cea mai mare descreştere a fost de 1,55 puncte.

La proba obligatorie a profilului au fost depuse 232 de contestaţii (130 măriri; 10 nemodificate; 92 descreşteri). Cea mai mare creştere a fost de 1,05 puncte, iar cea mai mare descreştere a fost de 2,90 puncte (la disciplina Istorie).

La proba la alegere a profilului şi specializării au fost depuse 355 de contestaţii (264 măriri; 17 nemodificate; 74 descreşteri). Cea mai mare creştere a fost de 1,50 puncte, iar cea mai mare descreştere a fost de 1,10 puncte.

Numărul candidaţilor care au obţinut media 10 a rămas acelaşi, respectiv 3 candidaţi, dar situaţia numerică a candidaţilor care au obţinut nota 10 la fiecare dintre probe s-a îmbunătăţit astfel:

• 22 candidaţi au obţinut nota 10 la proba de Limba şi literatura română (20 candidaţi obţinuseră nota 1o înainte de contestaţii);

• 202 candidaţi au obţinut nota 10 la proba obligatorie a profilului (197 candidaţi obţinuseră nota 10 înainte de contestaţii);

• 214 candidaţi au obţinut nota 10 la proba la alegere a profilului şi a specializării (201 candidaţi obţinuseră nota 10 înainte de contestaţii). (***Red.***)

Evaluarea Naţională 2022

Rezultate naţionale

Înainte de contestaţii, în sinteză, rezultatele arătau asfel:

* 155.561 de elevi înscrişi (numărul este superior totalului de elevi înscrişi în anii 2016, 2017, 2018, 2019, iar în raport cu anul trecut se constată un + 24.000 de candidaţi).

* 144.494 de elevi prezenţi (95,5%); Rata de prezenţă (in raport cu numărul de elevi înscrişi) a fost, de asemenea, foarte bună (cea mai mare din ultimii 5 ani).

* Numărul notelor peste 5 este la un maxim absolut în raport cu ultimii 10 ani.

* Rata mediilor peste sau egale cu 5 este 82,3% (122.166 elevi), în creştere semnificativă faţă de anul trecut (76,8% – 94.660 de elevi).

* La proba de Limba şi literatura română, rata notelor peste sau egale cu 5 este 85,9% (127.920 de elevi), comparativ cu 84 % (103.836 de elevi) – anul trecut.

* La Matematică, rata notelor peste 5 este 77,5% (115.126 de elevi), comparativ cu 67,4% (83.145 de elevi) – anul trecut.

* La proba de Limba şi literatura maternă, 8.901 candidaţi (96,1% versus 95,9% în 2021) au obţinut note peste sau egale cu 5, iar 6 elevi au fost eliminaţi din cauza unor tentative de fraudă. Lucrările acestora au fost notate cu 1.

După soluţionarea contestaţiilor, ponderea elevilor cu medii mai mari sau egale cu 5 (cinci) a fost de 82,4% (122.301 elevi, cu aproape 28.000 mai mulţi decât în anul 2021), în creştere cu 0,10% (135 de elevi) faţă de rezultatele iniţiale (82,3%). A crescut, de asemenea, şi numărul elevilor cu media generală 10: 237. Sunt 16 medii de 10 în plus.

Procentual, la nivel naţional, 74% dintre notele contestate (16.262) au fost modificate cu diferenţe mai mici de 0,5 puncte, 3.218 (15%) note au fost modificate cu diferenţe între 0,5 şi 1 puncte, 166 de note cu diferenţe între 1 şi 2 puncte (sub 1%), iar 17 note au înregistrat diferenţe mai mari de 2 puncte (16 la Limba şi literatura română şi 1 la Matematică).

La nivel naţional, la proba de Limba şi literatura română, 128.159 de elevi (86,1%) au încheiat examenul cu note mai mari sau egale cu 5 (cinci), iar dintre aceştia, 824 de elevi au obţinut nota 10 (+ în raport cu prima afişare).

La Matematică, 115.223 de elevi (77,5%) au primit note mai mari sau egale cu 5 (cinci), iar dintre aceştia, 3.038 au obţinut note de 10 (+ 72 în raport cu prima afişare).

La Limba şi literatura maternă, 8.903 elevi (96,1%) au primit note mai mari sau egale cu 5 (cinci), iar 83 de candidaţi au obţinut note de 10 (numărul notelor de 10 a rămas nemodificat).

Au fost înregistrate 21.854 de contestaţii (7,12% din numărul total de lucrări), dintre care 13.324 la Limba şi literatura română, 265 la Limba şi literatura maternă şi 8.265 la Matematică. În cazul a 13.757 de lucrări, contestaţiile au schimbat nota prin creştere, iar pentru 5.906 de lucrări notele au fost modificate prin scădere.

Rata de participare a fost de 95,5%: 148.496 de elevi prezenţi (dintr-un total de 155.561 de absolvenţi înscrişi). Dintre aceştia, 26.195 de candidaţi (17,6 %) au obţinut medii sub 5 (cinci). Au fost eliminaţi din cauza unor tentative de fraudă 6 elevi, lucrările acestora fiind notate cu 1 (unu).

În judeţul Neamţ

Înainte de contestaţii, în urma evaluării lucrărilor, proporţia candidaţilor cu medii mai mari sau egale cu 5 (cinci) a fost de **78,44%** (3.075 de candidaţi). **Trei** candidaţi au obţinut media generală **10**.

La proba de Limba şi literatura română, 3.316 de candidaţi (84,59%) au încheiat examenul cu note mai mari sau egale cu 5 (cinci), iar dintre aceştia, **17** candidaţi au obţinut nota **10**.

La Matematică, 2892 de candidaţi (72,5%) au primit note mai mari sau egale cu 5 (cinci), iar dintre aceştia, **64** de candidaţi au obţinut nota **10**.

Rata de participare a fost de 99,11%: 3.920 de candidaţi prezenţi (dintr-un total de 3955 de absolvenţi înscrişi.

După soluţionarea contestaţiilor procentul de promovabilitate a ajuns la 78,59%, faţă de 77,73%. Rezultatele finale nu aduc modificări esenţiale. Ponderea elevilor cu medii mai mari sau egale cu 5 este de 78,59% (3.081 de candidaţi), cu aproape 546 mai mult ca în 2021. La proba de Limba şi literatura română, 3.320 candidaţi – 84,69% au încheiat cu medii mai mari sau egale cu 5.

Alţi 65 de candidaţi au primit nota 10, cu unul mai mult ca la evaluarea iniţială. Din cele 356 contestaţii (9,08 % din numărul total de lucrări), 214 contestaţii au fost la Limba română şi 142 la Matematică. În cazul a 169 lucrări la română, contestaţile au schimbat nota prin creştere, diferenţa maximă înregistrată fiind de 0,65. La 45 de lucrări notele au fost modificate prin scădere, diferenţa maximă fiind de 0,45 puncte.

După rezolvarea contestaţiilor, rămân tot trei elevi, care au terminat examenul cu media 10. Unul dintre aceştia este de la Colegiul Naţional *Roman Vodă*, altul provine de la Colegiul Naţional *Petru Rareş* Piatra-Neamţ şi cel de al treilea de la Colegiul de Informatică pietrean.

Red.

Comunicare și Leadership – formare sindicală

(*urmare din pag. 2*)

Cu care mulţi colegi au fost obişnuiţi până în prezent la alte programe de formare. Jocul, ca formă de realizare, a reuşit să transpună realitatea, evidenţiind chiar aspectele ce au nevoie să fie îmbunătăţite într-o organizaţie. Astfel, participanţii au avut posibilitatea să îşi analizeze capacitatea de a lucra în echipă, să acţioneze în anumite circumstanţe, conştientizând şi valorificând rolul fiecărui membru din echipa sa, ţinând cont de toate particularităţile acestora (vârstă, funcţie etc.). Situaţiile interactive au permis tuturor cursanţilor să conştientizeze rolul şi responsabilitatea de **lider** şi să înţeleagă **importanţa relaţionării generaţionale**. În ceea ce priveşte îmbunătăţirea competenţelor de comunicare, în contextul actual, soluţia este învăţarea continuă şi adaptarea la schimbările inerente. S-a accentuat importanţa **comunicării asertive**, ce permite schimbarea atitudinală şi produce influenţă asupra celorlalţi prin mijloace democratice de exprimare autentică a propriilor opinii şi concepţii, de ascultare şi acceptare a parteneriatului.

Feed-back-ul venit din partea cursanţilor confirmă nevoia de formare profesională permanentă, de consolidare a competenţelor de comunicare şi leadership, de motivare a colegilor tineri să se implice cu responsabilitate în activitatea sindicală.

Suntem recunoscători **doamnei coordonator de proiect Alexandra Cornea** – *Director al Departamentului Relaţii Internaţionale şi Programe Europene* al FSLI pentru oportunitatea de a participa la acest curs şi pentru realizarea unor astfel de proiecte de formare atât de necesare în sistemul actual de educaţie, în acest mod consolidând **ECHIPA FSLI**, din care facem parte cu mândrie, responsabilitate şi profesionalism.

Cui îi este frică de Hortensia Papadat-Bengescu?

O incursiune în lumea romanelor bengesciene (I)

Între cele două Războaie Mondiale, proza românească îşi consolidează poziţia prin apariţia unor romane de referinţă (*Pădurea spânzuraţilor* şi *Ciuleandra* ale lui Liviu Rebreanu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* şi *Patul lui Procust* ale lui Camil Petrescu, precum şi romanele Hortensiei Papadat-Bengescu, integrate în *Ciclul Hallipilor*).

Putem considera revoluţionară această perioadă pentru arta romanului românesc; atmosfera era de mare înnoire sub aspectul gândirii artistice. Acum, se pun bazele romanului psihologic modern. Fundamentele pentru modernizarea literaturii – în sensul punerii ei de acord cu ceea ce îi cerea epoca – se află în *Teze şi antiteze*, o culegere de articole de atitudine estetică. Aici, Camil Petreseu oferă o imagine a manifestului său artistic care, chiar dacă nu are un răsunet deosebit în epocă, jalonează direcţiile estetice ale noului roman. De asemenea, activau, în această perioadă, marii critici literari Garabet Ibrăileanu, Eugen Lovinescu şi George Călinescu. Primii doi aveau reviste şi cenacluri şi dădeau tonul în privinţa primirii de către critică a unei cărţi sau a unui autor nou.

În acest context, susţinută de G. Ibrăileanu şi E. Lovinescu, creează Hortensia Papadat-Bengescu marile sale romane. Iar, astfel, problema analizei psihologice are să îşi descopere adevăratul drum prin cei trei reprezentanţi: Camil Petrescu, Hortensia Papadat-Bengescu şi Liviu Rebreanu.

Lumea romanelor Hortensiei Papadat-Bengescu este o lume viu colorată, configurată în toată plenitudinea ei de femei şi de bărbaţi – toţi, interesaţi de etichetă şi de ce zice lumea. Personajele Hortensiei Papadat-Bengescu provin din prima sau a doua generaţie de burghezi îmbogăţiţi, sunt adaptabile la cerinţele de etichetă şi imperturbabile în snobismul lor. În „lumea lor" se pătrunde uşor: nu se ţine seama de origine, ci de avere.

Mediul, ca realitate socială, cuprinde „eroi" lipsiţi de profunde complicaţii spirituale ori sentimentale, de probleme vitale. Oamenii alcătuiesc un grup deschis doar celor dispuşi să accepte tacit legile „gintei". Celui care ar vrea să intre în acest cerc nu i se cer calităţi deosebite, dar nu i se iartă lipsa de avere şi, eventual, a titlurilor nobiliare, fie ele şi de împrumut. O lume plină de fast şi de o puternică dorinţă de transformare; o lume ce se joacă cu propria-i soartă, fără teama căderii; o lume în care, dacă prăbuşirea e inevitabilă, lupta se duce pentru ca aceasta să nu ia forma decăderii omului de rând.

Maxenţiu, prinţul bolnav de tuberculoză, manifestă oroare pentru moartea comună; face totul pentru a se adapta lumii care-l primise. Când boala îi seceră, necruţătoare, zilele, din tot amalgamul de vise şi dorinţi, de hotărâri şi renunţări de până atunci, rămâne doar dorinţa de a se izola, de a dispărea din ochii lumii. Aceeaşi încercare de a-şi masca boala apare şi la Lenora. Femeia voluptuoasă de altădată încearcă să-şi ascundă boala, fiind răvăşită de o mare deznădejde. Chiar şi Sia (fiica lui Lică Trubadurul), deşi învineţită de infecţie, nu vrea să fie văzută de tatăl său. „Cazurile" amintite sunt patologice: simţindu-şi aproape sfârşitul, personajele bengesciene se ascund, cu ultimile puteri, afişând discreţia. Gesturile lor sunt patologice, iar acţiunile lor îşi au sorgintea în boală, ele nu vin dinlăuntrul conştiinţei.

S-au făcut, în acest context, aprecieri asupra raportului acţiune-digresiuni. Acţiunea propriu-zisă ocupă doar o treime din volumul total al paginilor scrise. Proporţia ar putea să sugereze neavizatului o sărăcie în conţinut şi, pe de altă parte, oarecum paradoxal, un surplus de comentarii. Dar comentariile nu fac decât să îmbogăţească naraţiunea, dându-i profunzime. Permanentul flux de noutăţi transformă, astfel, romanele în cauză într-o cronică amplă, captivantă prin neprevăzut.

Hortensia Papadat-Bengescu 8 decembrie 1876 - 5 martie 1955

Urmărită în permanenţă sub aspectul preocupărilor zilnice, atmosfera *Cetăţii vii* devine apăsătoare. Astfel viaţa oraşului Bucureşti – oglindă a tuturor sferelor sociale – ridică semne de întrebare. A fost posibilă cu adevărat existenţa unei astfel de societăţi? Răspunsul vine fără ezitare: da, căci toate personajele Hortensiei Papadat-Bengescu sunt viabile mai ales într-o lume ca a lor şi nicidecum într-o alta.

Realismul crud al scriitoarei aduce în scenă o societate ce nu mai trebuie „să dea din coate" pentru a răzbi material, o societate în care „luxul bătător la ochi şi frenezia erotică" merg mână-în-mână, definind un climat caracteristic burgheziei ajunse. Voluptatea pare chiar a deţine întâietatea, sfidând toate normele morale: problemele de conştiinţă au intrat în umbră. Nimic mai superficial – din punctul de vedere al modernilor din epocă – decât amintirea eroinelor romantice, ingenue şi misterioase. Acum este momentul fetelor sportive şi emancipate, care, lipsite de prejudecăţi, ironizează trecutul, pentru a crea o altă perspectivă feminităţii. Se conturează profilul „fecioarelor despletite", beneficiare ale unor libertăţi nelimitate. Nimic nu pare odios la prima vedere, dar, în profunzime, totul e putred. Degeneraţii, bastarzii, bolnavii incurabili completează lumea în care nimeni nu condamnă josnicia, aceasta din urmă devenind, de fapt, o normă de conduită.

Pentru calmul Doru Hallipa, moşia de la Prundeni şi soţia acaparatoare constituie totul. Mariajul, învăluit în pasiunile Lenorei, pare de nezdruncinat. Dezvăluirea adulterului nu-l zdrobeşte, ci îl dezorientează, dar numai pentru scurt timp. Nu se poate vorbi, în niciun caz, de o „cădere" a lui Doru. Viaţa de la Bucureşti a ex-moşierului nu se deosebeşte cu nimic de cea anterioară, de la moşia din Prundeni; schimbarea, atât cât poate fi percepută, ţine de schimbarea cizmelor cu pantofii lăcuiţi.

Pe de altă parte, pentru Lenora, căderea este pur biologică. O Lenoră pictural de frumoasă devine conturul vag al unei epave, contur ce se va completa lent, dar sigur, cu crize şi izbucniri violente. Căderea se va accentua, până acolo încât femeia care îl uluise pe rigidul Rim va refuza să se mişte sub aşternut, pentru ca mirosul de putred să nu-i dezvăluie taina păstrată cu străşnicie.

Cei cinci copii ai Lenorei duc mai departe câte ceva din ereditatea maternă. Astfel, Elena moşteneşte frumuseţea, la care se adaugă un plus de cumpătare şi calcul, oarecare cultură şi, mai ales, un echilibru perfect. Protagonistă a celui de-al doilea roman al ciclului (deşi cunoscută încă din *Fecioarele despletite*), Elena devine centrul universului pe care ea însăşi îl formează în jurul său. Snobii caută modul de a pătrunde în saloanele ei şi, mai ales, de a primi invitaţie la marele concert. Diferite incidente amână aşteptata zi a ţinerii concertului. Repetiţiile se desfăşoară cu o oarecare regularitate, în întregul cerc muzical dominând o atmosferă de febrilitate culturală. Înapoia acestei atmosfere – false, de altfel – se află invidia şi bârfa; snobismul găseşte noi mijloace de expresie. Pentru Hortensia Papadat-Bengescu, este un prilej admirabil de a „înşela aparenţele"; la fel va proceda şi în prezentarea expoziţiilor de pictură ale lui Greg şi a atmosferei create de cei ce le frecventează.

În ceea ce priveşte ceilalţi copii ai personajului, Coca-Aimée moşteneşte frumuseţea mamei sale, frumuseţe dublată de un egoism feroce. Dacă Lenora era la fel de egoistă, dar numai în patul conjugal („soţie acaparatoare"), Aimée îşi relevă egoismul pe toate planurile. Mika-Lé, bastarda familiei lui Doru Hallipa, va perpetua „micimea" mamei şi înjosirea femeii, în general. Iar gemenii vor întruchipa „plăcerea statică" a Lenorei – bănuită, dar vizibilă abia în final.

Revenind la febra pregătirii concertului, cunoaştem şi alte personaje care întregesc galeria. „Făinăreasa" Ada Razu, devenită prinţesă Maxenţiu, spre exemplu. Titlul acaparat prin alianţă, averea şi noua ei situaţie nu pot şterge „urmele făinii". Este neapărată nevoie să-şi croiască drum spre saloanele lumii bune, deci şi spre saloanele Elenei.

Nesimţitor la toate aceste frământări, Lică, veşnicul trubadur, nu renunţă la viaţa-i liberă şi uşoară. De legături aparent durabile (căsătoria cu Ada Razu) ştie să se dispenseze cu uşurinţă. Lică este, poate, singurul personaj pentru care căderea sau moartea nici nu există. El fluieră veşnic şi „viaţa trece fluierând pe lângă el".

Drumul ascuns (cel de-al treilea roman al seriei), o aduce în prim-plan pe sora mai mică a Elenei, Coca-Aimée, înconjurată de aceeaşi lume pervertită. Fiică a Lenorei, la Aimée primează frumuseţea, trăsătură care depăşeşte cu mult inteligenţa. În plus, Aimée aduce ceva din şcolile vieneze: *"Infatuată, uscată sufleteşte şi de ambiţia mondenă a fiinţelor pornite de jos, această graţioasă monstruozitate asistă cu nerăbdare la moartea mamei sale, plictisită de schimbările de program pe care i le provoacă"* (G. Călinescu).

„Drumuri ascunse" se întrevăd în fiecare personaj, căci toate parcurg traiectorii sinuoase, cu final nesigur.

(*continuare în numărul următor*)

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Deportările cadrelor didactice în zilele de 6-7 iulie 1949

După cum bine se cunoaşte, apogeul deportărilor din R.S.S. Moldovenească l-a constituit episodul din 5-9 iulie 1949, când, în cadrul operaţiunii Iug (Sud), din acest teritoriu au fost deportate 35.796 de persoane, dintre care 9.864 bărbaţi, 14.033 femei şi 11.889 copii.

Acest nou val de deportări se efectua în baza Hotărârii Biroului Politic al CC al PC (b) din toată Uniunea, adoptată la 6 aprilie 1949 „Cu privire la deportarea de pe teritoriul R.S.S. Moldoveneşti a chiaburilor, foştilor moşieri, marilor comercianţi, complicilor ocupanţilor germani, persoanelor care au colaborat cu organele de poliţie germane şi româneşti, a membrilor partidelor şi organizaţiilor profasciste, a membrilor gărzilor albe, membrilor sectelor ilegale, cât şi familiilor tuturor categoriilor enumerate mai sus”.

Verdictul stipulat de către respectiva hotărâre era unul extrem de dur – deportarea *pe veci* a 850 de persoane în regiunile: Kazahstanul de Sud, Aktiubinsk şi Djambul din R.S.S. Kazahă; ţinutul Altai; regiunile Tiumen, Tomsk şi Kurgan din R.S.F.S. Rusă. Noile victime ale politicii antiumane a autorităţilor sovietice de ocupaţie, printre care basarabeni, turci stabiliţi în imperiul sovietic, daşnaci armeni şi naţionalişti ucraineni, cădeau sub incidenţa prevederilor decretului Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 26 noiembrie 1948 „Cu privire la responsabilitatea pentru evadare din locurile de exil obligatoriu şi permanent al persoanelor deportate în regiunile îndepărtate ale U.R.S.S. în perioada războiului pentru apărarea patriei”. Sancţionarea unor popoare întregi avea ca argument necesitatea „consolidării regimului de exilare pentru deportaţi de către organul suprem al U.R.S.S. în perioada războiului pentru apărarea patriei: ceceni, caraciaevi, inguşi, nemţi, tătari din Crimeea şi alţii, deoarece în timpul deportării acestora n-au fost concretizaţi termenii de exil”. Se stabilea că deportarea popoarelor menţionate mai sus era înfăptuită pe veci, fără dreptul de revenire la baştină. Cei care vor evada din locurile de destinaţie urmau a fi condamnaţi la 25 de ani de detenţie în închisoare.

Categoriilor de locuitori ai R.S.S.M. deportate pentru totdeauna la 5-9 iulie 1949 le-au fost imputate „trecerea făţişă de partea duşmanilor puterii sovietice” în timpul războiului, apartenenţa la categoria „chiaburilor”, calitatea de foşti membri ai unor formaţiuni politice care au activat în Basarabia până la ocuparea acesteia de către sovietici, „complicitate” şi „trădare de patrie”. Din acest val al deportărilor au făcut parte şi reprezentanţi ai unei categorii profesionale importante – cea a cadrelor didactice din R.S.S.M., capetele de acuzare în baza cărora cei peste două sute de profesori din Basarabia şi din raioanele din stânga Nistrului au fost duşi în Siberia şi Kazahstan, fiind aceleaşi ca şi pentru alte categorii de persoane deportate.

Eliminarea cadrelor didactice „burgheze” din Basarabia, formate în România „burghezo-moşierească”, în baza unor valori autentice ale culturii universale şi naţionale româneşti, dar şi în cadrul unei societăţi care funcţiona în temeiul unor principii democratice, era un obiectiv important, or, această categorie de intelectuali nu-şi avea locul în scenariul comunizării societăţii basarabene, fiind considerată „periculoasă” din cauza unei anumite imunităţi faţă de practicile comuniste, dar şi datorită educaţiei şi culturii generale pe care o aveau. Pentru a-şi justifica răfuiala cu aceşti „duşmani de clasă”, pe care dorea să-i excludă din spaţiul supus transformărilor de „omogenizare” cu restul imperiului sovietic, exponenţii regimului de ocupaţie le-au fabricat „antecedente criminale” ad-hoc, expulzarea acestei categorii de pedagogi din R.S.S.M., incomodă noilor conducători, făcând mai uşoară misiunea de convertire a populaţiei din aceste teritorii anexate la ideologia comunistă. Remodelarea noilor generaţii de basarabeni după calapodul sovietic putea fi realizată mai lesne cu ajutorul unor cadre didactice formate în tiparele noului regim totalitar.

Astfel, din localităţile sectorului Bălţi au fost deportaţi 36 de învăţători şi profesori, din cele ale sectorului Cahul – 25 de reprezentanţi ai cadrelor didactice, din satele sectorului Orhei – alte 34 de persoane, din sectorul Râbniţa, ce includea raioanele din stânga Nistrului – încă 25 de pedagogi. Cei mai mulţi învăţători şi profesori au fost deportaţi din sectoarele Bender şi Soroca – 41 şi, respectiv, 56 de persoane. În total, în iulie 1949, din R.S.S. Moldovenească au fost deportaţi 217 reprezentanţi ai cadrelor didactice. Câţi dintre aceştia au avut norocul să supravieţuiască calvarului care a durat mai mulţi ani în şir şi câţi au avut posibilitatea să revină acasă, după moartea lui Stalin şi condamnarea crimelor comise de către regimul stalinist, rămâne să precizăm într-un alt studiu.

Drama celor peste două sute de pedagogi basarabeni a fost similară cu cea a altor categorii sociale şi profesionale, trecute, în mod nejustificat, în categoriile de „chiaburi”, „mari latifundiari”, „mari proprietari de întreprinderi”, „mari comercianţi” sau alte câteva categorii „delicvente”, care sunau ca un cap de acuzare şi, totodată, de condamnare la ispăşirea unei pedepse nemeritate, inventate de cei care le-au invadat acestor oameni ţara şi vatra străbună. Dacă, în viziunea distorsionată a ideologilor şi liderilor comunişti, categoria de „chiaburi” era întruchiparea răului în spaţiul rural, într-o societate normală această categorie de ţărani înstăriţi era considerată un model de succes, demn de urmat pentru miile de ţărani, dornici să se emancipeze economic şi social, pentru a-şi asigura o viaţă mai prosperă. Ţăranii înstăriţi nu puteau fi etichetaţi ca „duşmani de clasă” ai celorlalte categorii de ţărani din simplul motiv că între aceştia nu exista acea „ură de clasă”, mult trâmbiţată de propaganda comunistă, nici antagonismele sociale ireconciliabile. Satul basarabean, până la invazia sovietică, n-a cunoscut careva confruntări, cu atât mai mult ciocniri dintre reprezentanţii acestor categorii de ţărani dictate de „ura de clasă”. Din contra, în spaţiul rural, de-a lungul celor 22 de ani de administraţie românească, s-a manifestat o convieţuire civilizată, fără confruntări violente, fără manifestări ale „luptei de clasă”. La fel de deplasate erau şi celelalte acuzaţii, inventate de liderii comunişti şi propaganda sovietică, care nu aveau nimic în comun cu realităţile basarabene. Marii latifundiari erau inexistenţi în Basarabia, întrucât reforma agrară din anii 1921-1923 a lichidat marile latifundii, ele fiind reduse până la 100 de hectare, limita admisibilă a unei proprietăţi funciare în România din acea epocă. Dacă au existat şi în Basarabia anului 1940 câţiva mari comercianţi sau mari proprietari de întreprinderi, aceştia au realizat astfel de performanţe prin muncă asiduă şi efort constant. Contribuţia lor la bugetul statului era una proporţională cu veniturile şi averea agonisite, aşa încât societatea nu rămânea păgubaşă de pe urma acestor oameni de succes.

Societatea basarabeană a avut de pierdut enorm după despuierea şi deportarea acestor categorii de populaţie. Pierderile au fost uriaşe şi de pe urma pulverizării intelectualităţii basarabene, aflată în proces de coagulare, o componentă importantă a acesteia fiind şi cadrele didactice naţionale, care formau osatura societăţii în proces de emancipare. Fuga, în număr mare, a reprezentanţilor acestei importante bresle în dreapta Prutului din faţa agresorului, deportarea în Siberia a unei părţi a acestei categorii, care preferase să rămână în Basarabia, convertirea celei de-a treia părţi a cadrelor didactice la „opera” de comunizare a populaţiei din ţinut au constituit sfârşitul unuia dintre frumoasele proiecte inaugurate în perioada interbelică.

Ion VARTA

Două noi proiecte cu finanţare europeană la Şcoala Postliceală Sanitară Piatra-Neamţ

După obţinerea acreditării Erasmus+ pe domeniul formare profesională, Şcoala Postliceală Sanitară Piatra-Neamţ are în implementare două proiecte: *2021-1-RO01-KA121-VET-000011452* (1 septembrie 2021-30 noiembrie 2022) şi *2022-1-RO01-KA121-VET-000054830* (1 iunie 2022-31 august 2023), fapt ce reprezintă reale oportunităţi pentru elevii şi profesorii şcolii de a beneficia de schimburi de experienţă în domeniile asistenţei medicale generale, asistenţei medicale de farmacie şi managementului educaţional.

Astfel, în intervalul 20 iunie - 20 iulie 2022 s-a desfăşurat selecţia elevilor din anii I-III, specializările *asistent medical de farmacie* şi *asistent medical generalist*, în vederea participării la stagiile de practică de specialitate din cadrul unor clinici din Malaga (Spania). Astfel, un număr de 36 elevi (26 elevi de la calificarea *asistent medical generalist* şi 10 elevi de la calificarea *asistent medical de farmacie*) vor beneficia de un stagiu clinic cu durata de 4 săptămâni, derulat pe două fluxuri de mobilitate: 03 septembrie - 02 octombrie 2022 – primul flux (18 elevi), respectiv 23 octombrie - 20 noiembrie 2022 – fluxul al II-lea (18 elevi).

Procesul de selecţie a constat în următoarele probe: testarea competenţelor de specialitate prin susţinerea a două probe (probă practică şi probă teoretică), testarea competenţelor lingvistice (limba engleză) şi interviul motivaţional.

Acest proiect, cu care s-a şi obţinut acreditarea, vine să completeze competenţele specifice dezvoltate de către elevi în timpul mobilităţilor proiectului *A Spot of Brightness, 2020-1-RO01-KA102-079272*, coordonat de Şcoala Postliceală Sanitară Piatra-Neamţ şi implementat în perioada 12 octombrie 2020 - 11 aprilie 2022.

În cadrul celui de-al doilea proiect, *2022-1-RO01-KA121-VET-000054830*, vor beneficia de stagiul clinic efectuat în străinătate 18 elevi, iar 5 cadre didactice vor beneficia de schimburi de experienţă profesională (job shadowing mobility).

Prin aceste proiecte, unitatea şcolară vizează două dintre priorităţile propuse prin planul de acţiune şi anume *dezvoltarea unei culturi a calităţii la nivelul tuturor compartimentelor şcolii*, respectiv *armonizarea ofertei educaţionale cu cerinţele pieţei muncii locale, regionale şi europene*. Ca obiective generale în vederea atingerii ţintelor specifice, se urmăreşte îmbunătăţirea capacitaţii de cooperare a şcolii, la nivel internaţional, prin dezvoltarea unor relaţii de parteneriat şi cooperare pe termen lung cu unităţi spitaliceşti din alte ţări europene; dezvoltarea competenţelor profesionale ale echipei de management şi profesorilor/ maiştrilor instructori prin participarea la activităţi de formare internaţionale şi, nu în ultimul rând, formarea profesională continuă a resurselor umane.

Prof dr. Mihai FLOROAIA

Managementul implementării eficiente a noului curriculum naţional

În perioada 28 mai-25 iulie 2022, la nivelul judeţului Neamţ s-a desfăşurat programul de formare continuă pentru cadrele didactice, *Managementul implementării eficiente a curriculumului naţional. MANAGER – CRED*, formare nivel 2, program acreditat prin O.ME nr. 3673/02.05.2022, destinat directorilor unităţilor de învăţământ de nivel primar şi gimnazial.

Printre competenţele vizate, în cadrul formării profesionale s-a urmărit: identificarea elementelor de noutate din curriculumul naţional centrat pe competenţe şi a principalelor implicaţii asupra activităţii manageriale; coordonarea procesului de management eficient al curriculumului într-o şcoală care învaţă, utilizând strategii inovative, adaptate la nevoile elevilor şi centrate pe utilizarea noilor tehnologii pentru facilitarea învăţării; construirea unor strategii eficiente de monitorizare şi evaluare a implementării curriculumului la nivelul şcolii, valorificând resursele comunităţii de învăţare, cu tot ceea ce implică acestea.

Structurat în două module: *Un nou curriculum naţional pentru învăţământul primar şi gimnazial – conceptualizări necesare* (Cadrul conceptual al noului curriculum naţional; Implicaţiile noului curriculum naţional centrat pe competenţe asupra managementului de curriculum de la nivelul şcolii; Roluri manageriale esenţiale pentru un management de curriculum eficient) şi *Management de curriculum eficient la nivelul şcolii şi al clasei* (Coordonarea procesului de elaborare a strategiei curriculare a şcolii; Organizarea procesului de implementare a curriculumului la nivelul şcolii; Monitorizarea şi evaluarea implementării curriculumului bazat pe competenţe; Valorificarea datelor colectate în procesul de monitorizare şi de evaluare a procesului de implementare a curriculumului; Promovarea bunelor practici).

Primul modul este unul de context, care vizează familiarizarea directorilor şi directorilor adjuncţi cu aspecte generale privind modelul de proiectare curriculară centrat pe competenţe, conţinutul noului Curriculum naţional pentru învăţământul primar şi gimnazial ca politică educaţională, respectiv implicaţiile noutăţilor curriculare pentru echipa de conducere şi organizarea managementului de curriculum la nivelul şcolii.

Cel de-al doilea este un modul de aprofundare a managementului de curriculum şi dezvoltare a unor competenţe relevante în arii specifice rolurilor principale ale unei echipe de conducere în această arie: elaborarea strategiei de implementare a curriculumului şi identificarea resurselor necesare,

implementarea curriculumului la nivelul unităţii şi al claselor de elevi, monitorizarea şi evaluarea modului în care este implementat curriculumul bazat pe competenţe, identificarea aspectelor problematice şi dezvoltarea demersurilor ameliorative pentru viitor. Acest modul are un caracter aplicativ, oferind contexte de învăţare variate beneficiarilor, promovând schimbul de experienţă şi de bune practici între participanţi, stimulând formarea unei comunităţi de practică reală a managementului educaţional.

Proiectarea, implementarea, monitorizarea şi evaluarea noului curriculum şcolar constituie una dintre ţintele esenţiale din cadrul Proiectului de dezvoltare a şcolii, domeniul curriculum căzând nu doar în responsabilităţile echipei manageriale ci şi ale Comisiei de curriculum, Comisiei pentru evaluarea şi asigurarea calităţii în şcoală şi, nu în ultimul rând, ţine de competenţa şi responsabilitatea fiecărui cadru didactic.

Considerăm că exemplele de bune practici pe care managerii unităţilor şcolare le-au prezentat în ultimele sesiuni de formare pot constitui puncte de plecare pentru fiecare director aflat la început de drum, dar şi idei ce pot fi adaptate specificului fiecărei unităţi şcolare.

În acest context, din judeţul nostru au participat la formare, în prima serie, un număr de 50 de directori, organizaţi în două grupe. Începând cu noul an şcolar 2022-2023, formarea managerilor unităţilor de învăţământ care şcolarizează elevi din ciclurile primar şi gimnazial va continua.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

Ligia Ghilea Nichitean: „Întotdeauna am avut dorinţa de a împinge limitele”

*În acest număr al revistei noastre vă propun să o cunoaştem pe Ligia Ghilea Nichitean – lector univ. dr. la Facultatea de Muzică Piatra-Neamţ din cadrul Academiei de Muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca. Deşi are un aspect juvenil este absolventă a două facultăţi (*Artă scenică*, secţia* Regie teatru muzical *şi* Canto clasic-*ambele în cadrul Academiei Naţionale de Muzică „Gheorghe Dima”), a unui master în* Spectacologie muzicală*, în 2013 devenind şi doctor în* Artele spectacolului muzical *cu teza de doctorat „Relaţia dintre muzică şi imagine în regia contemporană de operă”.*

– V-aţi născut într-o familie de muzicieni. Cum şi-a pus aceasta amprenta asupra alegerilor dvs. profesionale?

– Da, am crescut într-un mediu exclusiv muzical dar şi de medici, pentru că din familia mea au făcut parte şi cadre medicale. Cred că de fapt cu drumul muzical n-am avut încotro, în casă aveam două piane, ascultam operă înainte să vin pe lume, de pe când aveam deja gusturile foarte bine stabilite. Pentru amuzament, vă povestesc acum că odată, pe când mama era însărcinată, tata repeta operă contemporană, care nu era pe placul meu, ceea ce m-a făcut extrem de furioasă şi agitată, pentru că n-o suportam deloc. În schimb, în momentul în care începea să cânte Mozart, Puccini, Verdi, lucrurile se calmau şi deveneam mult mai liniştită.

Am început să cânt destul de repede, la vârsta de un an intonam cântecele integrale şi la întrebarea „Ce vrei să te faci când vei fi mare?”, răspunsul meu era: „Vreau să fiu pe scenă, ca tata.” Partea cu profesoratul a venit pe parcurs, pentru că îmi place să fiu în preajma oamenilor tineri.

Pianul a intervenit în viaţa mea la cinci ani şi am avut primele concerte cu orchestra, la Filarmonica din Cluj, când aveam nouă şi zece ani; în plus, am câştigat multe concursuri naţionale de interpretare pianistică pe tot parcursul şcolii. Dar, până la urmă pianul nu a fost neapărat pentru mine, eu sunt o persoană destul de comunicativă şi expansivă iar pianul te obligă să stai foarte mult singur pentru studiu. Pe când opera, cântatul, regia – te expun, îţi oferă posibilitatea să fii în mijlocul oamenilor.

– E interesant să fiţi colegă de serviciu cu mama dvs.? Aţi avut colaborări artistice de-a lungul timpului?

– Cu mama colaborez de foarte multă vreme, am format un duo, apoi un trio, cu colega noastră Rodica Trandafir, care este multitalentată fiind dirijor, interpret, violonist. Cel mai interesant este că eu şi mama avem acelaşi nume (Ligia Ghilea) şi avem şi acelaşi titlu didactic şi lumea ne confundă de multe ori. Acum, din fericire am căpătat încă un nume de familie (Nichitean) şi asta ne ajută să ne descurcăm mai bine.

Îmi place să cânt cu mama pentru că mă simt sigură pe scenă, fiindcă ea mă urmăreşte în permanenţă şi ştie unde am dificultăţi interpretative, unde sunt momentele mai delicate, ceea ce mă face să am un suport emoţional puternic.

– Ce presupune să realizaţi regia artistică a unui spectacol muzical?

– Regia e un domeniu complex, iar regizorul trebuie să fie în primul rând o persoană extrem de cultă şi să cunoască istorie, psihologie, analiză a tot ceea ce înseamnă personajul, interpretarea, ambianţa. Ca regizor nu stabilesc doar mişcarea scenică şi o interpretare vagă a unui personaj, ci stabilesc scenografia, costumele, lumina, light-designul (asta la spectacolele mari pe care le-am făcut) – totul trebuie să existe în mintea regizorului, acesta trebuind să fie extrem de organizat, să ştie exact fiecare moment interpretativ, nu doar al cântăreţilor ci şi al orchestrei pentru că totul se leagă într-un spectacol. De aceea spun că un regizor trebuie să aibă o cultură extrem de vastă. În momentul în care mă apuc să regizez o operă, nu citesc doar textul şi ascult muzica, ci mă interesez când a fost scrisă, care a fost subiectul iniţial pe care se bazează această lucrare etc, pentru că totul trebuie să se lege. Am regizat de foarte multe ori opera *Nabucco* de Verdi... Ei bine, n-am citit doar subiectul operei, ci m-am bazat şi pe istoric: ce înseamnă numele lui Nabucco, cum se structura societatea babiloniană, care era statutul evreilor în perioada respectivă, cum se comportau, care erau relaţiile diplomatice dintre cele două ţări etc.

– Vă place momentul premierei?

– De obicei al doilea spectacol este mai bun. Premiera este cu emoţii. Nu eşti sigur dacă toate elemen-

tele tehnice ies, pentru că nu depinzi doar de tine ci de zeci, sute de oameni, tehnicieni, regizori tehnici, scenografi, tot ce presupune spectacolul. Ori, la premieră toată lumea este extrem de stresată pentru că este o probă de foc, dar când vezi că totul iese, al doilea spectacol devine un succes.

– Aţi avut şi participări externe pe planul regiei artistice?

– Da, am regizat destul de multe spectacole în afara ţării, în Austria, Germania, Elveţia, Franţa. Am fost angajată la o companie de operă privată în Cluj şi aceasta mi-a prilejuit invitaţiile în străinătate. Am colaborat şi cu Universitatea Mozarteum din Salzburg şi am făcut vreo patru spectacole cu ei, lucrând cu unii dintre cei mai buni regizori din Europa.

– Aveţi o amintire specială legată de aceste colaborări externe?

– Îmi amintesc cu drag de o întâmplare petrecută lângă Zurich, când, pe lângă un număr de spectacole pentru publicul larg, am fost solicitată de pe o zi pe altă să fac o adaptare, să scurtez tot spectacolul, să-l reduc la o oră, pentru a se plia pe specificul copiilor mici. Să captezi copiii este una dintre cele mai grele încercări pe care le pot avea un regizor şi un interpret de operă. Ei nu au răbdare şi îi pierzi dacă nu-i fascinezi prin imagine, prin vizual, prin tot ceea ce înseamnă un impact puternic. Dar, cu mândrie pot spune că am reuşit atunci! Stăteam în culise şi schimbam luminile, decorurile, iar în acele momente auzeam exclamaţiile „Oaaauuu!” – reacţia cea mai frumoasă pe care am primit-o vreodată.

– Care a fost cea mai dificilă regie artistică pe care aţi pus-o în scenă?

– Toate sunt provocatoare pentru că lucrezi cu oamenii. Chiar dacă am ideile foarte clar stabilite dinainte, pentru că nu mă pot duce la un spectacol pentru a începe să improvizez, să propun să facem „aşa şi aşa”... Ca regizor eşti autocrat şi trebuie să controlezi şi să îi duci pe toţi cu mână de fier, de la început până la sfârşit şi să-i determini să facă ceea ce doreşti tu. Bineînţeles că trebuie să mă pliez puţin pe capacităţile sau mai ales incapacităţile anumitor interpreţi: unii sunt rigizi, alţii nu au o exprimare corporală suficient de bună, altora li se pare foarte greu rolul şi atunci nu pot să-i pun să facă scamatorii pe scenă, ci trebuie să-i ghidez să iasă ceea ce mi-am propus, în funcţie şi de posibilităţile lor. Pare foarte greu, dar totuşi lucrez de 17 ani ca regizor şi deja am căpătat o experienţă considerabilă.

– Ca profesor la Facultatea de Muzică din Piatra-Neamţ ce discipline predaţi şi cum reuşiţi să le adaptaţi la specificul studentului de astăzi?

– Predau mai multe materii. Îi

preiau pe cei de la canto din anul I şi le predau *Mişcare scenică* şi *Dramaturgie*. Cu cei de anul II fac *Arta actorului* iar cu anii III şi IV pregătesc clasa de operă şi licenţele. Aş vrea să fac mult mai multe. Întotdeauna am avut dorinţa de a forţa limitele. Îi insuflu studentului ideea că poate un pic mai mult decât crede el. Dar, mă lupt foarte mult cu aceste auto-limitări şi cu rigiditatea. Modalitatea de predare din liceu îi face pe studenţi să considere că fiecare trebuie să stea în banca lui, să răspundă doar la ceea ce este întrebat şi că nu are voie să se manifeste. Când ajungem la faza de a face mişcare scenică, deja trebuie să ieşim din zona de confort, din canoanele sociale impuse şi să încercăm să ne depăşim. Cu marea majoritate a studenţilor reuşesc, dar condiţia este să dorească şi ei să se autodepăşească.

– De ce este arta cea mai frumoasă dintre lumi?

– Din punctul meu de vedere depinde de artă: vorbim şi de grotesc, şi de arta urâtului, vorbim şi de frumuseţe, de muzică. Vorbim de complexitate... avem de toate pentru toţi, pentru toate gusturile şi toate preferinţele. Arta nu e doar frumoasă, ea trebuie să provoace emoţie şi să purifice. Aristotel spunea în *Poetica*: „Nu mergem la un spectacol de teatru, la o reprezentaţie tragică doar să ne distrăm, ci mergem să învăţăm mai ales din greşelile eroilor; pentru ca în momentul în care ieşim din amfiteatru să nu repetăm acele greşeli.” Arta poate fi văzută ca o şcoală. Iar opera, care cuprinde aproape toate artele, nu poate fi văzută decât ca o lecţie de viaţă.

A consemnat
Gianina BURUIANĂ

Festivalul Internaţional *Vacanţe Muzicale la Piatra-Neamţ*

După doi ani de pauză, duminică 3 iulie 2022, la ora 21, în Piaţa Turnului s-a dat startul celei de-a 47-a ediţii a Festivalului Internaţional *Vacanţe Muzicale la Piatra-Neamţ,* ediţie organizată de Centrul pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare" şi finanţată de Consiliul Judeţean Neamţ.

„Aşa cum v-am obişnuit de mulţi ani, şi acum am îmbinat tradiţionalul acestui festival reprezentat de serile tematice dedicate muzicii clasice, cu modernitatea, oferind astfel oportunităţi de exprimare şi experimentare între interpreţi şi stiluri muzicale diferite" – a declarat **Mihaela Spiridon**, directorul artistic al festivalului.

Iată cum a prefaţat **Carmen-Elena Nastasă**, managerul Centrului pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare", această manifestare: „Aducem pentru nemţeni, pentru turişti, pentru publicul nostru nume sonore care să ne cânte şi încânte în serile de vară ale festivalului. Ne vom bucura de concerte simfonice, de un apus pe tangou simfonic şi de o seară de muzică lăutărească. Nu vor lipsi seara de blues şi nici cea a muzicii de cameră. Spre finalul festivalului ne vom bucura de un amurg cu o atmosferă «sălbatică». Proiectul nostru se va încheia apoteotic cu o Gală de operetă".

Am surprins pentru cititorii noştri câteva însemnări, câteva crâmpeie din ceea ce a însemnat această ediţie a festivalului Vacanţe Muzicale, cu precizarea că o descriere în cuvinte, oricât de meşteşugite ar fi nu poate reprezenta decât o palidă imagine a ceea ce este de fapt prestaţia muzicală.

Viola Fantasia

5 iulie, ora 18, Sala „Calistrat Hogaş" a Consiliului Judeţean Neamţ

Viola Fantasia, este un proiect muzical pentru publicul larg, în care sonoritatea caldă a violei s-a împletit cu robusteţea pianului într-un stil de interpretare unic, plin de emoţie şi virtuozitate. Protagonişti au fost doi muzicieni valoroşi cu un palmares impresionant: **Lucian Moraru** la violă şi **Viniciu Moroianu** la pian.

Lucian Moraru a început cariera muzicală ca membru al Orchestrei Filarmonicii „George Enescu" din Bucureşti, pentru ca, din anul 2002 să renunţe la cariera de instrumentist de orchestră alegând să fie liber profesionist în domeniul industriei muzicale, în calitate de producător muzical, producător de studio, regizor muzical etc.

Lucian Moraru

Despre pianistul Viniciu Moroianu aleg să menţionez că este membru fondator al Societăţii Române Mozart (1991), că în anul 2005 a obţinut titlul de doctor în muzică şi că este şi profesor la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti.

Viniciu Moroianu

Cei doi muzicieni au oferit un program muzical de mare greutate, care deşi a durat peste o oră şi jumătate, a ţinut publicul conectat la maximum. Şi cum ar fi putut fi altfel când s-a trecut elegant de la *Amintirile* lui *Adrian Connell* la Sonata *Arpeggione* de *Schubert,* de la Enescu la Puccini sau Satie. Absolut remarcabile aranjamentele pentru violă realizate de Lucian Moraru pentru Aria *Nessun Dorma*, pentru suita folclorică din Maramureş *Borşa,* pentru piesa *Ave Maria* de *Giulio Caccini* etc. M-a impresionat profund *Improvizaţia* compusă după piesa *Gnossienne no. 1* de *Erik Satie*, în care s-a contopit perfect spiritul compozitorului francez cu amprenta mioritică oferită de Lucian Moraru.

Portret de artist nemţean

6 iulie, ora 18, Sala „Calistrat Hogaş" a Consiliului Judeţean Neamţ

Ideea inserării în cadrul Festivalului Internaţional *Vacanţe Muzicale* a unui spectacol dedicat tinerelor talente plecate din Piatra-Neamţ spre a cuceri scenele lumii aparţine profesoarei şi pianistei Mihaela Spiridon. Am văzut astfel de-a lungul anilor, în acest ciclu, artişti precum Raluca Ouatu, Daniel Ciobanu, Andrei Gologan, Ioana Pipelea etc. În acest an, scena a aparţinut sopranei **Alexandra Grigoraş** care, acompaniată la pian de **Mihaela Spiridon** a prezentat plină de dezinvoltură şi farmec un program de arii celebre de Schubert, Dvorak, Gounod, Verdi, între care au strălucit mai puternic cele ale lui Giacomo Puccini.

Alexandra Grigoraş s-a născut la Piatra-Neamţ şi a absolvit Liceul de Arte „Victor Brauner" în anul 2011, studiind sub îndrumarea apreciatei profesoare de canto Elena Botez. A continuat cu Conservatorul „Luigi Cherubini" din Florenţa, instituţie unde a obţinut şi masteratul în anul 2019.

Alexandra Grigoraş

Am găsit foarte onorantă ideea ca la această manifestare să fie din nou recunoscută valoarea extraordinară a profesoarei de canto Elena Botez, căreia i-a fost înmânată o distincţie prin intermediul domnului Mădălin Voicu, secretar în Ministerul Culturii, invitatul de onoare al Vacanţelor Muzicale. Am găsit de asemenea foarte interesantă maniera de desfăşurare a acestui spectacol, părţile muzicale alternând cu sesiuni de discuţii cu tânăra artistă, prin care Mihaela Spiridon a încercat să surprindă pentru public ceea ce o caracterizează mai bine pe aceasta. Astfel, am aflat de ce Alexandra Grigoraş se simte atât de ataşată de rolurile Mimi din opera „Boema" şi Liu din opera „Turandot", ce oportunităţi i-a oferit străinătatea şi cum a reuşit să le valorifice, cu ce mari personalităţi ale lumii muzicale a studiat şi a cântat, ce pierderi mari pentru carieră au venit o dată cu pandemia, şi multe altele. În ceea ce priveşte partea muzicală, rareori mi-a fost dat să ascult o voce atât de sigură pe ea dar atât de nuanţată, atâta grijă pentru fiecare sunet, asemenea amplitudine în interpretare dublată de o bucurie neasemuită de a cânta şi a dărui. A fost un cadou nepreţuit pentru nemţeni şi o nouă dovadă că a cânta în faţa publicului de acasă este mereu o probă de foc.

Seară de blues

6 iulie, ora 21, Sala „Calistrat Hogaş" a Consiliului Judeţean Neamţ

Blues-ul nu e muzica aceea lentă care se dansează la petreceri. Ci este o formă şi un gen muzical, vocal şi instrumental derivat din cântecele de muncă şi gospel ale populaţiei afro-americane, apărut la sfârşitul secolului XIX. A avut o

→

Festivalul Internaţional *Vacanţe Muzicale la Piatra-Neamţ*

Influenţă majoră asupra muzicii de consum, mai întâi în Statele Unite ale Americii şi apoi în restul lumii, întrucât influenţe ale genului au pătruns în muzica de jazz, rock, country, pop şi chiar simfonică.

Seara de blues a fost susţinută de **Berti Barbera** şi **Nicu Patoi** care spun despre ei: „De ce blues, totuşi, dacă nu suntem americani şi nu am respirat niciodată aerul de acolo? Pentru că este muzica pe care o percepeţi imediat, în timp ce noi putem da totul ca muzicieni.” Şi într-adevăr au dat totul într-un spectacol care a stat sub semnul unei bune dispoziţii molipsitoare, sub semnul unor piese fantastice şi fantastic interpretate. *Shame Shame Shame, Diving duck, Mole in the ground, I love the life I live, Yesterday, Norwegian Wood* – sunt doar câteva din melodiile care au făcut deliciul publicului, făcând parte de fapt din noul album *Blue Drops.* Acesta este considerat pe bună dreptate „cel mai bun produs de blues acustic apărut până acum în România, reunind mai multe instrumente, stiluri

Nicu Patoi şi Berti Barbera

şi stări dar, doar doi artişti într-o singură lume: aceea a sunetelor sincere şi bine articulate.”

Athenaeum Brass Quintet
7 iulie, ora 21, Piaţa Turnului

O seară deosebit de frumoasă şi agreabilă a oferit ansamblul Athenaeum Brass Quintet, formaţie camerală înfiinţată în anul 2003, în care stau alături instrumente de suflat din alamă (trompetă, corn, trombon şi tubă), pe care le mânuiesc cu talent, virtuozitate, sensibilitate şi mult umor instrumentişti din Orchestra Simfonică a Filarmonicii „George Enescu”, din Orchestra Naţională Radio şi de la Opera Naţională Bucureşti. Este vorba despre **Oleg Răileanu** – trompetă, **Sebastian Burneci** – trompetă, **Ciprian Popa –** corn, **Cristian Lăbuş** – trombon, **Laurenţiu Sima** – tubă.

Athenaeum Brass Quintet

Repertoriul abordat a fost foarte bogat şi divers, regăsindu-se lucrări (rearanjate pentru cvintet de alamă) ale compozitorilor: Georges Bizet, J. Strauss, Paul Desmond, Carlos Gardel, Lew Pollack, Leroy Anderson, Freddie Perren, Leslie Pearson, Astor Piazzolla, Henry Mancini, Michael Jackson. Ceea ce a făcut ca din nou, sunetele magice ale muzicii, spectaculozitatea pieselor şi spiritul zglobiu al interpreţilor să genereze o experienţă de neuitat şi plină de magie pentru public.

Dacika Symphonic
8 iulie, ora 21, Piaţa Turnului

De data aceasta am fost martorii unui concept muzical original, cu efecte sonore spectaculoase, care s-a străduit să adapteze filonul tradiţional al muzicii româneşti la necesităţile de expresie moderne, transformând temele cele mai cunoscute din muzica folclorică autohtonă în valori de nivel internaţional. Creatorul acestui concept este compozitorul şi orchestratorul **Mihai Toma**, considerat a fi unul din cei mai cunoscuţi muzicieni români din spaţiul New Age la nivel mondial. Prelucrările incluse în proiectul Dacika sunt realizate într-un limbaj muzical modern şi atractiv, caracterizat totuşi de o deplină decenţă, păstrând un echilibru just între energia unui show de muzică electronică şi profesionalismul rafinat.

Alături de Mihai Toma au fost pe scenă violonista **Diana Jipa**, pianistul **Ştefan Doniga** şi muzicieni ai Teatrului Naţional de Operetă „Ion Dacian” din Bucureşti. Repertoriul spectacolului a cuprins mai multe categorii de piese muzicale din teme folclorice româneşti, muzică folclorică solemnă, muzică românească de factură cultă: *Aşa-i românul, Barbu Lăutarul, Tudoriţo nene, Unde e Târgovişteа, Lie, ciocârlie, Mociriţă cu trifoi, Flutaka, Balada lui Ciprian Porumbescu* etc.

Gală de Operetă
9 iulie, ora 21, Piaţa Turnului

În acest an, organizatorii Vacanţelor Muzicale au gândit pentru seara de final o Gală de Operetă, care a fost susţinută de soliştii şi orchestra Teatrului Naţional de Operetă şi Musical „Ion Dacian” din Bucureşti, dirijor **Constantin Adrian Grigore**. Şi desigur a fost o alegere foarte inspirată din cel puţin din două motive: opereta a răsunat mai rar pe scena Vacanţelor şi este un gen foarte popular cu mare priză la public.

Gala a fost un adevărat regal, pe scenă urcând nouă solişti care au interpretat arii celebre, făcându-ne să înţelegem de ce ne place opereta: pentru că este o operă comică, astfel că ne smulge zâmbete fără să vrem, pentru că este dezinvoltă şi jucăuşă, este elegantă şi distinsă.

Încep cu **Bianca Ionescu Ballo**, actualul manager al Teatrului „Ion Dacian”, pentru că are o carieră pe cât de îndelungată pe atât de bogată, în care a interpretat multe roluri principale în operete, a colaborat cu numeroase filarmonici din ţară, a realizat turnee în străinătate, a jucat în filme („Cucoana Chiriţa” şi „Chiriţa în Iaşi”). Pe scena Vacanţelor a strălucit în aria lui Franz Lehar „Meine lippen sie küssen so heiß” şi în piesa „Memory” de Andrew Lloyd Weber.

Mult aşteptată şi pe deplin recompensată cu aplauze a fost apariţia pe scenă a lui **Orest Pâslariu-Ranghilof**, născut la Piatra-Neamţ, basbariton, absolvent al Academiei de Muzică Bucureşti la clasa maestrului Hero Lupescu. Perfecţionându-se de-a lungul timpului cu mari personalităţi ale artei vocale româneşti precum Mariana Nicolesco, Virginia Zeani, Theodore Coresi sau Toma Popescu, a atras atenţia asupra calităţilor sale şi în cadrul unor concursuri prestigioase, fiind, printre altele, laureat al Concursului Internaţional de Canto „Hariclea Darclee” şi câştigător al Premiului Special al Juriului la Festivalul de Lied Românesc de la Braşov. Realmente a încântat publicul nemţean cu interpretarea cupletului din „Voievodul ţiganilor” de Johann Strauss şi mai ales cu piesa „If I were a rich man” de Jerry Bock.

Au fost mult apreciaţi şi **George Vârban** („Te voi răpi la noapte”), **Daniela Bucşan** („Pepita Diabolo”), **Anton Zidaru** („Doi ochi ca-n basme”), **Gabriela Daha** („O fată când s-a-ndrăgostit”, „Ah, ce comic...!”), **Marius Mitrofan** („Some enchanted evening”), **Doina Scripcaru** („Tu”), **Ştefan Popov** („Sunt un om obişnuit”).

Aşadar a căzut ultima cortină şi peste cea de-a 47-a ediţie a Vacanţelor Muzicale! Au fost şapte zile de sărbătoare muzicală veritabilă care, pe drept cuvânt pot pune municipiul Piatra-Neamţ pe harta muzicală a Europei. Niciodată nu am văzut un public atât de numeros la această manifestare, un public atat de însetat de armonii sonore... Dar care a fost recompensat pe deplin pentru fidelitatea sa de profesionalismul şi entuziasmul artiştilor.

Gianina BURUIANĂ

CALENDAR
– august 2022

0 5. **PREDA, Marin** (5 aug. 1922 – 16 mai 1980) – **100** de ani de la naşterea scriitorului;

12. **BLAKE, William** (28 noiembrie 1757 – 12 aug. 1827) – **195** de ani de la moartea poetului englez;

13. **MASSENET, Jules** (15 mai 1842 – 13 aug. 1912) – **110** de ani de la moartea compozitorului francez;

17. **VUIA**, **Traian** (17 aug. 1872 – 3 septembrie 1950) – **150** de ani de la naşterea inventatorului;

20. **BOLINTINEANU**, **Dimitrie** (1825 – 20 aug. 1872) – **150** de ani de la moartea poetului;

21. **CRAINIC**, **Nichifor** (22 decembrie 1889 – 21 aug. 1972) – **50** de ani de la moartea eseistului;

22. **PIRU**, **Alexandru** (22 aug. 1917 – 6 noiembrie 1993) – **105** de ani de la naşterea criticului literar;

22. **DEBUSSY**, **Claude** (22 aug. 1862 – 25 martie 1918) – **160** de ani de la naşterea compozitorului francez;

22. **TEODOROIU**, **Ecaterina** (14 ianuarie 1894 – 22 aug. 1917) – **105** de ani de la moartea eroinei;

25. **HAŞDEU**, **Bogdan P.** (16 februarie 1836 – 25 aug. 1907) – **115** ani de la moartea cărturarului;

28. **HOGAŞ, Calistrat** (19 aprilie 1847 – 28 aug. 1917) – **105** de ani de la moartea scriitorului;

28. **LOVINESCU**, **Horia** (28 aug. 1917 – 16 septembrie 1983) – **105** de ani de la naşterea dramaturgului;

29. **LOCKE, John** (29 aug. 1632 – 28 octombrie 1704) – **390** de ani de la naşterea filosofului englez. (***Red.***)

Simpozionul *Istoria prin imagini vechi. Mărturii inedite din zona Moldovei*

În data de 2 iulie 2022, Muzeul Cetatea Neamţ, aflat sub egida Complexului Muzeal Naţional Neamţ şi Clubul Colecţionarilor Piatra-Neamţ, au organizat prima ediţie a simpozionului „***Istoria prin imagini vechi. Mărturii inedite din zona Moldovei***”.

Evenimentul desfăşurat în cadrul ediţiei a XXI-a a Zilelor Cetăţii Neamţ, în *Sala de Sfat şi Judecată*, a Muzeului Cetate Neamţ, a adus în atenţia publicului câteva particularităţi ale istoriei locale şi regionale. Lucrările simpozionului, reprezentate de o tematică diversă, au adus în atenţia celor prezenţi mărturii fotografice necunoscute publicului până în prezent.

Manifestarea a beneficiat de aportul unor colecţionari, profesori şi muzeografi din întreaga ţară, care au susţinut următoarele teme:

1. Sergiu Găbureac, (B) *Promovarea Cetăţii Neamţ în perioada interbelică, de către artistul fotograf Adolph A. Chevallier*.
2. Doru Parfenie, (B) *Adolph A. Chevallier, fotografii de atelier*.
3. Vera Stigleţ, (NT) *Imagini inedite de colecţie cu Cetatea Neamţ*.
4. Elena Nicolau, (NT) *Istoricul ilustrat al Mănăstirii Durău*.
5. Ionuţ Stigleţ, Arhim. Benedict Sauciuc, (NT) *Un album foto inedit din arhiva Mănăstirii Neamţ*.
6. Renata Gabriela Buzău, Vasile Diaconu, (NT) *Câteva consideraţii despre fototeca Muzeului de Istorie şi Etnografie Târgu Neamţ*.
7. Mihai Macri, (B) *Ţinutul Neamţ în ilustrate şi fotografii vechi*.
8. Traian Anton, (NT) *Importanţa fotografiilor istorice în cadrul actului educaţional*.
9. Bogdan Butnariu, Camelia Butnariu, (BN) *Tehnica militară din Primul Război Mondial în imagini*.
10. Virgil Cojocaru, (NT) *Cărţi vechi din Biblioteca Judeţeană G. T. Kirileanu Neamţ, despre istoria neamului*.
11. Constantin Paţilea*, (NT) Ştefaniada 2004.*
12. Viorel Nicolau*, (NT) Pelerin în judeţul Neamţ.*
13. Viorel Nicolau, Constantin Paţilea, (NT) *Târgu Neamţ în oglinda timpului. (Prezentare de carte&PP)*
14. Viorel Nicolau, Constantin Paţilea, *Monahismul în Ţinuturile Nemţene. Carte.* (Prezentare de carte&PowerPoint)
15. Viorel Nicolau, Andrei Adrian Rusu, *Ştefan cel Mare şi moldovenii din vremea sa,* Editura Mega, Cluj- Napoca, 2022, 584 pagini,

ISBN: 9786060204299. (*Recenzie*)

Moderatorii acestei activităţi au fost Ionuţ Stigleţ (muzeograf, muzeul de Istorie şi Etnografie Târgu Neamţ) şi inginerul Viorel Nicolau (Clubul Colecţionarilor Piatra-Neamţ).

În cadrul evenimentului a fost vernisată o expoziţie temporară alcătuită din ilustraţii vechi, ce reprezintă principalele monumente istorice din judeţul Neamţ. Prin intermediul acestui eveniment dorim să atragem atenţia asupra salvării, conservării, digitalizării, cercetării şi promovării patrimoniului fotografic vechi din judeţul Neamţ.

Ionuţ STIGLEŢ, muzeograf

Mircea Titus Romanescu – „Melancolii de vară”

„Melancolii de vară”, o nouă expoziţie de pictură purtând semnătura lui Mircea Titus Romanescu, s-a deschis vineri, 1 iulie, la Galeria de Artă „Lascăr Vorel” din Piatra-Neamţ. Plasticianul prezintă, în maniera sa generoasă, creaţii în care exultă un plus de lirism.

„Multe teme din cadrul peisajelor pe care le vedeţi nu sunt făcute la faţa locului, sunt notaţii după schiţe, dar am reluat anumite lucruri printr-o anumită nostalgie, printr-o anumită stare de repunere în viaţă a acelei stări pe care am avut-o pentru prima dată când m-am aflat în Grecia, Italia, Spania sau Bulgaria. Florile reprezintă subiectul care mi-a stimulat această melancolie, această stare de atelier care a dominat anii de pandemie. Sunt excursii în interiorul meu, sau, dacă vreţi, excursii într-un univers în care fiecare dintre noi ne căutăm. Cred că floarea este un mod de a te uita în tine”, a spus Mircea Titus Romanescu.

Prof. Ştefan Potop, preşedintele Uniunii Artiştilor Plastici, Filiala Neamţ, a menţionat că Mircea Titus Romanescu este un pictor de mare rafinament artistic şi intelectual, cu o carieră lungă şi prodigioasă. „Îl felicităm pentru această expoziţie generoasă, reprezentativă pentru viaţa plastică nemţeană, pentru efortul depus în slujba artei şi pentru creaţia personală pe care ne-o aduce anual în atenţie”.

Violeta MOŞU

Expoziţia „Mircea Răsvan Ciacâru – o viaţă închinată Artei”

În perioada 4-15 iulie 2022, Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” Neamţ organizează expoziţia *„Mircea Răsvan Ciacâru – o viaţă închinată Artei”*, în memoria profesorului, restauratorului şi artistului plastic Mircea Răsvan Ciacâru. Lucrările provin din colecţiile Muzeului de Artă Piatra-Neamţ, Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” Neamţ, Marius Tiţa, Cristian Diaconu, Constantin Tomşa, Tincuţa şi Emil Neagoie, Cecilia şi Valentin Andrei ş. a.

Manifestarea este inclusă în cadrul Proiectului „Să cunoaştem istoria judeţului prin memoria comunităţii. Oameni, locuri, fapte”, iar vernisajul a fost făcut de criticul de artă Marius Tiţa din Bucureşti, prietenul regretatului artist plastic.

„Un autoportret emblematic, foarte solicitat, pe care autorul, regretatul pictor Mircea Răsvan Ciacâru, l-a vrut în colecţia mea. Dureros îmi dau seama, acum, că şi-a dorit ca prietenia noastră să continue, vie, şi după ce el nu va mai fi. Alături de prietenii din Piatra-Neamţ, sunt martorul unei vieţi şi al unei opere deosebite, ale celui ce-a fost născut într-o zi de 9 iulie, maestrul Mircea Răsvan Ciacâru”, a spus Marius Tiţa despre autoportretul care se regăseşte pe afişul expoziţiei.

Evenimentul a fost întregit de un moment muzical susţinut de Carla Boroianu-Botez şi Chiara Cipolletta (Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra-Neamţ, prof. Iulian Stoica) la chitară.

Mircea Răzvan Ciacâru s-a născut în ziua de 9 iulie 1946, la Cluj-Napoca. A absolvit Facultatea de Arte Plastice (1973) la Timişoara şi a lucrat în învăţământ în Neamţ, până în 1981, când s-a transferat la Complexul Muzeal Judeţean Neamţ, ca muzeograf restaurator. La 3 martie 2020, este răpit de o boală necruţătoare.

Lucrările sale se regăsesc în colecţii particulare din Bucureşti, Statele Unite ale Americii, Germania, Olanda, Rusia, Franţa, Israel, Italia. (**N.R.** – *Comunicat Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” Neamţ*)

Red.

CALENDAR – septembrie 2022

02. **BRAŞOVEANU, Rodica OJOG** (28 august 1939 – 2 sept. 2002) – **20** ani de la moartea scriitoarei;

03. **CIPARIU, Timotei** (21 februarie 1805 – 3 sept. 1887) – **135** de ani de la moartea cărturarului;

06. **FAULKNER, William** (25 sept. 1897 – 6 iulie 1962) – **125** de ani de la naşterea scriitorului american laureat al Premiului Nobel pentru Literatură;

06. **KOGĂLNICEANU, Mihail** (6 sept. 1817 – 20 iunie 1891) – **205** de ani de la naşterea istoricului;

07. **CIOCULESCU, Şerban** (7 sept. 1902 – 25 iunie 1988) – **120** ani de la naşterea criticului literar;

12. **AGÂRBICEANU, Ion** (12 sept. 1882 – 28 mai 1963) – **140** de ani de la naşterea prozatorului;

16. **BRĂTIANU, Vintilă** (16 sept. 1867 – 22 decembrie 1930) – **155** de ani de la naşterea omului politic;

28. **PÂRVAN, Vasile** (28 sept. 1882 – 26 iunie 1927) – **140** de ani de la naşterea istoricului;

29. **ANTONIONI, Michelangelo** (29 sept. 1912 – 30 iulie 2007) – **110** de ani de la naşterea regizorului de film italian;

29. **CERVANTES SAAVEDRA, Miguel De** (29 sept. 1547 – 23 aprilie 1616) – **475** de ani de la naşterea scriitorului spaniol;

29. **ZOLA, Emile** (2 aprilie 1840 – 29 sept. 1902) – **120** ani de la moartea scriitorului francez.

Red.

„Grădina cu ii” – o sărbătoare a artei populare autentice

Şi în acest an, proiectul cultural **Grădina cu ii** se vrea, de fapt, o îmbiere spre un univers care reconstituie viaţa în frumuseţea şi liniştea grădinii Muzeului de Etnografie din Piatra-Neamţ, loc în care comorile ţesute şi cusute prind viaţă.

Invitata specială a ediţiei a patra (iunie, 2022) a fost **Felicitas Farcaş-Lohan** (din comuna Faraoani, judeţul Bacău), coordonatoarea grupului care formează *Şezătoarea* de Bacău. Cămăşile reprezintă zona Neamţ, Bacău (Răcăciuni şi Faraoani – piese de port popular ceangăiesc), Bucovina, dar şi Gorj, Vâlcea, Vlaşca şi Olt.

„Este o mare bucurie să participăm la Grădina cu ii. În aer liber cămăşile parcă prind viaţă. Pasiunea o am din copilărie, am moştenit-o de la mama care a fost o ţesătoare şi o cusătoare extraordinară până în ultimii ani ai vieţii. Încet, încet, împreună cu mai multe doamne, am încercat să reînviem aceste meşteşuguri. Aceste 23 de ii din expoziţie au fost cusute în ultimii 7 ani”, a spus Felicitas Farcaş-Lohan.

„Ne-am gândit să prezentăm pietrenilor şi frumoasele cămăşi ceangăieşti. Sunt cusute pe pânză ţesută de doamna Felicitas Farcaş-Lohan, la fel catrinţele, boscelele sau chiar fusta aleasă. Dorim să arătăm unitatea în diversitate, dorim să atragem publicul din Neamţ spre arta populară autentică. În fiecare an, **Grădina cu ii** este aşteptată cu nerăbdare, iar vizitatorii sunt încântaţi de frumuseţea acestor piese de port popular”, a afirmat **Florentina Buzenschi**, organizatoarea acestui proiect cultural.

În premieră, în expoziţie se află şi o cămaşă bărbătească. Provine din zona Adjudeni-Neamţ şi a fost cusută de Valentin Huiban, membru al Şezătorii de Bacău.

„Vasile Huiban se află la a doua cămaşă. Domnia sa este şi un colecţionar de obiecte tradiţionale. Tot ca element de noutate, prezentăm şi o cămaşă cusută la 6 mâini”, a mai spus Florentina Buzenschi.

Alături de cămăşile cusute de Felicitas Farcaş-Lohan şi Valentin Huiban, au fost expuse cele realizate de Angela Colbeanu, Iulia Georgescu, Adriana Iordache, Claudia Petronela Pătraşcu, Simona Drob şi Maria Ghimpu.

Violeta MOŞU

Carte de vizită:
Academia Naţională de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, Extensia Piatra-Neamţ

Academia Naţională de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca este o instituţie de învăţământ superior muzical de stat, acreditată de Ministerul Educaţiei, cu misiune didactică şi de cercetare.

Extensia Piatra-Neamţ, structură instituţională a Academiei Naţionale de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, organizează studii universitare de licenţă în echivalentul a 180/240 credite transferabile recunoscute la nivel european, în funcţie de specializare (Muzică/Interpretare muzicală). Funcţionarea sub auspiciile Academiei clujene conferă Extensiei Piatra-Neamţ autoritate în peisajul învăţământului universitar muzical românesc. Absolvenţii acesteia beneficiază de diplomă de licenţă compatibilă pe plan naţional şi internaţional.

Academia Naţională de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, Extensia Piatra-Neamţ are în componenţă două specializări: **Muzică** cu o perioadă a studiilor de 3 ani şi **Interpretare muzicală** cu o durată de 4 ani: **canto** şi **instrumente** (vioară, violă, violoncel, contrabas, chitară clasică, pian, percuţie). Programele de studiu conţin module şi opţionale menite să favorizeze integrarea socio-profesională a absolvenţilor. Este vorba despre Modulul de Muzică Vocală Tradiţională (în cadrul căruia se studiază disciplinele: notarea şi restaurarea muzicii tradiţionale, cânt popular şi ansamblu tradiţional) şi de disciplinele opţionale (informatică muzicală, jazz voce/instrument, cânt popular, instrument popular).

Dotările instituţiei sunt: bibliotecă cu sală de lectură, fonotecă – videotecă cu sală de audiţii, vizionări şi laborator multimedia, studio de înregistrare şi procesare audio-video, laborator de informatică cu acces permanent la internet, sală de pregătire fizică dotată cu echipament de forţă şi întreţinere fizică şi 30 de spaţii de cazare.

Dincolo de împlinirea misiunii sale didactice, Extensia Piatra-Neamţ a fost şi este un spaţiu al cercetării şi creaţiei artistice, profesori şi studenţi contribuind prin munca lor susţinută la câştigarea unui binemeritat loc în rândul instituţiilor de învăţământ şi cultură nemţene.

Cele două asociaţii înfiinţate în anul 2006: Asociaţia Culturală „Vasile Spătărelu” şi Asociaţia Culturală „Festivalul Internaţional de Percuţie” Piatra-Neamţ, împreună cu stagiunile de concerte susţinute la Piatra-Neamţ, Oneşti, Iaşi, Bacău, Braşov, Roman şi Târgu Neamţ ş. a., vin să confirme valoarea culturală şi educaţională a instituţiei noastre.

Stagiunea artistică a Extensiei Piatra-Neamţ se desfăşoară anual, între lunile octombrie-iunie, în cadrul căreia sunt organizate cursuri de măiestrie, workshop-uri, ateliere de creaţie, colocvii colegiale, recitaluri individuale şi concerte cu participarea ansamblurile Extensiei (Corul de cameră „DIMAcor:D”, Ansamblul de muzică tradiţională „Icoane Moldave”, Ansamblul de percuţie, Ansamblul clasei de operă, Ansamblul de chitare, Grupul coral „Extensio”, Orchestra de cameră „DIMAestro”), şi cu invitaţi din ţară şi din străinătate. Organizarea proiectelor culturale naţionale şi internaţionale ale Academiei Naţionale de Muzică „Gheorghe Dima”, oferă studenţilor Extensiei Piatra-Neamţ un climat favorabil afirmării performanţei profesionale. Bogăţia tradiţiilor culturale şi istorice ale Neamţului, frumuseţea locurilor şi oamenilor vin să desăvârşească acest climat.

Fie că s-a numit Colegiul Universitar de Muzică (1998-2005), Facultatea de Muzică (2005-2011), Filiala Piatra-Neamţ (2011-2013) sau Extensia Piatra-Neamţ a Academiei Naţionale de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca (2013 – prezent), facultatea, în cei 24 de ani de la înfiinţare şi-a propus şi a reuşit să realizeze un mediu favorabil tradiţiei şi culturii muzicale şi să atragă tineri pasionaţi şi talentaţi în acest domeniu pe care i-a format şi i-a perfecţionat. Absolvenţi ai facultăţii sunt astăzi profesori de muzică, atât în preuniversitar cât şi în universitar, care au transmis mai departe dragostea pentru muzică, sunt solişti de prestigiu şi instrumentişti de renume în formaţii camerale şi în orchestre din ţară şi din străinătate.

(**N. R.** – *Admiterea la Extensia Piatra-Neamţ, se face prin concurs:* ***sesiunea I****:* ***iulie*** *2022;* ***sesiunea II: septembrie****: 05-09 –* ***înscrieri*** */ 12-16 –* ***concurs de admitere****. Pentru anul universitar 2022/2023, numărul de locuri subvenţionate de la buget este de* ***24****, iar în regim cu taxă sunt* ***11****. Se pot înscrie la concurs, fără limită de vârstă, absolvenţi ai liceelor de specialitate, teoretice şi pedagogice, precum şi educatori sau învăţători aflaţi în activitate*)

Ioana MUNTEANU, cadru didactic asociat drd. şi documentarist

Nu ştiu de ce am ales actoria. Dar ştiu sigur că Profu' ştia...

• Interviu cu Valentin Florea, actor la Teatrul Tineretului Piatra-Neamţ

De ce ai ales actoria? Ce te-a ademenit?

– Cum mult timp în urmă am făcut cu curs de televiziune, MTV Talent se chema, şi cel care coordona acel curs mi-a zis că ar fi bine să fac cursuri de teatru. Acest lucru urma să mă ajute mai mult în faţa camerei de filmat, zicea el.... Iniţial am refuzat, dar după un timp l-am rugat să-mi recomande un loc unde aş putea să fac aceste cursuri. M-a trimis în POD (Teatrul Studenţesc Podul, Bucureşti). Mi-am pregătit un discurs şi m-am prezentat în POD. După ce mi-am zis discursul, Cătălin Naum (Profu') a pufnit în râs şi mi-a zis: „Copilu' noi aici facem actori, nu ce zici tu acolo, dacă vrei să rămâi bine, dacă nu, iar bine." Apoi mi-a dat un text şi m-a întrebat dacă pot să-l învăţ până a doua zi şi dacă pot să vin la repetiţii pentru că tocmai a scos un actor din distribuţie şi dacă vreau, intru eu în spectacol în locul lui. Nu-mi aduc aminte cât am repetat, dar în ziua spectacolului eram terminat, simţeam că o să leşin până intru în scenă, spectacolul dura cam 40 minute, dar mie mi-au părut ore de chin. Mi-am jurat că la final fug, să nu mai aud în viaţa mea de actorie sau cursuri de actorie. Nici până în ziua de azi nu ştiu ce mi s-a întâmplat cu adevărat în timpul spectacolului pentru că la final l-am căutat pe Cătălin Naum şi i-am zis că vreau să mă fac actor. Mi-a zis pe un ton serios: „Bine, asta mai vedem."

Deci, de ce am ales actoria, nu ştiu. Dar ştiu sigur că Profu' ştia şi m-a ademenit.

– Debutul tău ca actor profesionist a fost la Bucureşti. Ce amintiri păstrezi din perioada în care ai jucat acolo?

– A fost o perioadă tumultoasă şi mă refer doar la partea profesionala, cea socială nu prea exista, aveam câţiva prieteni cu care tot despre actorie vorbeam.

Am debutat în spectacolul „Lautrec la bordel" făcut de Horaţiu Mălăele, la Teatrul Metropolis. Ţin minte că am repetat 9 luni. Valentin de Cauciuc era rolul meu, rolul cu care am debutat, şi eram un dansator din Moulin Rouge, deci nu prea aveam text, mai mult dansam. N-am fost niciodată un bun dansator, dar în facultate mi-am descoperit un fel ciudat de a mă mişca. Unora li se părea amuzant, altora interesant, altora penibil... probabil din acest motiv m-a şi luat Horaţiu Mălăele în echipă.

Toată echipa era interesantă şi mă bucur că am lucrat şi cu actori care erau deja nişte nume în domeniu: Horaţiu Mălăele, Vlad Ivanov, George Ivaşcu.

Apoi mă gândesc la spectacolul ARTA, făcut în facultate. L-am jucat nesperat de mult, în diferite spaţii. Era interesant pentru că noi, actorii, făceam tot: promovare, montare decor. Îmi amintesc cum căram un tablou mare (ăsta era decorul) şi costumele prin tramvaie şi pe străzi încercând să nu lovim oamenii.

Era o mare discrepanţă între a juca în teatru şi a juca în spatii neconvenţionale, experienţele erau diferite şi ambele variante aveau plusuri şi minusuri. Îmi pare bine că am trecut prin asta, m-a ajutat să mă disciplinez mai bine.

– Mi-ar fi plăcut să văd spectacolul tău „Vincent" – rezultat în urma unei cercetări personale asupra vieţii lui Van Gogh. De la ce ai pornit în realizarea lui? Vrei să îmi povesteşti câte ceva despre el?

– „Vincent" a fost un proiect care m-a ţinut pe linia de plutire într-o perioadă foarte grea pentru mine, atât profesional, cât şi personal.

Am citit „Bucuria Vieţii", a lui Irving Stone, o carte despre viaţa lui Van Gogh, atunci mi-a venit ideea unui spectacol. Dar era puţin, nu aflasem mai mult decât ştia cam fiecare despre Van Gogh. Apoi am citit volumele de scrisori trimise de Vincent fratelui său, Theo.

Am scris un text din tot ce citisem. Mi-a luat câteva luni să-l scriu. Apoi am început să repet. Am repetat în POD, singur... Au fost momente în care m-am simţit cel mai singur om, apoi mă gândeam că asta mă ajută, că şi Vincent era la fel. Tot procesul a fost greu şi când am terminat am chemat câţiva prieteni să-l vadă. Mai mulţi au zis că este şi despre mine spectacolul, asta m-a speriat. L-am jucat de 3 ori şi m-am oprit. Nu ştiu de ce m-am oprit, poate că nu l-am înţeles pe Van Gogh, poate că păream un impostor, poate că nici el n-a vrut să mai continuu.

De munca mea nu-mi pare rău, îmi pare rău de nopţile pierdute în studio alături de Amatis Chifu şi tot universul sonor creat de el, pentru spectacol.

Paul Gauguin zicea despre tablourile lui Van Gogh: „Sunt foarte bune, dar dacă pune cineva unul în sufragerie face implozie în câteva zile". Poate asta am simit şi eu legat de spectacol şi m-am oprit.

– Ai participat la workshop-ul „Drumul spre Damasc", coordonat de Cătălina Buzoianu. Sunt foarte curioasă cum a fost experienţa asta.

– Nu sunt fanul workshop-urilor, am participat doar pentru că era coordonat de Cătălina Buzoianu şi voiam s-o întâlnesc, să lucrez cu ea. Cătălin Naum povestea despre spectacolele făcute de ea. Îmi amintesc că eram o mulţime de actori tineri, abia ieşiţi din facultate. Repetam printre nişte ruine, era frig, abia puteam să ne concentram la cât ne era de frig. După fiecare repetiţie primeam feedback de la Cătălina Buzoianu. Era cel mai important moment al zilei. Îmi aduc aminte că de fiecare dată când mă vedea mă întreba la ce teatru sunt angajat, iar eu îi ziceam, de fiecare dată, că nu sunt angajat. Aveam senzaţia că răsuceşte cuţitul în rană într-un mod delicat.

– Cum a fost debutul pe scena TT? Cum ai găsit echipa de la TT?

– Am avut mari emoţii la primul proiect, „Anul dispărut 1996", făcut de Ana Mărgineanu, spectacolul de debut la Piatra-Neamţ. Simţeam o presiune, nu era doar un nou proiect, ci şi un nou început. După câteva repetiţii am simţit că suntem cu toţii de mult timp în TT – lucru care m-a relaxat şi mi-a dat încredere în mine. Asta se datorează în mare parte colegilor care făceau deja parte din echipa TT. Le-am mulţumit atunci şi le mulţumesc şi acum.

– Fiind din Piatra-Neamţ, ai avut contact cu Teatrul Tineretului mai întâi din perspectiva spectatorului (în copilărie şi adolescenţă), apoi l-ai cunoscut pe dinăuntru, ca actor. Cum sunt cele doua perspective? Ţi s-a distrus vreun mit?

– Am început să merg la teatru când m-am hotărât să dau examen la UNATC şi eram deja în Bucureşti. La Piatra-Neamţ am fost cu clasa la teatru, eram prin liceu cred, doar că eu n-am apucat să văd spectacolul pentru că în rândul din spate erau nişte colegi care mi-au spus să vin lângă ei. Eram pe la mijlocul rândului şi m-am gândit că era mai comod să păşesc peste spătarul scaunului, moment în care cineva m-a luat de ureche şi m-a scos din sală. M-am întors, era un domn masiv, care vorbea foarte preţios: „Ce faci, măi băiete? Ai venit aici să-mi ari toată sala?". Am fugit când mi-a dat drumul la ureche. Sunt momente în care îmi aduc aminte episodul ăsta, când stau întins pe scenă privind spre pod, la toate mecanismele care atârnă, şi mă gândesc că acum recuperez ce n-am reuşit să văd atunci.

– Teatrul vindecă sau adânceşte răni?

– Nu ştiu... din experienţa mea, dacă am un spectacol prost nu mă simt bine fizic, iar atunci când simt că spectacolul a fost bun, am foarte multă energie şi parcă sunt mai bun cu ceilalţi.

Acum, depinde cât de mult vrei/poţi să cobori în tine pentru a vindeca o rană şi cred că e foarte important cine te conduce pe drumul ăsta, aici mă refer la regizor.

– Ce ţi se pare cel mai greu la meseria de actor?

– Greul în meseria asta vine din faptul că tu, ca actor, girezi cu toată fiinţa ta, cu felul în care gândeşti, cu felul în care arăţi, cu tot ce eşti tu, şi e greu când cineva spune NU, pe el/ea nu-l vreau. Şi trebuie să fii pregătit să fii refuzat din nou şi să te afecteze mai puţin.

La fel de greu e şi faptul că nu ai un control asupra evoluţiei tale profesionale. Ca actor angajat nu pot selecta ce joc, cu cine joc şi la ce regizor joc.

– Cum faci să te împrieteneşti cu personajele pe care le joci? Există vreun personaj care te-a chinuit, pe parcursul repetiţiilor? Sau care ţi-a fost antipatic?

– Personajele pe care le-am jucat au plecat din mine, sunt variante posibile de Valentin Florea. Nu sunt entităţi separate cu care eu trebuie să mă împrietenesc.

Au fost multe momente în care a trebuit să mă lupt cu mine să obţin o anumită variantă (personaj), m-am luptat, am fost înfrânt de câteva ori.

Eu, când sunt distribuit într-un spectacol, sunt mulţumit, nu bucuros. Bucuros sunt la finalul repetiţiilor, dacă am reuşit să fac ceva cu rolul primit.

– Ce te face să te simţi confortabil pe scenă?

– Atunci când ştiu foarte bine ce am de făcut şi şansele să greşesc sunt foarte mici. Asta mă face să fiu în largul meu şi mult mai ludic.

– Ţi-e frică de ceva când eşti pe scenă?

– N-am simţit frică pe scenă... până acum. Evident, sunt multe frici până să intri în scenă. Teama de a uita textul, teama că ar putea colegul sau colega să uite textul, că nu e recuzita unde trebuie sau cum trebuie, dar toate dispar când sunt pe scenă. Dacă mă concentrez la ce am de făcut, dispar toate gândurile parazite.

Valentin Florea - Claudio în *Mult zgomot pentru nimic*

A consemnat Genţiana IONESCU

Rememorări...

O lecţie...

Membrii fondatori ai Asociaţiei Învăţătorilor din Judeţul Neamţ, sunt de fapt, ultimii din generaţia lor, căci şi-au început apostolatul demult de tot, de când ultimul Război nu se încheiase încă. După absolvirea studiilor pedagogice, învăţători şi învăţătoare, au plecat prin sate şi comune purtând abecedarul şi abacul pentru a face alfabetizare. Au lucrat în condiţii greu de imaginat, chiar în lipsa şcolii, pe care o improvizau în locuinţa vreunui gospodar, unde tabla şi creta erau o raritate. Dar au construit şcoli, au plantat livezi, au arat şi au semănat dor de învăţătură, au desţelenit minţile şi au înflorit sufletele copiilor, căci învăţătorul este un fel de părinte adoptiv, care ne ajută să renaştem intelectual, să ne eliberăm de ignoranţă şi să călătorim cu folos pe uriaşul continent al cunoaşterii. Ei spun că nu le-a fost greu, că erau tineri, puternici, încrezători, dar condiţiile în care au făcut carieră ar face multă lume să dea bir cu fugiţii. În localităţi izolate, înfruntând glodurile şi frigurile sau ignoranţa şi îndărătnicia, au continuat să-şi facă datoria cu o modestie remarcabilă.

Nu şi-au pierdut-o nici acum, după mai bine de 80 de ani. Cuminţi şi binevoitori, cu un zâmbet curat şi luminos pe chipul ce poartă pecetea timpului.

S-au întâlnit şi s-au privit cu drag, s-au strâns în braţe şi s-au bucurat unul de altul; nişte învingători care se luptă cu fiecare vară prea fierbinte, cu hipertensiunea sau cu reumatismul iernilor prea reci. Nu se cainã, nu le lipseşte nimic, decât puţintică sănătate, căci banii, averea, gloria şi recunoaşterea, deşertăciuni...

Vorbesc între ei încet, cu zâmbetul pe buze, depănând tot felul de amintiri, din timpul şcolii sau de la absolvire, despre câte un profesor normalist, diriginta sau dirigintele, despre atmosfera şcolii de altădată, despre un coleg care nu mai este.

Nimic despre greutăţile vieţii, nici un regret, nici un suspin, numai bucuria de a fi ajuns cu bine la capătul drumului. Nimic despre politică, despre preţuri, criză, pensie sau medicamente, dar îi interesează performanţele vreunui fost elev eminent, ce se mai scrie astăzi la gazetă, ce modificări sunt prin programe şi prin manuale.

Nu critică şi nu blamează nimic. În înţelepciunea lor, înţeleg relativitatea sau naivitatea unor prostioare moderniste, căci au făcut faţă la prea multe, unii au plătit cu viaţa iar alţii cu ani de închisoare politică pentru dârzenia cu care şi-au apărat onoarea, neamul şi ţara. Solida lor educaţie morală şi intelectuală le permite să privească viitorul cu optimism lucid, cu încredere în valorile perene şi în capacitatea fiecărei generaţii de a le afirma.

Întâlnirea membrilor fondatori (cei care au reînfiinţat Asociaţia în 1990) ai Asociaţiei Învăţătorilor din Judeţul Neamţ nu a fost doar un prilej de revedere, ci o magnifică lecţie de viaţă şi învăţătură.

Tuturor, o respectuoasă plecăciune!

D. D. URSACHE

N. R. *Textul, scris de regretatul profesor Dănuţ Dumitru Ursache a apărut în Anul 2009 în volumul* ***Casă în cer****. Anii au trecu şi cei mai mulţi s-au reîntâlnit în „Casa din cer”. Îi rememorăm, cu respect şi preţuire.*

Gheorghe Şerban (1911 - 1995)

Un cadru didactic de elită, o prezenţă onorabilă. A fost profesor la Liceul Pedagogic „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamţ. Ţinea lecţii cu tact pedagogic, iniţiativă, creativitate, reuşind să descopere şi să dezvolte înclinaţiile şi aptitudinile elevilor. I s-a pus întrebarea de ce dă aşa de multe teme pentru acasă. Răspunsul lui a fost simplu: „*Lasă-i să muncească*”.

Gheorghe Amaicei (1933 - 2019)

„Un alt Domn Trandafir al şcolii nemţene”... Dincolo de catedră, a fost numismat, apicultor, vânător, turist cu piciorul şi maşina. Un amic al domniei sale spunea, cândva: „*Conu Ghiţă nu trebuia să se facă profesor. Prea iubeşte viaţa, prea vrea să le ştie pe toate*”.

Din anul 1995, timp de 18 ani, a condus AÎNT. „*Bădia Ghiţă*” ne-a molipsit pe toţi cu perseverenţa şi tenacitatea sa. S-a considerat un soldat din armata învăţătorilor. „*Dacă ar fi să mă mai nasc încă odată pe această planetă numită Pământ, tot învăţător m-aş face!*”

Florin Florescu (1944 - 2009)

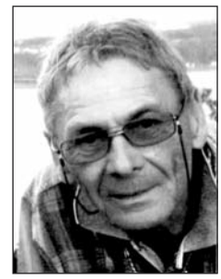

Generos şi diplomat în tot ceea ce făcea „argatul sistemului – în slujba membrilor de sindicat”, cum îi plăcea să se considere. În anii ’90 a fondat la Piatra-Neamţ, primul Sindicat Liber al Salariaţilor din Învăţământ.

A sprijinit reînfiinţarea AÎNT, după anul 1990.

Gheorghe (Puiu) Vadana (1931- 2019)

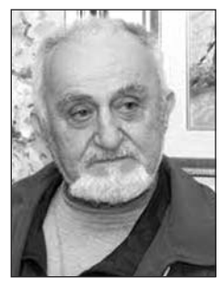

A trăit cu bucuria necenzurată de a povesti prin intermediul culorilor. Un critic nemţean spunea despre pictor: „*Cândva spuneam că Puiu Vadana este un rapsod. Acum trebuie să mă corectez şi să spun că este un înţelept. Să fii iubit de atâţia oameni e un semn de mare noblеţe sufletească*”. Un înţelept, cu înţelepciunea unui ţăran de pe valea Bistriţei. Emana linişte şi echilibru, „*bucuria că ne vedem, că ne auzim, că ne putem spune ceva frumos*”.

George Grigorică (1933 - 2018) Profesor, dirijor, scriitor, om cu principii ferme, cinstit, corect şi modest, a condus Corul Învăţătorilor din Neamţ din anul 1963 până la desfiinţare. „*Într-o zi fatidică această baghetă va cădea. Cine oare va veni să o ridice? Timpul nu va mai avea răbdare...*”

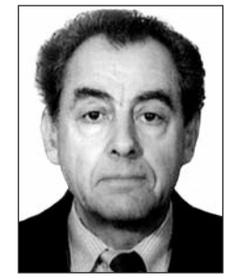

Ştefan Corneanu (1942 - 2014)

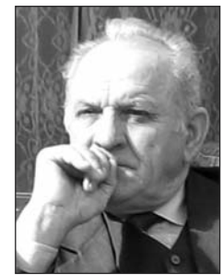

Profesorul era un personaj, un actor cu talent pe o scenă cât lumea; umplea spaţiul cu prezenţa lui, pentru că era un tovarăş plin de savoare. Îi plăcea tot ce era frumos şi recunoştea frumosul de la distanţă. Simpatic, deschis, direct, iubea peste măsură libertatea. A fost cel mai mare pescar pe care l-am cunoscut... Dacă picai în plasa lui, erai pierdut, dar, dacă scăpai teafăr, câştigai un prieten adevărat.

Constantin Tomşa (1939 - 2021)

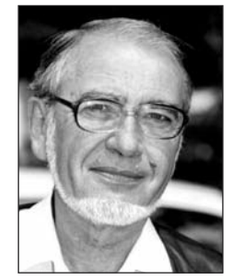

Meşterul împătimit de lectură ne-a dăruit *Un dicţionar al literaturii din judeţul Neamţ (2014)*. A fost redactor-şef adjunct al revistei *Apostolul*. „Cuvântul de ordine: exigenţă cu tine însuţi şi cu cei din jur, dar nimic cu patimă în sensul peiorativ al acestui cuvânt...”

Constantin Baroi (1942 - 2016)

Un dascăl pasionat (de geografie şi nu numai...), un militant sindical de excepţie, un om care s-a străduit să fie de folos altor oameni.

L-am cunoscut ca pe un erudit dascăl, o enciclopedie umană capabilă să vorbească ore în şir despre fapte, evenimente istorice, evenimente politice sau despre oameni şi locuri. Cu rigoare şi profesionalism şi-a organizat întreaga viaţă.

Şi mulţi alţii: ***Romel Bârjoveanu, Dănuţ Dumitru Ursache, Tatiana şi Constantin Antonovici, Alina Pamfil, Sofia Burculeţ, Constantin Gherghelescu, Ada Popovici****... (Liviu C. RUSU)*

De dragoste...

Uite, bunicule... astăzi...

Domnul profesor... bădia Ghiţă... nenea Ghiţă... I s-a spus în multe feluri, dar pentru mine va rămâne bunicul.

Gheorghe Amaicei a fost omul de la care n-am primit niciodată vreun refuz, omul care a pus oamenii din jurul său mai presus decât propriile interese, omul care pentru mulţi a fost prieten şi dascăl. A încercat mereu să ajute, dezinteresat, pe oricine, pentru că avea integrat simţământul bonomiei în întreaga sa fiinţă. M-a îndrumat şi pe mine să fiu la fel şi încerc să-i onorez învăţămintele cum se cuvine.

Avea doi ochi blânzi, calzi, care îţi vorbeau parcă... Radia în jurul lui iubire şi înţelegere, iar asta îl făcea să fie plăcut de toată lumea. Scopul lui era să aducă un firicel de zâmbet pe chipul oricui...

Pentru mine, acest suflet de om a fost un al doilea tată. Am crescut cu el încă din primii ani de viaţă şi mă dezlipeam cu greu din casa lui, din braţele sale. Existenţa mea gravita în jurul dânsului, căci mergeam cu el peste tot şi mă supăram când n-o puteam face. În fiecare dimineaţă, mai ales când nu aveam şcoală, ştiam că „trebuie" să mergem undeva. Oriunde. Numai să mergem. Noi doi.

Când am început să-i calc pe urme, când am devenit la rându-mi „un grădinar de suflete" cum era el la catedră, adică un fel de domnu' Trandafir, n-am mai avut ocazia să-i spun... De multe ori simt impulsul de a-l suna, de a-i spune: „Uite, bunicule... Astăzi...", dar apoi îmi amintesc că mâna lui caldă nu va mai ridica vreodată receptorul telefonului şi nici eu nu-i voi mai auzi vocea şi încurajările. Cu toate astea, pentru mine, bunicul e viu în mintea şi în inima mea. Îl simt constant alături, atât de tare m-a iubit şi îl iubesc.

Bădia Ghiţă, aşa cum îl ştie toată lumea, şi-a pus amprenta oriunde a mers şi peste tot unde a călcat pragul. Şi a rămas un simbol pentru învăţământul nemţean pentru că s-a evidenţiat prin implicare şi enorm de multă dăruire.

L-a caracterizat dintotdeauna firea activă, iubitoare şi a avut mereu dorinţa de a schimba lucrurile în mai bine. Vedea binele oriunde şi în orice. A fost un idealist convins, un om de valoare şi un bunic de excepţie. Rămâne un exemplu pentru noi toţi.

Şi parcă-mi vine din nou să-l sun:

– Uite, bunicule... astăzi...

Iustina ŞOANCĂ

SUMAR

ÎNT – *Al XLIV - lea Congres AGIRo: SĂ RECLĂDIM NORMALITATEA ÎMPREUNĂ* (pag. 1, 4)

Mihaela Roxana AMAICEI BILBOR – *L-am cunoscut pe... Domnul Trandafîr!* (pag. 10-11)

Iacob BACIU – *CONFEDERAŢIA SINDICATELOR DEMOCRATICE DIN ROMÂNIA • Către, Membrii Consiliului Naţional* (pag. 2)

Gheorghe BRÂNZEI – *Cui îi este frică de Hortensia Papadat-Bengescu?* (pag. 16)

Gianina BURUIANĂ – *Ligia Ghilea Nichitean: „Întotdeauna am avut dorinţa de a împinge limitele"* (pag. 19) * *Festivalul Internaţional* Vacanţe Muzicale la Piatra-Neamţ (pag. 20-21)

M. C. – *Alo, Fiscul? Când impozitaţi recunoştinţa?* (pag. 11)

Viorel DOLHA – *Aceşti frumoşi învăţători şi congresele lor...* (pag. 1)

Mihai FLOROAIA – *Două noi proiecte cu finanţare europeană la Şcoala Postliceală Sanitară Piatra-Neamţ* (pag. 18) * *Managementul implementării eficiente a noului curriculum naţional* (pag. 18)

Bogdan Iuliu HOSSU, **Dumitru COSTIN**, **Iacob BACIU**, **Ion POPESCU** – *Către CAMERA DEPUTAŢILOR Comisia pentru muncă şi protecţie socială* (pag. 3)

Genţiana IONESCU – Nu ştiu de ce am ales actoria. Dar ştiu sigur că Profu' ştia... • *Interviu cu Valentin Florea, actor la Teatrul Tineretului Piatra-Neamţ* (pag. 25)

Elena-Roxana IRINA – *Casa Corpului Didactic – Un cămin al Asociaţiei Învăţătorilor nemţeni* (pag. 8)

Mihai-Emilian MANCAŞ – *Şi mai departe?* (pag. 7)

Ioan MILEA – *Gânduri din inimă şi suflet...* (pag. 5)

Florentina LUCA-MOISE – *Argument pentru valoarea dascălului român* (pag. 4)

Violeta MOŞU – *Magistrul Leon Mrejeriu* (pag. 1, 12, 13) * *Mircea Titus Romanescu – „Melancolii de vară"* (pag. 22) * *„ Grădina cu ii" – o sărbătoare a artei populare autentice* (pag. 23)

Ioana MUNTEANU – *Carte de vizită: Academia Naţională de Muzică „Gheorghe Dima" Cluj-Napoca, Extensia Piatra-Neamţ* (pag. 24)

Niculina NIŢĂ – *Luminătorul de drum din Eisenau* (pag. 10)

Elena-Carmen OLTEANU – *Apostoli pentru patriotism* (pag. 8-9)

Gabriel PLOSCĂ – *SINDICATUL LIBER AL LUCRĂTORILOR DIN ÎNVĂŢĂMÂNT ŞI CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ – NEAMŢ ROMÂNIA • INFORMARE* (pag. 2)

Ioana POEŢELEA – *Despre dascălii mei* (pag. 9)

Steluţa POSTOLICĂ – *Vocaţia de dascăl, un destin asumat* (pag. 5)

Red. – *Rememorări nemţene, iulie-august 2022* (pag. 4, 5, 6, 7, 8, 9) * *CALENDAR – iulie 2022* (pag. 14) * *Bacalaureat 2022* (pag. 14) * *Evaluarea Naţională 2022* (pag. 15) * *CALENDAR – august 2022* (pag. 22) * *CALENDAR – septembrie 2022* (pag. 23) * *Expoziţia „Mircea Răsvan Ciacâru – o viaţă închinată Artei"* (pag. 23) * *Constantin Virgil Gheorghiu, reporter de război* (pag. 28)

Ramona-Mihaela ROŞU – *Comunicare şi Leadership – formare sindicală* (pag. 2-15)

Liviu-Constantin RUSU – *Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ – o casă durabilă, frumoasă şi adevărată* (pag. 6) * *Premiile revistei* Apostolul (pag. 12) * *Rememorări... O lecţie...* (pag. 26)

Ionuţ STIGLEŢ – *Simpozionul Istoria prin imagini vechi. Mărturii inedite din zona Moldovei* (pag. 22)

Iustina ŞOANCĂ – *Uite, bunicule... astăzi...* (pag. 27)

Mihaela TANOVICI – *La ceas aniversar* (pag. 4)

Ion VARTA – *Deportările cadrelor didactice în zilele de 6-7 iulie 1949* (pag. 17)

Mircea ZAHARIA – *Nasc şi la Moldova oameni* (pag. 1, 14)

Constantin Virgil Gheorghiu, reporter de război

Se ştie relativ puţin despre vocaţia reportericeasc㠹 a lui **Constantin Virgil Gheorghiu** (nemţean născut la 15. 09. 1916, Războieni – decedat la Paris, 22. 06. 1992), scriitor interbelic a cărui carieră literară s-a construit pe baza unei experienţe de viaţă cutremurătoare (nevoit să fugă din ţară după instalarea regimului comunist, afirmat şi iubit în întreaga Europă, dar aproape necunoscut, descoperit târziu, după 1989, în România), mizând pe categoria reportajului de război, în care Gheorghiu a excelat spre sfârşitul anilor ’40 ai secolului trecut. Tema se dovedeşte însă acum de o tragică actualitate, după declanşarea războiului din Ucraina, (tot mai) aproape de frontierele noastre. Sentimentul pe care ni-l dau astăzi jurnalele televizate despre război, e similar celui din volumele reporterului interbelic, creând o apăsătoare impresie de *déjà-vu*, *déjà-lu.*

Reluăm acum, cu acelaşi sentiment tulburător al „istoriei care se repetă”, fragmente care au şocat la prima lectură, constatându-le uluitoarea similitudine cu masacrele actuale de pe teritoriul Ucrainei.

În vara lui 1941, în care **jurnalistul Constantin Virgil Gheorghiu** ajungea, ca reporter de război al ziarului *România*, pe frontul din Basarabia, avea deja publicate două volume de poezie bine primite în lumea literară bucureşteană,

Belgorod-Dnestrovsk

dar şi o bogată experienţă gazetărească. Făcându-şi ucenicia la ziarul *Timpul*, apoi la *Universul* şi la *Curentul*, viitorul corespondent de front îşi antrenase deja pana cu subiecte variate, de la faptul divers, la evenimentul politic şi cultural. Aceste exerciţii jurnalistice vor pregăti în surdină „marele reportaj de război din teritoriile dezrobite” – volumul *Ard malurile Nistrului*, apărut chiar în toamna lui 1941, cu relatări de front, la frontiera dintre literatură şi gazetărie. Pe fundalul unei epoci în care propaganda politică submina de cele mai multe ori adevărul, în care „terenul” era scena unui spectacol apocaliptic al degradării omului şi a omenescului, scriitorul reporter de război notează totul cu onestitate, dar şi cu o acuitate dureroasă a detaliului. Paginile imortalizează instantanee ori imagini în mişcare, dublate de perpetua perplexitate a omului în faţa abuzurilor ocupaţiei sovietice distrugătoare de existenţe şi anihilatoare de identitate naţională. Reconstituirea

ororilor armatei ruse configurează un peisaj apocaliptic, un teritoriu carbonizat, după ce „au ars malurile Nistrului”.

Înzestrat cu vocaţie jurnalistică mărturisită cu înfrigurare („orice eveniment creează reporterului o stare de nervi excepţională: când s-a produs un fapt reporterul nu mai poate şedea locului. Trebuie să plece. Să fie de faţă. Să fie primul pe teren”, după cum nota în capitolul „Plec reporter de război”), tânărul Gheorghiu realizează o reproducere aproape filmică, de *ciné-verité*, a oraşului Cernăuţi, carbonizat de pârjolul roşu sovietic – clădiri în ruină, pereţi ciuruiţi de explozii, ferestre sparte, flori arse, case transformate în grajduri, străzi negre de fum. Un oraş pustiu, în care românii au fost arestaţi şi deportaţi în Siberia, ori striviţi cu tancul, ucişi şi azvârliţi în gropi comune, la margine.

Pervertirea funcţională şi degradarea edificiilor oraşului stau mărturie pentru furia devastatoare bolşevică: şcoala normală devine cazarmă „cu miros de grajd”, liceul militar e parte incendiat, parte ruină, cu ziduri sfârtecate de dinamită. Încrâncenarea pângăritoare atinge şi bisericile, jefuite de obiectele sacre, arse până în temelii, împreună cu icoanele şi cărţile de valoare, ori transformate în latrine pentru soldaţi ruşi, până când „din tot ce poate avea un oraş n-a mai rămas nimic”. Constantin Virgil Gheorghiu părăseşte oraşul asediat „cu gene aburite de tristeţe”, dar conştient de responsabilitatea consemnării ade-

Herson - Ucraina -2022

vărului, principiu esenţial în misiunea reporterului, căci „faptele pe care le culegem noi acum şi pe care le scriem, vor alcătui istoria de mâine”.

Excelent creator de situaţii, jurnalistul scriitor intuieşte, de la început, impactul emoţional generat de relatarea atrocităţilor frontului, cultivând specia reportajului narativ, pe lângă cel de atmosferă. Apar astfel micronaraţiuni de război, cu subiecte care ating miraculosul (povestea bisericii Soborului din Bălţi, bombardată de bolşevici, a cărei cruce, înclinată în primul raid aerian, e îndreptată de al doilea, povestea tânărului român, devenit iscoadă, care trece Dunărea înot, neatins de gloanţele inamice, după primirea împărtăşaniei), grotescul (convoiul „cu miros greu” al evreilor incendiatori ai Chişinăului, care defilează „în faţa ruinelor fumegânde ale oraşului sub care zac cadavrele celor ucişi de ei”, troiţele profanate, mormintele dinamitate, din care

Borodenka - Ucraina - 2022

„au sărit bucăţile de sicriu şi de oase”, jefuite apoi de „bravii soldaţii” ruşi, caricaturalele neveste de bolşevici, ieşite la piaţă cu veşmintele de bal ale doamnelor Chişinăului, grobianismul soldaţilor ocupanţi), ori tragicul (martirajul unor preoţi ortodocşi, sub tirul armelor sovietice, executarea copiilor şi bătrânilor din satele Basarabiei, arderea recoltelor şi otrăvirea fântânilor, arestările şi deportările în Siberia, incendierea fabricilor şi a spitalelor).

O cutremurătoare cazuistică se întrevede şi din reportajele de tip istorie de viaţă, în care jurnalistul prozator înfăţişează fracturi biografice sub presiunea abuzurilor ocupaţiei: istoria dramatică a fecioarelor abuzate de soldaţii sovietici, povestea femeii din Tighina, care-şi riscă viaţa, furând o pătură pentru copii şi aşteptându-şi apoi pedeapsa cu moartea, istoria ţăranului împuşcat în lan de soldaţii ruşi, calvarul românului din Ismail, arestat şi torturat până la moarte în beciurile NKVD-ului.

Acuitatea notaţiei şi grija pentru redarea realităţii „acestor orori nemaipomenite decât în timpurile Inchiziţiei” sunt însă dublate mereu de trăiri puternice, autorul ieşind din neutralitate şi transmiţând în permanenţă emoţie. Nu altă intenţie relevă interogaţiile repetate din finalul volumului, în faţa nedreptăţii istoriei („De ce le-a fost dat basarabenilor – acestor nesfârşit de buni *oameni de pâine şi haiduci*, să sufere atât?”), interogaţii care încheie un veritabil şi profund demers jurnalistic împotriva „jumătăţilor de adevăr” şi a mistificării, debitate lozincard de forurile propagandistice. Atunci şi acum. (***Red.***)

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ, Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (martie 1999) şi Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei ● **martie, 1999:** Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitriţa Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACŢIE: *Mircea ZAHARIA – redactor-şef, Gianina BURUIANĂ – redactor-şef adjunct, Angelina BEGU – redactor-şef adjunct (Chişinău), Violeta MOŞU – secretar general de redacţie, Mihai FLOROAIA, Ramona-Mihaela ROŞU, Dorian RADU – DTP, Dorin DAVIDEANU – editor online.*

ISSN - 1582-3121

Redacţia şi administraţia: str. Petru Rareş nr. 24, Piatra Neamţ. Tel/fax: 0233.22.53.32

revista_apostolul @yahoo.com